ԱԶԴԱԿ
ՕՐԱԹԵՐԹ

AZTAG QUOTIDIEN POLITIQUE ET LITTERAIRE أزتاك جريدة يومية سياسية وأدبية - الدورة المسؤولة - إيتا دروشيان

1500 Լ.Ո. 73ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 95 (20259) ՈՒՐԲԱԹ, 2 ՅՈՒԼԻՍ 1999 10 ԷՋ

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՀԻՒՍԻՍԱՅԻՆ ԻՐԼԱՆՏԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ՝ ՏԵՂՔԱՅԼԻ ՄԷՋ

Հիւսիսային Իրլանտայի *մարաթոն* բանակցութիւնները Հինգշաբթի ուշ երեկոյեան դրական ոչ մէկ նշան ցոյց կու տային, հակառակ բրիտանացի եւ իրլանտացի ղեկավարներու կոչերուն՝ համաձայնութիւն մը գոյացնելու:

Բրիտանացի պաշտօնատար մը ըսաւ, որ 6 ժամ տեւած բանակցութիւններէ ետք Մեծն Բրիտանիոյ վարչապետ Թոնի Պլէր տակաւին ճնշում կը բանեցնէր կողմերուն վրայ, որպէսզի համաձայնութիւն մը գոյացնեն:

Ալսթըր Եունիընիսթի եւ Շին Ֆեյնի միջեւ բանակցութիւնները անելի մատնուած են. Շին Ֆեյն առաջարկած է անմիջապէս կազմել շրջանային կառավարութիւն մը, ուր Շին Ֆեյն եւ *եունիընիսթ*ները իշխանութիւնը պիտի բաժնեկցին:

(ՌՈՅԹԵՐԶ)

ՔՐՏԱԿԱՆ ԲՈՂՈՔԻ ԱՐՏԱՅԱՅՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԷՃԵՒԻՏ ԿԸ ՄԵՐԺԷ ՆԵՐՈՂԱՄՏՈՒԹԵԱՆ ԿՈՉԵՐԸ

Քիւրտ րմբոստ ղեկավար Ապտիւլլա Օճալանի դէմ արձակուած մահավճիռին յոյսին տակ, քիւրտեր երէկ չարունակեցին ցոյցերով եւ երբեմն աւելի բիրտ միջոցներով իրենց բողոքը արտայայտել:

Հայաստանի մէջ գուցարարները Մ. Նահանգներու դեսպանատան առջեւ կարգային լրատու աղբիւրներուն եւ համաշխարհային հանրութեան ուղղուած խօսք մը, ուր անոնք դատապարտեցին վճիռը՝ գգուչացնելով, թէ անիկա «ոչ միայն Թուրքիան եւ Քիւրտիստանը, այլ նաեւ ամբողջ շրջանը պիտի բռընկեցնէ»:

Ցուցարարները աղերսագիր մը յանձնած են ամերիկացի դեսպան Մայքըլ Լեմբրնի, կոչ ուղղելով՝ «համատեղ ուժերով կասեցնելու վճիռի գործադրութիւնը եւ նպաստելու քրտական հարցին արդար լուծման»:

Միւս կողմէ, Գերմանիոյ մէջ թրքական քանի մը կեդրոններ հրձիգ ռումբերու թիրախ դարձան երէկ կանուխ առաւօտուն: Ոստիկանութիւնը յայտնեց, թէ արարքները հակադարձութիւնն էին Օճալանի դէմ մահավճիռին:

Հրձիգ ռումբեր արձակած են թրքական խանութի մը, ճաշարաններու, գործածուած ինքնաշարժ վաճառող կեդրոնի մը վրայ, ուր 12 ինքնաշարժ այրած է: Մարդկային վնասներ չեն արձանագրուած: Ցարձակումներ տեղի ունեցած էին նաեւ օր մը առաջ:

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ՝ ՅԱՐՁԱԿՈՒՄՆԵՐ

Միւս կողմէ, Քիւրտիստանի Աշխատաւորական Կուսակցութեան անդամ գինեալները Թուրքիոյ հարաւարեւելեան գօտիին մէջ յարձակումներու ձեռնարկած են Ջորեքշաբթի գիշեր թրքական բանակային կեդրոններու դէմ:

Անոնք ետ մղուած են 3000էն 3500 զինուորներու կողմէ՝ ամերիկեան Քոպրա տիպի ուղղաթիռներու գօրակցութեամբ:

Շար.ը՝ էջ 10

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ - ԹՈՒՐՔԻԱ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԲԱՐԵԼԱՒՄԱՆ ՆԱԽԱՆՇԱՆՆԵՐ

ԱԹԷՆՔ - ԱՆԳԱՐԱ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Յունաստանի եւ Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարարները Ջորեքշաբթի օր ՄԱԿի կեդրոնատեղիին մէջ որոշած են բարձրաստիճան մակարդակի բանակցութիւններու ձեռնարկել 5 հարցերու շուրջ, որոնց գծով, անոնք կը յուսան, թէ պիտի կարենան արդիւնքի մը հասնիլ: Հարցերը կը վերաբերին զբօսաշրջութեան, կենսոլորտի, մշակոյթի, ոճրագործութեան եւ աճեքեկչութեան եւ առեւտուրի մարզերուն:

Յունաստանի արտաքին գործոց նախարար Փափանտրէու եւ անոր թուրք պաշտօնակիցը Իսմայիլ Ճեմ, մամլոյ ասուլիսի մը ընթացքին յայտնեցին, թէ բանակցութիւնները տեղի պիտի ունենան երկու երկիրներուն մէջ, իրենց նախարարութիւններուն բարձրաստիճան պաշտօնատարներու միջեւ՝ Յուլիսի աւարտէն առաջ:

Երկու պաշտօնատարները խոստովանեցան, թէ քննարկուելիք հարցերուն մաս պիտի չկազմեն ամենեն «տաք» նիւթերը, որոնք իրենց միջեւ յարաբերութիւնները տարիներէ ի վեր լարուած կը պահեն, օրինակ՝ Կիպրոսի եւ Եգէական ծովու կղզիներու սեփականութեան հարցերը:

«Մեր թիրախները շատ իրապաշտ հիմերու վրայ դրած ենք: Շատ մեծ յոյսեր չունինք», ըսաւ Փափանտրէու: Ան աւելցուց, որ եթէ կարելի ըլլայ «շատ դժուար յարաբերութիւններու եւ շատ դժուար հարցերու ընդմէջէն նոյնիսկ դանդաղօրէն յառաջանալ՝ նոյնիսկ մէկ քայլ, ասիկա մեծապէս ողջունելի պիտի ըլլայ յոյն ժողովուրդին կողմէ»:

Շար.ը՝ էջ 10

ՀԱՏՈՒԱԾ 907Ը ՇՐՋԱՆՑԵԼՈՒ ԾՐԱԳԻՐ ՄԸ ՁԱԽՈՂՈՒԹԵԱՆ ՄԱՏՆՈՒԵՑԱՒ

Ամերիկայի Հայ Դատի յանձնախումբը կը յայտնէ, որ Մերակոյտը Ջորեքշաբթի օր ձախողութեան մատնած է Ագատութեան Ջօրակցութեան Օրէնքէն հատուած 907ը ջնջելու ուժեղ փորձ մը՝ ծերակուտական Մէմ Պրաունպէքի կողմէ, տաք բանավէճ մը ետք:

45ի դէմ 53 քուէներով Մերակոյտը մերժած է Պրաունպէքի «Մետաքսէ Ճամբու» բարեփոխման առաջարկը՝ վաւերացնելով ծերակուտականներ Միչ Մրքքոնըլի եւ

Շար.ը՝ էջ 10

The Guest Palace Hotel
قصر الضيافة
...Where hospitality is also an art.
* Weekend كامل بـ ٩٠,٠٠٠ ل ل للشخص الواحد
سهرة راقصة مع عشاء، منامة، فطور وغداء
* مساء كل سبت ٢٥,٠٠٠ ل ل للشخص الواحد
سهرة راقصة، عشاء فاخر، مشروب مفتوح
* صالة فخمة لحفلات الاعراس والمناسبات الخاصة.
طريق حراجل - قاريا، نبع المغارة، كفرذبيان
للحجز: ٠٣/٦٣٩٠٠٠ - ٠٩/٧٢٠٤٢٠ - ٠٩/٧٢٠٧٤٠

ԳԱՐԵԳԻՆ Ա. Ի ՎԱԽՃԱՆՄԱՆ ԱՌԻԹՈՎ

ՅԱՒԱԿՑԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿՆԵՐ՝ ԵԼՑԻՆԷՆ, ՇԻՐԱՔԷՆ ԵՒ ՔԼԻՆԹՔՆԷՆ

Գարեգին Ա. Ամենայն Հայոց կաթողիկոսին վախճանման առիթով, ցաւակցական նամակներ յղած են Ռուսիոյ նախագահ Պորիս Ելցին, Ֆրանսայի նախագահ Ժաք Շիրաք, Միացեալ Նահանգներու նախագահ Պիլ Քլինթըն եւ Ռուսիոյ Պետական Տումայի նախագահ Կենատի Սելեզնիով:

Շար.ը՝ էջ 10

ՆԱԽԱՐԱՐ ՕՍԿԱՆԵԱՆԻ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄՆԵՐԸ՝ ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ ՄԷՋ

ԵՐԵՒԱՆ, 1 (ԱՐՄԷՆՓՐԷՍ).- Հայաստանի արտաքին գործոց նախարար Վարդան Օսկանեան 27էն 29 Յունիսին Միացեալ Նահանգներ այցելեց:

Ուաշինկթընի մէջ նախարար Օսկանեան հանդիպում ունեցաւ Մ. Նահանգներու փոխ նախագահ Ալ Կորի, ազգային անվտանգութեան հարցերով խորհրդական եւ արտաքին գործոց նախարարի յատուկ խորհրդական Սթիվըն Սեսթանովիչի, ինչպէս նաեւ Մ. Նահանգներու վարչակազմին ներկայացուցիչներուն հետ: Հանդիպումներուն քննարկուեցան երկկողմանի յարաբերութեան,

Շար.ը՝ էջ 10

ԱՄԲԱՐՏԱԿՆԵՐՈՒ ՎԵՐԱԿԱՌՈՒՑՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԸ Կ'ՕԺԱՆԴԱԿԷ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

Համաշխարհային Դրամատունը վաւերացուց 26,6 միլիոն տոլարի յատկացում մը, որ պիտի ծախսուի Հայաստանի տարածքին ամբարտակներու ապահովութեան հնգամեայ ծրագիրին իրագործման համար:

Մասնագիտական քննութիւնները ցոյց տուած են, որ Հայաստանի ամբարտակներուն մեծ մասը չ'ամբողջացնէ ապահովութեան միջազգային չափանիշները:

Ծրագիրը կ'արժէ 30,3 միլիոն տոլար, որուն 3,7 միլիոն տոլարը պիտի յատկացուի Երեւանի կողմէ:

•ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ Դրամական Ֆոնտը որոշեց Ապրպէյճանի տրուելիք փոխատուութիւններէն 15 միլիոն տոլար վճարել Պաքուի՝ ըսելով, որ քարիւղով հարուստ երկիրը բարգաւաճման յաւ առիթ ունի:

PLAN MedNet
•Յարմարագոյն գիներ
•Լաւագոյն պայմաններ
•Վճարման դիւրութիւններ
EXPRESS
INSURANCE COMPANY
Մանրամասնութեանց համար դիմել՝ 01-250999 թիւին, Տորա, Սաճքըր Տտրեեաճ, 2րդ յարկ

ԳԱՐԵԳԻՆ Ա. ՎԵՀԱՓԱՌԻՆ ՎԱԽՃԱՆՄԱՆ ԱՌԻԹՈՎ

ՆԱԽԱԳԱՀ ԼԱՀՈՒՏ ԱՐԱՄ Ա.Ի ՅԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ՅԱՅՏՆԷ

Նախագահ զօր. Էմիլ Լահուտ երէկ առաւօտ հեռաձայնեց Արամ Ա. կաթողիկոսին, ժրընեւ, եւ ցաւակցութիւն յայտնեց, երջանկայիշատակ Գարեգին Ա. Ամենայն Հայոց կաթողիկոսին վախճանման առիթով:

ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ՝ ՆԱԽԱԳԱՀ ԼԱՀՈՒՏԻ

Հայկական երեսփոխանական պլոքի ներկայացուցիչ երեսփոխան Սեպուհ Յովնանեան երէկ այցելեց նախագահ զօր. Էմիլ Լահուտի Պէյթէտտինի ապարանքին մէջ:

Նախագահը յայտնեց, որ Գարեգին Ա. Ամենայն Հայոց կաթողիկոսին յուղարկաւորութեան պիտի առաքէ իր ներկայացուցիչը:

Նախագահ Լահուտ նաեւ ընդառաջեց Այնճարի հիմնադրութեան 60ամեակի տօնակատարութիւնները հովանաւորելու խնդրանքին:

Parc St Lazare
ՇՔԵՂ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆՆԵՐ 50,000 ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՏՈԼԱՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ
Ա. ԿԱՆԽԱՎՃԱՐ ՍԿՍԵԱԼ
5900 $ԷՆ
•Նիւ Ռառւտա (Պաուշրիէ)
•12 տարբեր չափի յարկաբաժիններ
•Պարզ եւ տիւփլէքս, 95էն մինչեւ 190 քառ. մեթր
•Կառատուն, գետնասենեակ, արթզեաճ ջրհոր, ժեներաթօր
•Պարտէզ եւ լողաւազան
•Սուփըրմարքէթ
•Վճարումները առանց տոկոսի մինչեւ յանձնում
•Յանձնումէն ետք մասնավճարի դիւրութիւն մինչեւ 20 տարի
SAYFCO
ARA YEREVANIAN ET FILS s.a.r.l
Մանրամասնութեանց համար կապ պահեցէք Bec Tower շէնք, ժէլ էլ Տիպի մայրուղի: Հեռ. 04-407023, 406997 եւ 03-300128: www.sayfco.com

ԵԼԵՒՈՒՏՔԻ ԵՒ ՊԵՏԱԿԱՆ ՊԻՒՏՃԷԻ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԻՆ ԿՈՂՄԷ

1999Ի ՊԵՏԱԿԱՆ ՊԻՒՏՃԷԻ ՆԱԽԱԳԻԾԻՆ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄԸ ԱՒԱՐՏԵՑԱՒ

Ելեւմուտքի եւ պետական պիւտճէի խորհրդարանական յանձնախումբի երեկ աւարտեց 1999ի պետական պիւտճէի նախագիծին քննարկումը:

Յանձնախումբի ժողովէն առաջ, յանձնախումբի նախագահ երեւփոխան Խալիլ Հրդրաուի, վարչապետ Սելիմ Հրս եւ ելեւմուտքի նախարար Ժորժ Գըրմ գումարեցին ժողով մը, քննարկելու համար պիւտճէի նախագիծին կապուած հարցեր:

Հանդիպումէն ետք, Հրդրաուի յայտարարեց, թէ իւօսակցութիւնները կեդրոնացած են խորհրդարանական յանձնախումբի քննարկումներու արդիւնքներուն, եւ նախագիծին տուրքերու վերաբերեալ յօդուածներուն մէջ յանձնախումբին կատարած փոփոխութիւններուն վրայ: Հրդրաուի յայտնեց, թէ խորհրդակցութիւններուն իբրեւ արդիւնք վարչապետին ու նախարարին հետ համաձայնութիւն գոյացած է յանձնախումբին բարեփոխուած համեմատութիւններուն շուրջ: Ան նաեւ ըսաւ, որ յանձնախումբը պիտի գումարէ ժողով մը եւս, գումարներու վերջնական ճշդումին համար, ապա նախագիծը պիտի յղէ խորհրդարանի նախագահութեան, որ վայն, իր կարգին, պիտի ներկայացնէ խորհրդարանի լիագումարին:

Հրդրաուի ապա նախագահեց պետական պիւտճէի խորհրդարանական յանձնախումբի ժողովին:

Ժողովէն ետք, ելեւմուտքի նախարար Ժորժ Գըրմ յայտարարեց, որ յանձնախումբին քննարկումները շինիչ էին, եւ անոնց ընթացքին իւօսուած է տնտեսական, դրամական եւ ընկերային հարցերուն մասին: Ան

Շար.ը՝ էջ 10

60 ՄԻԼԻԱՌ ԼԻՔ. ՈՍԿԻ՝ ՔԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԵՐՈՒ

Փոխ վարչապետ, ներքին գործոց եւ գիւղական ու քաղաքապետութեանց հարցերու նախարար Միշէլ Մրր երէկ քաղաքապետութիւններու 13 համախմբումներու եւ աւելի քան 100 քաղաքապետերու յանձնեց 60 միլիառ լիր. ոսկի, որ առաջին մասնավճարն է 1997ի պետութեան գանձած տուրքերէն քաղաքապետութիւններու բաժինին: 1997ի ընդհանուր գումարը 180 միլիառ լ. ոսկի է եւ մնացեալ գումարը 500 քաղաքապետութիւններու պիտի յանձնուի յառաջիկայ շաբաթ:

Հանդիպումին Մրր ըսաւ, որ քաղաքապետութեանց եւ վարչական ապակեդրոնացումի օրինագիծները պատրաստ են, եւ կառավարութեան յառաջիկայ նիստին կամ յաջորդ նիստին վաւերացուելով պիտի յղուին խորհրդարան: Ան հաւաստեց, որ այս օրինագիծները չատ պիտի դիւրացնեն քաղաքապետութեանց աշխատանքը:

Փոխ վարչապետը նաեւ պահանջեց, որ քաղաքապետութիւնները բարելաւեն իրենց գանձումները, օժանդակելու համար ծախսերու վճարման:

«Այս բոլորը կը կատարուի թափ տալու համար քաղաքապետութեանց գործունէութեան, եւ կազդուրելու տնտեսական կեանքը», ըսաւ Մրր՝ հաւաստելով, որ հանրապետութեան նախագահ գօրգ. Էմիլ Լահուտ եւ վարչապետ Սելիմ Հրս մեծ կարեւորութիւն կ'ընծայեն քաղաքապետական խորհուրդներուն ղերին, եւ կոչ ըրած են՝ անոնց ապահովելու անհրաժեշտ բոլոր օժանդակութիւնները ու դիւրութիւնները, որովհետեւ անոնք հիմնական դեր ունին չրջաններու բարգաւաճման ու չինարարական աշխատանքին մէջ:

Միւս կողմէ, Միշէլ Մրր հաւաստեց, թէ իսրայէլեան վերջին յարձակումները ստիպեցին վերատեսութեան ենթարկել իշխանութեան ներքին գործունէութեան առաջնահերթութիւնները, որոնք արդէն որոշ փոփոխութիւններու պիտի ենթարկուէին իսրայէլեան նոր կառավարութեան կազմութեան յոյսին տակ՝ խաղաղութեան բանակցութիւններու վերսկսման մարտահրաւէրը դիմագրաւելու համար: Ան նաեւ ըսաւ, որ երեսփոխանական ընտրութեանց նոր օրինագիծը կրնայ որդեգրուիլ տարեվերջէն առաջ:

Վարչական ապակեդրոնացումի օրինագիծին մասին՝ Մրր ըսաւ, որ անոր վերջնական տարբերակը կառավարութեան յառաջիկայ ժողովին պիտի քննարկուի, ապա պիտի յղուի խորհրդարան:

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Լիբանանի Հանրապետութիւնում Հայաստանի Հանրապետութեան դեսպանութիւնը յայտնում է, որ Ամենայն Հայոց կաթողիկոս, Նորին Սուրբ Օծութիւն Տէր Տէր Գարեգին Ա.ի վախճանման կապակցութեամբ, Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահ Ռոպէրթ Քոչարեանի հրամանով Հայաստանի Հանրապետութիւնում յայտարարուել է եռօրեայ համազգային սուգ:

Դեսպանութիւնը տեղեկացնում է, որ պաշտօնական ցաւակցութիւնները կ'ընդունուեն դեսպանութեան շէնքում Յուլիսի 6ից 8ը ժամը 10:00ից 13:00:

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆՈՒՄ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԴԵՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՌԱԶՄԻԿ ԹՈԳԱՃԵԱՆԻ ընդ ԱՐԼԻՆ ՋՈՊԱՆԵԱՆԻ Ս. Պսակի պաշտամունքը տեղի պիտի ունենայ Շաբաթ, 3 Յուլիս 1999, երեկոյեան ժամը 7ին, Նոր Մարաշի Հայ Աւետարանական եկեղեցւոյմէջ:

Այս առիթով, նոյն օրը երեկոյեան «GOLDEN BEACH»ի մէջ տեղի ունենալիք խրախճանքը Գարեգին Ա. Ամենայն Հայոց կաթողիկոսին վախճանման առիթով չեղուած է:

ՀՐԱՊԱՐԱԿԻ ՎՐԱՅ Է

INDEX OF BOURJ HAMMOUD & DORA 1999 – 2000

Մանրամասն տեղեկութիւններ շրջանիս հաստատութիւններու շուրջ՝ դիւրին գործածուող եւ յատուկ բաժանումներով:

1) Industry, commerce & services
2) Banks
3) Doctors & pharmacies
4) Restaurants, snacks & supermarkets
5) Car dealers, spare parts & repair

Դիմել JOB HUNTER հաստատութեան
Tel: 01-267019 – 03-307703:

ՄԱՀԱԶԴ

Տիկին Նուարդ Էճկէնեան
Տէր եւ տիկին Ժիրայր եւ Ալին Հապէշեան
Տէր եւ տիկին Ադագար Էճկէնեան
Տէր եւ տիկին Գէորգ Սահակեան
Տէր եւ տիկին Կիրակոս Նորընծայեան
եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց ամուսնոյն, հօր, եղբօր եւ հարազատին՝

ԱՆԴՐԱՆԻԿ ԷՃԷԼԷՆԵԱՆԻ

մահր, որ պատահեցաւ Լոս Անճելըսի մէջ, Մ. Նահանգներ, 30 Յունիս 1999ին:

Թաղումը պիտի կատարուի Շաբաթ, 3 Յուլիսին, Լոս Անճելըսի մէջ:

•Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մաճազդ:

•Ցաւակցութիւնները կ'ընդունուին հանգուցեալին եղբօր բնակարանը, Տըքուէնի, Սլաւ պողոտայ, Մուքարզել շէնք, 4րդ յարկ, հեռ. 03-649430, Հինգշաբթի 1 եւ Ուրբաթ 2 Յուլիսին:

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Նորին Սուրբ Օծութիւն Տէր Տէր Գարեգին Ա. Ամենայն Հայոց կաթողիկոսի անժամանակ վախճանին առիթով, Հալէպում Հայաստանի Հանրապետութեան գլխաւոր հիւպատոսութիւնը ընդունելու է ցաւակցութիւնները եւ բացելու է ցաւակցութեան մատեանը 1999 թուականի Յուլիսի 7ին երեկոյեան ժամը 6:00ից 9:00ը, Յուլիսի 8ին առաւօտեան ժամը 10:00էն 13:00ը եւ երեկոյեան ժամը 6:00ից 8:00ը:

ՀԱԼԷՊՈՒՄ ՀՀ ԳԼԽԱՒՈՐ ՀԻՒՊԱՏՈՍՈՒԹԻՒՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ամենայն Հայոց կաթողիկոս Գարեգին Ա. Ամենայն Հայոց կաթողիկոսի վախճանին առիթով, Հալէպի Հայ Կաթողիկէ Թեմը կը սգայ իր հովիւին կորուստը:

Թաղման արարողութիւնը կատարուելու է Շաբաթ, 3 Յուլիս 1999, կէսօրուան ժամը 12ին Մոնթրէալի Հայ Կաթողիկէ Մայր Տաճարին մէջ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը փոխադրուելու է Մոնթրէալի Սէն Լօրան գերեզմանատան մէջ:

•Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մաճազդ:

•Ցաւակցութիւնները կրնաք ղրկել հետեւեալ հասցէներուն:

Internet: each a com.org
Fax: 514-748-5502

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ ԳԱՐԵԳԻՆ Ա. ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ

Յառաջիկայ Կիրակի, 4 Յուլիսին, Անթիլիասի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր տաճարին մէջ յաւարտ Ս. Պատարագի հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի երանաշնորհ ԳԱՐԵԳԻՆ Ա. ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ հոգւոյ յաւիտենական խաղաղութեան համար: Հոգեհանգստեան արարողութեան պիտի նախագահէ Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ:

Պատարագէն անմիջապէս ետք վեհափառ հայրապետը ցաւակցութիւններ պիտի ընդունի վեհարանի դահլիճին մէջ, մինչեւ ժամը 1:00:

ԴԻՒԱՆ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՍԱՐԱՆԻ

ՄԱՀԱԶԴ

Տիկին Վարդուհի Թերճանեան
Տէր եւ տիկին տոքթ. Դերենիկ Թերճանեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Գէորգ Թերճանեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Յարութ Տէր Աշոտեան եւ գաւակունք
Օր. Թէրէզ Թերճանեան
Տէր եւ տիկին Լեւոն Թերճանեան
Տիկին Մարի Փանոսեան եւ գաւակունք
Տէր եւ տիկին Սամուէլ Կէօքկէօզեան եւ գաւակունք
Ալտրմըշեան ընտանիք
Աւշարեան ընտանիք
Խոգոգեան ընտանիք
Գէորգեան ընտանիք
եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց ամուսնոյն, հօր, մեծ հօր, եղբօր եւ հարազատին՝

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹԵՐՃԱՆԵԱՆԻ
(Խմբապետ, ծնեալ՝ Կիւրիւն 1918ին)

մահր, որ պատահեցաւ Ջորեքշաբթի, 23 Յունիս 1999, յետ երկարատեւ հիւանդութեան՝ Մոնթրէալ, Քանատա:

Թաղման արարողութիւնը կատարուեցաւ Շաբաթ, 26 Յունիս 1999, կէսօրուան ժամը 12ին Մոնթրէալի Հայ Կաթողիկէ Ս. Նարեկ եկեղեցւոյ մէջ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը փոխադրուեցաւ եւ ամփոփուեցաւ Մոնթրէալի Սէն Լօրան գերեզմանատան մէջ:

•Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մաճազդ:

•Ցաւակցութիւնները կրնաք ղրկել հետեւեալ հասցէներուն:

Internet: each a com.org
Fax: 514-748-5502

FRIGOLIBAN

REFRIGERATION & AIR-CONDITIONNING
SPARE PARTS AND EQUIPMENTS

• ՎՃԱՐՄԱՆ ՅԱՏՈՒԿ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1. ACCAOUI, GOURAUD STREET, AZIRIAN BLDG.
TEL: 01-448343, 01-564220, TEL/FAX:01-445884

2. BOURJ-HAMMOUD, CENTRE HARBOYAN BLOCK A.
TEL: 01-253665, CELL:03-711234 BEIRUT - LEBANON

AIR-CONDITIONS
•HEATING – COOLING
•SPLIT SYSTEMS
•WINDOW TYPES
•CENTRAL UNITS

«ՊԱԹԻՄԱԹ 99»Ի ԵՒ «ԻՆԹԵՐՔԼԻՄԱ - ԻՆԹԵՐՔՈՆՖՈՐԹ 99»Ի ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉԻՆ ՄԱՄԼՈՑ ԱՍՈՒԼԻՍԸ

Միլըր եւ Փրիման իմբակի (Փրանսա) կառուցման եւ արտաքին առեւտուրի բաժանմունքի տնօրէն Մարիօ Ֆէյմս «Մետիթերանէ» պանդոկին մէջ տուաւ մամլոյ ասուլիսը, որուն ընթացքին իւօսեցաւ Փրանսայի մէջ կայանալիք *«Պաթիմաթ 99»* եւ *«Ինթերքլիմա - Ինթերքոնֆորթ 99»* ցուցահանդէսներուն մասին՝ նշելով, որ անոնք պիտի կայանան 8-13 Նոյեմբեր 1999ին:

ԱՐՇԱԿԵԱՆ ՔՍԱՆ ԱՆՄԱՀ ԿԱԽԱՂԱՆՆԵՐՈՒՆ

կը հանդիսապետէ եւ կը քարոզէ

ՍՈՒՐԷՆ ԱՐՔ. ԳԱԹԱՐՈՅԵԱՆ

(Առաջնորդ Հայոց Բերիոյ թեմի)

Տեղի կ'ունենայ Կիրակի, 4 Յուլիս 1999, առաւօտեան ժամը 10:00ին, Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ մէջ:

Հրաւիրուած է հաւատացեալ ժողովուրդը՝ յարգելու համար յիշատակը անմահ քահանաներուն:

Տ. Ո. Ե. Մ. – ՀԱԼԷՊ

ՔՍԱՆՆԵՐՈՒ ՈԳԵԿՈՉՄԱՆ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆ

Հովանաւորութեամբ՝

ԿԻԼԻԿԵԱՆ ՇՐՋԱՆԱԿԻ ԽՆԱՄԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ

Կազմակերպութեամբ՝

ՏԽՐՈՒՆԻ ՈՒՍ. ԵՐԻՏ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ

Կը բանախօսէ՝

ԺԻՐԱՅՐ ՆԱՅԻՐԻ (ԼԻԲԱՆԱՆ)

• *Գեղարուեստական յայտագիր*

Տեղի կ'ունենայ Կիրակի, 4 Յուլիս 1999, երեկոյեան ժամը 7:00ին, Կիլիկեան ճեմարանի բակին մէջ:

ՀՐԱՒԷՐ

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ ՁՕՐԱՎԻԳ՝ ԱՊՐԻԼԵԱՆ ՀԱՍԿԱՑՈՂՈՒԹԵԱՆ

Կ'ԸՍԷ ՍԱԹԸՐՃԻԼՏ

Միացեալ Նահանգներու դեսպան Տէյվիտ Սաթըրֆիլտ երէկ հաւաստեց, որ Ուաշինկթընն անվերապահօրէն կօրավիգ կը կանգնի Ապրիլեան Հասկացողութեան՝ դիտել տալով, որ անիկա եւ հակիչ մարմինը լաւագոյն միջոցներն են

Շար.ը՝ էջ 10

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ ՁՕՐԱՎԻԳ ԿԸ ԿԱՆԳՆԻ Տ. Ա. ԽՈՐՀՈՒՐԴԻՆ

Կ'ԸՍԷ ՊԸՐՐԻ

Խորհրդարանի նախագահ Նեպիհ Պըրրի երէկ ընդունեց Տեղեկատուութեան Ազգային Խորհուրդը: Խորհուրդի նախագահ Նասէր Գանտիլ տեսակցութենէն ետք յայտարարեց, թէ Պըրրի ըսած է, որ խորհրդարանը կը հաւատայ Տեղեկատուութեան Ազգային Խորհուրդի ազգային մեծ եւ կարեւոր պատասխանատուութիւնները եւ կ'ակնկալէ, որ խորհուրդը ստանձնէ իր դերը տեղեկատուութեան լատեսողական միջոցներուն մէջ ժողովրդավարական գործելաձեւի բարելաւման իմաստով:

Պըրրի հաւաստեց, որ լատեսողական լրատուութեան բնագաւառը կ'ընդարձակուի, եւ խորհրդարանը կօրավիգ պիտի կանգնի Տեղեկատուութեան Ազգային Խորհուրդին՝ որդեգրելով անհրաժեշտ օրէնսդրութիւն՝ ամբողջացնելու համար տեղեկատուութեան օրէնքները:

Խորհրդարանի նախագահը ապա ընդունեց «երեսփոխանական ընտրութեանց նոր օրէնքին շուրջ քրիստոնէական խորհրդակցական հանդիպում»ի ներկայացուցիչներ երեսփոխան Նատիմ Սալէմն ու Մարոնիներու Լիկայի նախագահ Փիէռ Հըլուն: Տեսակցութենէն ետք Հըլու ըսաւ, որ Պըրրիի յանձնած են «հանդիպում»ին պատկերացումներուն մասին գրութիւն մը:

ՅԱՒԱԿՑԱԿԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ

Ս. էջմիածնի Հոգեւոր Խորհուրդին եւ միաբանութեան

Անհուն կսկիծով ընկալեցի Ամենայն Հայոց կաթողիկոսին վախճանման լուրը:

Գարեգին Ա. վեհափառին անձնական ներդրումը Սփիւռքի եւ Հայաստանի եկեղեցական, ազգային եւ մշակոյթի մարզերուն մէջ աննախընթաց է եւ, արժանի բարձրագոյն գնահատանքի:

Խորազգաց ցաւակցութիւններս կը յայտնեմ Հոգեւոր Գերագոյն Խորհուրդին, միաբանութեան, սգաւոր համայն հայութեան եւ վեհափառին ընտանեկան պարագաներուն:

ՆԱԽԿԻՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԵՐԵՍՓԽԱՆ
ՄԵԼԳՈՆ ԷՊԼԻՂԱԹԵԱՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Նորին Սուրբ Օծութիւն Տէր Տէր Գարեգին Ա. Ամենայն Հայոց կաթողիկոսի անժամանակ վախճանին առիթով, Հալէպում Հայաստանի Հանրապետութեան գլխաւոր հիւպատոսութիւնը ընդունելու է ցաւակցութիւնները եւ բացելու է ցաւակցութեան մատեանը 1999 թուականի Յուլիսի 7ին երեկոյեան ժամը 6:00ից 9:00ը, Յուլիսի 8ին առաւօտեան ժամը 10:00էն 13:00ը եւ երեկոյեան ժամը 6:00ից 8:00ը:

ՀԱԼԷՊՈՒՄ ՀՀ ԳԼԽԱՒՈՐ ՀԻՒՊԱՏՈՍՈՒԹԻՒՆ

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

•Երիտասարդ ցրուիչ մը: Լաւ պայմաններ: Դիմել անձամբ *«Ազդակ»* օրաթերթին:

ՀԱԼԷՊ ՀԱԼԷՊ

Հանդիսաւոր Ս. պատարագ եւ հոգեհանգստեան պաշտօն

ի յիշատակ

ՀՆԶԱԿԵԱՆ ՔՍԱՆ ԱՆՄԱՀ ԿԱԽԱՂԱՆՆԵՐՈՒՆ

կը հանդիսապետէ եւ կը քարոզէ

ՍՈՒՐԷՆ ԱՐՔ. ԳԱԹԱՐՈՅԵԱՆ

(Առաջնորդ Հայոց Բերիոյ թեմի)

Տեղի կ'ունենայ Կիրակի, 4 Յուլիս 1999, առաւօտեան ժամը 10:00ին, Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ մէջ:

Հրաւիրուած է հաւատացեալ ժողովուրդը՝ յարգելու համար յիշատակը անմահ քահանաներուն:

Տ. Ո. Ե. Մ. – ՀԱԼԷՊ

ՔՍԱՆՆԵՐՈՒ ՈԳԵԿՈՉՄԱՆ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆ

Հովանաւորութեամբ՝

ԿԻԼԻԿԵԱՆ ՇՐՋԱՆԱԿԻ ԽՆԱՄԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ

Կազմակերպութեամբ՝

ՏԽՐՈՒՆԻ ՈՒՍ. ԵՐԻՏ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ

Կը բանախօսէ՝

ԺԻՐԱՅՐ ՆԱՅԻՐԻ (ԼԻԲԱՆԱՆ)

• *Գեղարուեստական յայտագիր*

Տեղի կ'ունենայ Կիրակի, 4 Յուլիս 1999, երեկոյեան ժամը 7:00ին, Կիլիկեան ճեմարանի բակին մէջ:

ՀՐԱՒԷՐ

ԾԱԽՈՒ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆ

•Զալքա, 100 քառ. մեթր, վճարման դիւրութիւններ:
Հեռ. 03-290118:

ՄԵԾ ԱՂԱՂԱԿԱՆ ՊԱՐԱՀՈՎՈՒԹԻՒՆ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԷՋ

ԱՐՏԱՔԻՆ ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐ ՄԱԴԼԻՆ ԱԼԲՐԻՏ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՀԵՏ

Ամերիկայի Արտաքին գործոց նախարար Մադլին Ալբրիտ երէկ հանդիպեցաւ Ամերիկայի հայկական կազմակերպութիւններու ներկայացուցիչներուն հետ, որոնք Ուաշինկթընի մէջ հաւաքուած էին Ամերիկայի Հայ Դատի Յանձնախումբի տարեկան ընդհանուր ժողովին համար:

Հանդիպումին ներկայ էին Ամերիկայի Հայ Դատի Յանձնախումբի նախագահ Վարդան Գրիգորեան, Ամերիկայի Հայ Դատի Յանձնախումբի գործադիր տնօրէն Ռոբըրթ Քիւրքեան, Ամերիկայի Հայ Դատի Յանձնախումբի գործադիր տնօրէնի տեղակալ Ռոբըրթ Ֆարլի

ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ԵՐԿՐԻ ՄԸ ՀԵՏ ՁԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԻ ՄԸ ԻՐԱՆԻ ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ

Իրան եւ Յունաստան պաշտպանութեան միացեալ յանձնախումբ մը կազմեցին Երեքշաբթի օր:

Իրանի պաշտպանութեան նախարար Ծովակալ Ալի Շաչխանի յայտնեց, որ համապատասխան համաձայնագիրները պիտի կնքուին Իրանի գինուորական պատուիրակութեան Յունաստան այցելութեան ընթացքին:

Յանձնախումբին մաս կը կազմէ նաեւ Հայաստան, եւ անոր առաջին եռակողմանի հանդիպումը տեղի պիտի ունենայ 12 Յուլիսին, Աթէնքի մէջ:

Յունաստանի պաշտպանութեան նախարար Աքիս Յոհածոփուլոս Թեհրան իր պաշտօնական այցելութեան ընթացքին յայտնեց, որ եռակողմանի գործակցութիւնը հիմնուած է խաղաղ նպատակներու համար եւ ճամբան պիտի հարթէ չրջանին մէջ խաղաղութեան եւ կայունութեան հաստատման:

Յոհածոփուլոս, որ արեւմուտքցի առաջին պաշտպանութեան նախարարն է, որ Իրանի յեղափոխութենէն ետք Թեհրան կ'այցելէ, ըսաւ, որ ինք ՕԹԱՆը չի ներկայացներ: Ան հանդիպում մը ունեցաւ նաեւ Իրանի նախագահ Մոհամէտ Խաթեմիի հետ:

Եռակողմանի այս գործակցութիւնը նեղութիւն կը պատճառէ երեք երկիրներուն դրացի Թուրքիոյ:

Յոյն նախարարը նաեւ նշեց, որ գործակցութիւնը որեւէ երկիրի դէմ չէ ուղղուած:

Իր կարգին, նախագահ Խաթեմի երկրորդեց յոյն նախարարին կեցուածքը:

ԿԻՊՐՈՍԻ ՏԱԳՆԱՊ

ԵԹԷ ԻԲՐԵԻ ՆԱԽԱԳԱՀ ՉԾԱՆՉՑՈՒԻՄ, ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՊԻՏԻ ՉՄԱՍՆԱԿՑԻՄ

Կ'ԸՍԷ ՏԵՆՔԹԱՇ

ՆԻԿՈՍԻԱ, 1 (ՌՈՅԹԵՐ Զ).- *Թուրք կիպրացի ղեկավար Ռաուֆ Տենքթաշ Հինգշաբթի օր յայտնեց, թէ կը ցաւի Կիպրոսի գծով խաղաղարար բանակցութիւնները վերակենդանացնելու ՄԱԿի նորագոյն նախաձեռնութեան համար՝ չեչտելով, թէ կը մերժէ որեւէ բանակցութեան մասնակցիլ եթէ իբրեւ պետութեան մը ղեկավարը չճանչցուի:*

ՄԱԿի Ապահովութեան Խորհուրդը Երեքշաբթի օր առաջարկած էր, որ ընդհանուր քարտուղար Քոֆի Անան Տենքթաշը եւ Կիպրոսի նախագահ Կլաֆքոս Քլերիտէսը հրաւիրէ այս տարի բանակցութիւններու ձեռնարկելու՝ կղզիին տարիներու տագնապին վերջ տալու առաջադրութեամբ:

Տենքթաշ քանի մը չաբաթ առաջ մերժած էր նոր բանակցութիւններ կայացնելու Ութերու Խմբակի առաջարկը՝ կոչ ուղղելով, որ Կիպրոսի թրքական բաժինը իրրեւ «պետութիւն» ճանչցուի: Անիկա միմիայն Թուրքիոյ կողմէ ճանչցուած է:

«Միջհամայնքային բանակցութիւնները փակուեցան: Ըսինք, թէ պետութենէ պետութիւն պիտի բանակցինք եւ այդ պիտի ընենք», ըսաւ Տենքթաշ:

ԲՐԱԶԱՅԻՔ ՄԷՋ

ՃՈՊԱՆՈՒՂԻԻ ԱՀԱԻՈՐ ԱՐԿԱԾ

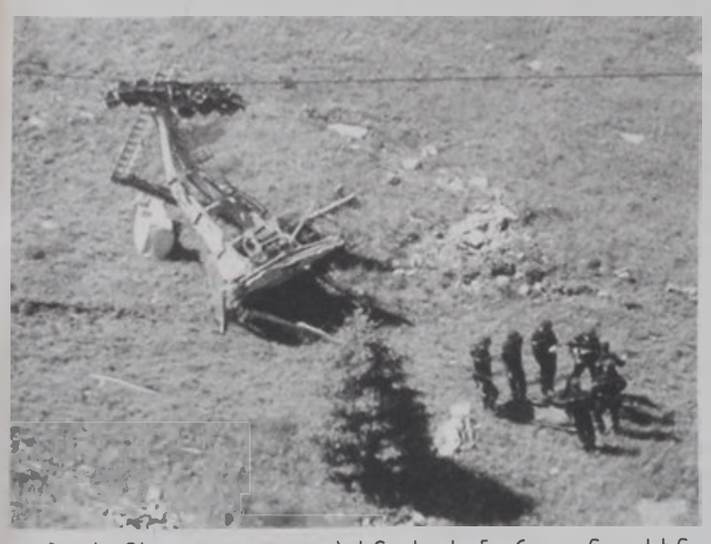

Հրշէջներ շրջապատած են դիակ մը ճոպանուղիին քանդուած խուցին բեկորներուն մօտ

Հարաւարեւելեան Փրանսայի մէջ երեկ առաւօտուն 20 հոգի զոհ գնաց արկածի մը, երբ ճոպանուղիի մը մեկ խուցը, որ Ալփեան միջազգային դիտարանի մը անձնակազմի անդամներ կը փոխադրէր, ջախջախուած է՝ 80 մեթր վար իյնալով:

Սէնթ-Էթիէն-ան-Տըվոլուի քաղաքապետը՝ Ժան Մարի Պեռնար, յայտնեց, թէ արկածին պատճառը յըստակ չէ:

Ոստիկանութիւնը ըսաւ, թէ զոհերը Փիք տը Պիւր դիտարանի մասնագէտներ, մաքրող աշխատաւորներ, հեռաձայնի պաշտօնեաներ եւ այցելուներ էին:

Նախագահ Ժաք Շիրաք իր տիրութիւնը արտայայտեց արկածին համար, իսկ ներքին գործոց նախարար Ժան-Փիեռ Շըվենըման, արկածին վայրը ուղղուելու ընթացքին, ըսաւ, թէ անիկա «ահռելի աղէտ մըն է»:

Դէպքը Փրանսայի մէջ պատահած ճոպանուղիի ամէնէն ծանրակշիռն էր:

(ՌՈՅԹԵՐ Զ)

Հ.Բ.Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ
ՊՕՂՈՍ Գ. ԿԱՐՄԻՐԵԱՆ ՄԻՋՆ. ՎՐԺ.

ՀՐԱՒԷՐ

1999 - 2000 տարեշրջանը Հ. Բ. Ը. Միութեան Պօղոս Գ. Կարմիրեան վարժարանի 25ամեակն է: Այս առիթով, տնօրէնութիւնը կը հրաւիրէ բոլոր շրջանաւարտները խորհրդակցական հանդիպում-հիւրասիրութեան մը, որ տեղի պիտի ունենայ Կիրակի, 11 Յուլիս 1999, առաւօտեան ժամը 10:00էն 12:00, վարժարանիս արահին մէջ:

ՔՈՍՈՎՕ ԵՒԿՈՍԼԱՒԻՈՅ ԱՆԲԱԺԱՆ ՄԷԿ ՄԱՍԸ ՊԷՏՔ Է ՄՆԱՅ

Կ'ԸՍԷ ՌՈՒՍԻԱ

Շեշտելով, որ Քոսովօ պէտք է Եուկոսլաւիոյ անբաժան մէկ մասը մնայ՝ Ռուսիա Չորեքշաբթի օր մտահոգութիւն արտայայտած է, թէ արեւմտեան պետութիւնները կը փորձեն Քոսովոն վերակառուցելու ՄԱԿի դերակատարութիւնը ստանձնել:

Արտաքին գործոց փոխնախարար Ալեքսանտր Աւտեեւ թղթակիցներու յայտնած է, որ կը թուի, թէ արեւմտեան երկիրները կը փորձեն ՄԱԿը եւ անոր ընդհանուր քարտուղարը «պարզ գործադրողներու վերածել՝ ուրիշի մը նախաձեռնութիւններուն եւ ձիգերուն»:

Ան կը խօսէր ՄԱԿի կեդրոնատեղիին մէջ 18 երկիրներու բարձրաստիճան պաշտօնատարներու մէկ ժողովէնետք՝ կապմակերպուած ընդհանուր քարտուղար Քոֆի Անանի կողմէ, Քոսովոյի մէջ քաղաքային հսկողութեան առաքելութիւնը քննարկելու համար:

Թէեւ ժողովին մասնակիցները յայտնեցին, թէ մթնոլորտը շինիչ էր, սակայն հաւաքը ի յայտ բերած է Ռուսիոյ եւ արեւմտեան երկիրներու միջեւ յարաբերութեանց դիւրաբեկ բնոյթը:

Միւս կողմէ, թրքական «Անատոլու» լրատու գործակալութիւնը հաղորդեց, որ Քոսովոյի մէջ միջազգային ուժին մաս կազմելիք թըրքական ուժերու առաջին խմբակը երէկ ճամբայ ելած է դէպի այդ նահանգը: Անգարա խոստացած է շուրջ 1000 վինուորով մասնակցիլ այդ ուժին:

(ՌՈՅԹԵՐ Զ)

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ - ՓԱՔԻՍՏԱՆ ՏԱԳՆԱՊ

ՌՈՒՍԻԱ Կ'ԱՌԱՋԱՐԿԷ ՄԻՋՆՈՐԴԵԼ

ՄՈՍԿՈՒԱ, 1 (ՌՈՅԹԵՐ Զ).- Ռուսիա Հինգշաբթի օր դիտել տուաւ, որ պատրաստ է միջնորդելու՝ լուծելու համար Հնդկաստանի եւ Փաքիստանի միջեւ տագնապը:

Արտաքին գործոց նախարարութեան բանբեր Վլատիմիր Ռախմանին ըսաւ, որ Մոսկուա պատրաստ պիտի ըլլայ, ապագային, օժանդակութեան առաջարկ ներկայացնելու, եթէ կարիքը գգացուի եւ երկու կողմերը փափաք ներկայացնեն: Ռախմանին դիտել տուաւ, սակայն որ ամէն բանէ առաջ, Իսլամապատ պէտք է յարգէ գոյութիւն ունեցող համաձայնագիրները, որոնք կ'առնչուին Քաշմիրը երկուքի բաժնող գիծին: Բանբերը ըսաւ նաեւ, որ իսկական լուծումը կ'իրագործուի, երբ Հնդկաստան եւ Փաքիստան վերադառնան բանակցութիւններուն:

Հնդկաստանի բանակը Մայիս 26էն ի վեր գինուրական գործողութեան մը ձեռնարկած է Քաշմիր թափանցած գինեալներու դէմ, որոնք ըստ Նիւ Տելհիի, Փաքիստանի գօրակցութիւնն ու օժանդակութիւնը կը վայելեն:

ԻՐԱՔ

«ՊԱՊԷԼ» ԿԸ ՔՆՆԱԴԱՏԷ Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՆ ՈՒ ԲՐԻՏԱՆԻԱՆ

ՊԱՂՏԱՍ, 1 (ՌՈՅԹԵՐ Զ).- Իրաքեան «Պապէլ» օրաթերթը Հինգշաբթի օր վերստին քննադատեց Միացեալ Նահանգներն ու Բրիտանիան, դիտել տալով, որ անոնք գինուրական նոր գործողութիւն մը կը ծրագրեն Իրաքի դէմ:

«Պապէլ» աւելցուց, որ Բրիտանիոյ կողմէ ՄԱԿի Ապահովութեան Խորհուրդին ներկայացուած բանաձեւի առաջարկը՝ Իրաքի դէմ որեւէ նոր յարձակում մը արդարացնելու քայլ մըն է: Օրաթերթը կը գրէր նաեւ, որ բանաձեւը որդեգրուելէ ետք Լոնտոնի եւ Ուաշինկթընի առաջին գործը պիտի ըլլայ Իրաքը զինաթափել, ինչպէս որ կատարեցին անցեալ Դեկտեմբերին: «Ամերիկացիներն ու անգլիացիները կ'ուզեն ձգել այն տպաւորութիւնը, թէ կ'ուզեն լուծել Իրաքի մարդասիրական կացութիւնը, մինչ Իրաքի դեկավարութիւնը խիստ կերպով կը մերժէ կայն, որպէսզի կարենայ պատրաստուիլ դէմ դնելու համար հաւանական յարձակումի մը», աւելցուց «Պապէլ»:

Միւս կողմէ, Իրաք դատապարտեց Թուրքիոյ այն որոշումը, որ կ'երկարաձգէր դէպի հիւսիս ներկայութիւնը հարաւային չրջաններուն մէկ, ուրկէ անոնք գործողութիւններու կը ձեռնարկեն Իրաքի հիւսիսային «արգիլեալ գօտի»ին մէկ: Արտաքին գործոց նախարարութեան բանբերը ըսաւ, որ Իրաք կը դատապարտէ Թուրքիոյ կառավարութեան եւ խորհրդարանին որոշումները:

Թուրքիոյ խորհրդարանը, Յունիս 23ին, վեց ամիսով երկարաձգեց ամերիկեան եւ բրիտանական ուժերու մօտաւորապէս 45 օդանաւերու կեցութիւնը Ինճիրլիք խարիսխին մէկ, ուրկէ հսկողութեան թռիչքներ կը կատարուին Իրաքի դէմ:

ՊԱՂԵՍՏԻՆՑԻՆԵՐԸ՝ ԼԱՒԱՏԵՍ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, 1 (ՌՈՅԹԵՐ Զ).- Պաղեստինեան իշխանութիւնը Հինգշաբթի օր յայտնեց, որ խաղաղարար հիգերու նոր հանգրուան մը կ'ականկալէ Իսրայէլի նորընտիր վարչապետ Էհուտ Պարաքի կառավարական ընկերակցութիւնը կապուած ըլլալու յայտարարութեան լոյսին տակ:

Պաղեստինցի պաշտօնատարներ շեշտեցին սակայն, որ Պարաքի կառավարութեան առաջին փորձաքարը պիտի ըլլայ Ուայ Ռիվըրի խաղաղութեան համաձայնագիրին գործադրութիւնը: Պենիամին Նեթանիահու անցեալ Դեկտեմբերին առկախեց գործադրութիւնը համաձայնագիրին, որ ապահովութեան փոխարէն Այսրյորդանանի մէջ յաւելեալ հող կը վիճի պաղեստինցիներուն:

Պաղեստինեան իշխանութեան ընդհանուր քարտուղար Թայէպ Ապտէլ Ռահիմ դիտել տուաւ, որ պաղեստինցիները լաւատես են եւ դէպի առաջ շարժում կ'ականկալեն:

«Մէկ Իսրայէլ» ճակատի ղեկավար Էհուտ Պարաք Չորեքշաբթի օր խորհրդարանին յայտնած էր, որ յաջողութեամբ աւարտած է բանակցութիւնները քաղաքական կուսակցութիւններու ներկայացուցիչներուն հետ՝ կառավարական ընկերակցութեան մը գծով համաձայնութիւն գոյացնելով: Պարաք, որ Մայիս 17ին պարտութեան մատնած էր Պենիամին Նեթանիահուն, Չորեքշաբթի օր համաձայնութիւն գոյացուց ծայրայեղ կրօնական Շաս կուսակցութեան հետ: Այս ձեւով, Պարաքի կապմելիք կառավարութիւնը 69 երեսփոխանի կօրակցութիւնը կը վայելէ 120 անդամէ կապմուած Քնեսէթին մէջ:

Աշխատաւորական կուսակցութեան երեսփոխաններէն Եոսի Պեյլին ըսաւ, որ Պարաք ընդարձակ ընկերակցութիւն մը խոստացաւ եւ այդ խոստումը յարգեց: Այսպիսի կառավարութիւն մը, որ քանի մը կուսակցութիւններու ընկերակցութիւն մըն է, աւելի յայնաոիթ կրնայ ընծայել խաղաղութեան գործընթացին յառաջխաղացքին: Հակառակ այս հաստատումին, սակայն պէտք չէ մոռնալ, որ Պարաքի կառավարութեան ընկերակիցներէն մէկը ծայրայեղական շարժում մըն է, որ կօրավիճ կը կանգնի արաբական գրաւեալ հողերու վրայ հրէական բնակեցման վայրերու ընդարձակման: Չորս ուրիշներ ալ մաս կազմած էին Նեթանիահուի առաջնորդած կառավարութեան: Ահմէտ Ապտէլ Ռահիմ դիտել տուաւ, սակայն, որ մինչեւ իսկ եթէ ծայրայեղականներ կան, կառավարութեան իսկական ուժը Պարաքն է, որ պիտի դառնայ նաեւ մղիչ ուժը խաղաղութեան գործընթացին՝ կայն յառաջխաղացքի մէջ դնելով: Եթէ Պարաք համոզուի, որ Ուայ Ռիվըրի համաձայնագիրը պէտք է գործադրուի եւ պաղեստինցիներուն հետ խաղաղութեան բանակցութիւնները շարունակուին, ան կրնայ նաեւ համոզել կառավարութեան մէջ իր ընկերակիցները, որպէսզի իրենք ալ ընդունին, որ գործընթացը պէտք է յառաջխաղացքի մէջ դրուի:

«ՔՈՒՏՍ ԱՐԱՊԻ» Կ'ԱՐԳԻԼՈՒԻ ՍՈՒՐԻՈՅ ՄԷՋ

ԼՈՆՏՈՆ, 1 (ՌՈՅԹԵՐ Զ).- Արաբական օրաթերթ մը արգիլուեցաւ Սուրիոյ մէջ, նախագահ Հաֆէզ Ասատը քննադատող խմբագրական յօդուած մը հրապարակած ըլլալուն համար, յայտնեց թերթին խմբագրապետը Հինգշաբթի օր:

Ապտէլ Պարի Աթուան յայտնեց, որ Սուրիոյ տեղեկատուութեան նախարարութիւնը Յունիս 29ին հրապարակեց «Քուտս Արապի» օրաթերթը արգիլելու որոշումը: Յօդուածը լոյս տեսած էր մէկ օր առաջ: Աթուան դիտել տուաւ, որ յօդուածին մէջ նշուած է, թէ Սուրիոյ մէջ կառավարութիւնը անդամալուծուած է, որովհետեւ նախագահին միակ նախապատուութիւնը իրմէ վերջ իր տղուն նախագահ ըլլալը ապահովելն է: Յօդուածը կը գրէր նաեւ Սուրիոյ եւ Իսրայէլի միջեւ անպաշտօն կապերու մասին:

«Քուտս Արապի»ի Լոնտոնի կեդրոնական գրասենեակը յայտնեց, որ սուրիացի պաշտօնատարներու բողոքի նամակներ ուղարկած է թերթին արգիլման դէմ պահանջելով, որ այդ արգելքը անմիջապէս վերցուի:

ՅԵՏԱՁԳՈՒՄԱԾ

Համապգայինի Բարսեղ Կանաչեան երաժշտական քոլէճի վիճակահանութիւնը, որ նախատեսուած էր Յունիս 24ին, յետաձգուած է Հոկտեմբերին:

Վ Ա Ն Ա Յ Զ Ա Յ Ն Վ Ա Ն Ա Յ Զ Ա Յ Ն Վ Ա Ն Ա Յ Զ Ա Յ Ն

«ՎԱՆԱՅ ՁԱՅՆ»ԷՆ ԿՐՆԱՔ ՈՒՆԿՆԴՐԵԼ

ԱՄԷՆ ՕՐ ԺԱՄԸ 12:30Ի Ն

ՀԱՅՐԵՆԻ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱՌՕՐԵԱՅ ԼՈՒՐԵՐ

«ՎԱՆԱՅ ՁԱՅՆ»Ի ունկնդիրները ամէն օր ժամը 12:30ի քաղաքական լուրերու աւարտին կրնան հետեւիլ հայրենի քաղաքական առօրեայ լուրերուն՝

ՌԱԴՂԱԿԻ ԵՐԵՒԱՆԷՆ

ԱՄԷՆ ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ԺԱՄԸ 18:30Ի Ն

Քաղաքական լուրերու աւարտին, ՎԱՆԱՅ ՁԱՅՆԷՆ ունկնդրեցէք ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ ՀԱՅ ԴԱՏԻ գրասենեակէն

ԸՆԿ. ՄԷՅՐԱՆ ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆԻ զեկոյցը,

Ռուսական քաղաքական շրջանակներու մօտ տարուող Հայ Դատի աշխատանքներու մասին:

ԱՄԷՆ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ ԺԱՄԸ 11:00Ի Ն

ՎԱՆԱՅ ՁԱՅՆԷՆ հետեւեցէք

«ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԼՐԱՏՈՒ»

յայտագիրին, որ կ'անդրադառնայ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ, ԱՐՑԱԽԻ, եւ ՍՓԻՒՌՔԻ մշակութային կեանքին:

Յայտագիրը կը պատրաստէ եւ կը ներկայացնէ՝

ԹՈՐԳՈՄ ՋԱՆԱՆ

Կրկնութիւն՝ Չորեքշաբթի, ժամը 19:00ին:

ԱՄԷՆ ՈՒՐԲԱԹ ԺԱՄԸ 18:30Ի Ն

Քաղաքական լուրերու աւարտին ունկնդրեցէք

ՈՒԱՇԻՆԿԹընի ՀԱՅ ԴԱՏԻ գրասենեակէն,

ԸՆԿ. ԷԼԻՋԱՊԷԹ ՉՈՒԼՃԵԱՆԻ

քաղաքական զեկոյցը

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԷՆ ներս տարուող ՀԱՅ ԴԱՏԻ քաղաքական աշխատանքներու մասին:

ԱՄԷՆ ԿԻՐԱԿԻ ԺԱՄԸ 16:00Ի Ն

ՎԱՆԱՅ ՁԱՅՆԻ փոքրիկ ունկնդիրները կրնան հետեւիլ

«ՀԵՔԻԱԹՆԵՐՈՒ ԱՇԽԱՐՀ»

յայտագիրին: Յայտագիրը կը պատրաստէ ու կը ներկայացնէ՝

ՄԱՆՈՒԷԼԻԿԸ

ԱՄԷՆ ՈՒՐԲԱԹ ԺԱՄԸ 11:00Ի Ն

ՎԱՆԱՅ ՁԱՅՆԷՆ ունկնդրեցէք

«ԿՆՈՋԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀ»

յայտագիրը, որ կը պատրաստէ ու կը ներկայացնէ՝

ՏԻԿԻՆ ՋԱՆԻ ՄԵՍՐՈՊԵԱՆ

ՍՏԱՑԱՆՔ

●ՅՈՒԴԻԹ
ԿՆՈՋ ՄԸ ՊԱՏԿԵՐԸ ՀԻՆ ԿՏԱԿԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ
Հեղինակ՝ ԹԱՄԱՐ ՏԱՍՆԱՊԵՏԵԱՆ

●ԿԻՆ ԱՇԱԿԵՐՏՆԵ՞Ր ՎԵՐՋԻՆ ԸՆԹՐԻՔԻՆ
Հեղինակ՝ ԹԱՄԱՐ ՏԱՍՆԱՊԵՏԵԱՆ
Տպագրութիւն՝ Կարպիս
Պէյրութ - Լիբանան 1999

●ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԿԵՆՍԱՏՈՒ ԽԱՉԻՆ
Հեղինակ՝ ԳՐԻԳՈՐ ՆԱՐԵԿԱՑԻ
Թարգմանեց՝ ՍՏԵՓԱՆ Յ. ԲԱՆԵԱՆ
Հրատարակեց՝ ԹԱՄԱՐ ՏԱՍՆԱՊԵՏԵԱՆ
Տպագրութիւն՝ Կարպիս
Պէյրութ - Լիբանան 1999

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ԱՐԳԻԼԵՑ ՄԵՏԱՂԻ ԹԱՓՕՆՆԵՐՈՒ ՎԱՃԱՌՔԸ

Մետաղի թափօններու արտածումը, որ կը հանդիսանայ Հայաստանի գլխաւոր արտածումներէն, անցեալ շաբաթ անյայտ պատճառներով արգիլուեցաւ կառավարութեան կողմէ, ըսին առեւտրական աղբիւրները։

Պաշտօնական աղբիւրներ մերժեցին մեկնաբանել կառավարութեան այս որոշումը, բայց վերլուծողներ եզրակացուցին, թէ վերոյիշեալ արգելքը կ'առնչուի՝ անօրէն միջոցներով չահարեր առեւտուրը կասեցնելու Հայաստանի կառավարութեան ի գործ դրուած ջանքերուն։

Հայրենի ձեռնարկատէրերը, որոնք ցարդ ենթակայ են պետական հակակշիռին, ծանօթ են իբրեւ մետաղի թափօններու գլխաւոր հայթայթիչները։ Կասկած կայ, որ անոնցմէ չատեր ձեւը գտնեն շրջանցելու օրէնքը, որպէսզի թաքցնեն իրենց ճշգրիտ եկամուտը։ Մեկնաբանները կ'ըսեն, որ արտածման վրայ դրուած արգելքով կառավարութիւնը հաւանաբար ճիգ կը թափէ առեւտուրը իր ճիշդ հունին մէջ դնելու։

Իրանցի առեւտրականներ, որոնք Երեւանի մէջ ունին հաստատութիւններ եւ կը գրաւին մետաղի թափօններու վաճառքով, կ'ըսեն, որ այս արգելքին պատճառով իրենք ենթակայ պիտի ըլլան մեծ վնասներու։

Իրանցի վաճառականներէն Ռասուլ Ագնարի «Ազատութիւն» ռատիոկայանի թղթակիցին ըսաւ. «Այս ձեւով մենք ո՛չ կրնանք մեր դրամը վերստանալ, ոչ ալ կրնանք ծախել արտադրութիւնը»։ Ուրիշ մը՝ Մանուչար Զաքարի դիտել տուաւ, որ Հայաստանի կառավարութիւնը այս մասին պէտք կր նախօրօք տեղեակ պահէր առեւտրականները։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՄԱՄՆԱԿՑԻ ԱԻՍՏՐԻՈՅ ՄԷՋ ԿԱՅԱՆԱԼԻՔ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎԻՆ

Յունիս 30էն մինչեւ Յուլիս 2 Աւստրիոյ Սալցպուրկ քաղաքին մէջ տեղի կ'ունենայ Կեդրոնական եւ Արեւելեան Եւրոպայի երկիրներու տնտեսական խորհրդաժողովը։

Յուլիս 29ին տուած մամլոյ ասուլիսի ընթացքին Հայաստանի նախագահ Ռոպէրթ Քոչարեանի մամլոյ քարտուղար Վահէ Գաբրիէլեան ըսաւ, որ խորհրդաժողովին պիտի մասնակցի նաեւ Հայաստանի պատուիրակութիւնը, նախագահ Քոչարեանի գլխաւորութեամբ։ Խորհրդաժողովի ընթացքին պիտի քննարկուին գործարարութեան գարգացման ընդհանուր չափանիշներու մշակումի, արտաքին ներդրումներու խթանման, ենթակառուցուածքի եւ տեղեկատուական համակարգի բարելաւման, դրամագլուխի չուկայի եւ դրամատնային համակարգի կարգաւորման վերաբերեալ հարցեր։

Խորհրդաժողովի օրակարգին վրայ են նաեւ Արեւելեան եւ Կեդրոնական Եւրոպայի չրջանային անվտանգութեան եւ արտաքին քաղաքականութեան հարցերը։ Այս ծիրին մէջ պիտի քննարկուին ՕԹԱՆի ընդլայնման, Եւրոպական Միութեան հետ համագործակցութեան, Ռուսիոյ ճգնաժամի եւ անոր ազդեցութիւնը նուազեցնելու հարցերը։ Այս հարցերու մասին Հայաստանի դիրքորոշումը պիտի ներկայացնէ Հայաստանի տնտեսութեան նախարար Արմէն Դարբինեան։

ԵՕԹԸ ՈՍՏԻԿԱՆՆԵՐ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻԻՆ ՄԸ ՊԻՏԻ ՏԱՆ ՓԵՆՍԻԼՎԱՆԻՈՅ ՈՍՏԻԿԱՆԱՏՈՒՆ

Միացեալ Նահանգներու Փենսիլվանիա նահանգի ոստիկանութիւնը երկշաբաթեայ այցելութեան մը համար պիտի հիւրընկալէ Հայաստանի ոստիկանութեան եօթը անդամներ. այս այցելութիւնը ֆինանսաւորուած է Ոստիկանական Պետերու Միջազգային Ընկերակցութեան կողմէ։

Երկու երկիրներուն միջեւ փոխանակման ծրագիրի մը ծիրէն ներս, Երեւանէն ժամանած ոստիկանները պիտի շրջին Փենսիլվանիա նահանգի ոստիկանական կեդրոնները եւ պիտի ծանօթանան ամերիկեան մետոտներու։ Անոնց այցելութիւնը պիտի կեդրոնանայ ոճրային հետախուզութիւններու, գլխաւորութեան եւ մարզումի շուրջ։

Այցելութեան մանրամասնութիւնները ծրագրուած էին Երեւանի ոստիկանապետ Արամ Զաքարեանի Միացեալ Նահանգներ այցելութեան, ինչպէս նաեւ Փենսիլվանիա նահանգի ոստիկանութեան պետ Փոլ Իվանքոյի եւ գործողութիւններու պատասխանատուի փոխանորդ՝ փոխ գնդապետ Ժոզէֆ Ուէսթքոթի Հայաստան փոխադարձ այցելութեան ընթացքին։

ARBINS INSECTICIDE

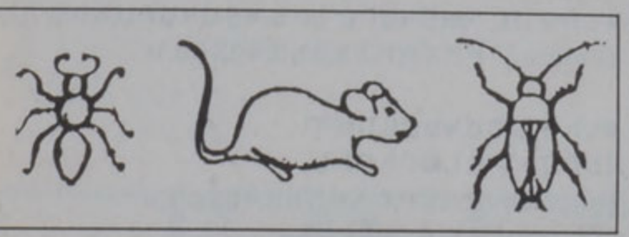

ՄՈՒԿ, ԱՌՆԷՏ, ՈՒՏԻՃ (ՍԱՐՍՈՒՌ), ՍԱՐԴ, ՄՐՋԻՒՆ ԵՒ ԱՅԼ ՏԵՍԱԿԻ ՄԻՋԱՏՆԵՐՈՒ

ՄԱՔՐԱԳՈՐԾՈՒՄ

●12 ԱՄԻՍ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԱԾ

Դիմել՝ ՀՐԱՅՐ ԹԱՊԱԳԵԱՆԻՆ Հեռ. 01-255103

«ՃԱԿԱՏԱԳՐԻ ՍԵՒ ՇՈՒՆԸ»

ՀԱՅ ԴԱՏԻ ՄԱՐՄԻՆԸ ԿԸ ՊԱՇՏՊԱՆԷ

Ռանի մը օր առաջ տեղեկացուցած էինք, որ Միացեալ Նահանգներու Ռոնկերթիքըթի համալսարանին մէջ թուրք ուսուցիչներ եւ ուսանողներ բողոքած էին Փիթըր Պալաքեանի «Մակատագրի սեւ շունը» գիրքը իբրեւ ամսանշային ընթերցանութեան գիրք ընտրութեան դէմ։ Կարգ մը ուսուցիչներ նոյնիսկ իրենց բողոքը ներկայացուցին համալսարանին Խնամակալ մարմինին։

28 Յունիսին Միացեալ Նահանգներու Հայ Դատի յանձնախումբէն պատուիրակութիւն մը հանդիպում մը ունեցաւ Խնամակալ մարմինին հետ եւ պաշտպանեց Փ. Պալաքեանի գիրքին ընտրութիւնը։ Խնամակալներուն ներկայացուած 20 վայրկեան տեւողութեամբ զեկոյցին ընթացքին Հայ Դատի յանձնախումբին ներկայացուցիչները հերքեցին «Մակատագրի սեւ շունը» գիրքին մասին թուրք ուսանողներուն եւ ուսուցիչներուն փոխանցած կարծիքները եւ արժեւորումները։

Պատուիրակութեան անդամները խնամակալութեան բացայայտեցին, որ ակադեմական մակարդակի վրայ Հայկական Ցեղասպանութեան պատմական իրողութեան վերաբերեալ լուրջ բանավէճեր չկան։ Ականջ շեշտեցին, որ այս գծով խնդրայարոյց միակ պարագան թուրք պետութեան կեցուածքն է, որ կը փորձէ բոլոր միջոցներով մարդկութեան դէմ գործուած ոճիրը ուրանալ եւ պատմութիւնը խեղաթիւրել։ Մէջբերելով հանրածանօթ պատմաբաններու եւ Ցեղասպանութեան հարցի մասնագէտներու խօսքերը, Հայ Դատի յանձնախումբին ներկայացուցիչները ընդգծեցին, որ ուրացումը Ցեղասպանութեան աւարտական հանգրուանն է։

«Մակատագրի սեւ շունը» գիրքին ընտրութեան պաշտպանողականին կողքին, Հայ Դատի յանձնախումբը խոչընդոտեց այն ճիգերը, որոնք Պալաքեանի գիրքին ընտրութիւնը իբրեւ պատրուակ օգտագործելով՝ կը միտին ճնշում բանեցնել համալսարանին վրայ եւ Ցեղասպանութիւնը ուրացող ակադեմականներու եւ ուսանողութեան միջեւ զրոյց - հանդիպում մը կազմակերպել։

ԳԱՄԻՇԼԻ

ՀԱՅԿ ԹԻԼՊԵԱՆԻ ՄԱՀՈՒԱՆ ՔԱՌԱՍՈՒՆՔԻ ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Հայկ Թիլպեանի մահուան քառասունքին առիթով, Կիրակի, 20 Յունիս 1999ին, Գամիշլիի հայ եկեղեցիներու հոգեւոր պետերու եւ Ճինիշեանի Խորհրդատու մարմինի տնօրինումով կատարուեցաւ հանդիսաւոր Ս. պատարագ եւ հոգեհանգստեան պաշտօն, Ս. Յակոբ եկեղեցւոյ մէջ. պատարագեց եւ քարոզեց Նորայր Ծ. վրդ. Աշըգեան։

Հոգեհանգստեան արարողութեան մասնակից դարձան նաեւ Գամիշլի Հայ Կաթողիկէ համայնքի հոգեւոր պետերը եւ Հասաքէի շրջանի Առաքելական եկեղեցւոյ քահանան։

Պատարագի ընթացքին Գամիշլիի առաջնորդը խօսեցաւ Հայկ Թիլպեանի անձին ու գործին մասին։

Արարողութենէն եւ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Արամ Ա. կաթողիկոսի կողմէ յղուած կոնդակի ընթերցումէն ետք, Գամիշլիի Գաւառականի անդամներ, Ազգային իշխանութիւնը, Ազգ. վարժարանի հոգաբարձութիւնը, Համազգայինի, Յ.Մ.Ը.Մ.Ի, Յ.Բ.Ը.Մ.Ի, ՍՕՖԻի տեղւոյն շրջանային եւ մասնաճիւղերու վարչութիւններ, Եկեղեցասիրաց միութիւն, համալսարանական վկայեալ բժիշկներ, երկրաչափներ եւ բազմահարիւր ժողովուրդ , հոգեւոր պետերու առաջնորդութեամբ ուղղուեցան Ազգ. առաջնորդարանի դահլիճ։

Յաջորդաբար խօսք առին Ճինիշեան Յիշատակի Ձեռնարկի տեղւոյն գրասենեակի պատասխանատու Անահիտ Թէօքմէճեան եւ Խնամակալ մարմինի անդամ Յովհաննէս Արոյեան, որոնք իրենց խօսքերուն մէջ Հ. Թիլպեանի անձին ու գործին արժեւորումը կատարեցին։

Աւարտին խօսք առաւ Հայ Կաթողիկէ համայնքի առաջնորդ Անդրանիկ Ծ. վրդ. Այվազեանը։

Հ. Թիլպեանի մահուան քառասունքին առիթով, գամիշլիապատկան Տէրիքի շրջանի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ մէջ պատարագեց եւ հոգեհանգստեան պաշտօն կատարեց Տաճատ քհնյ. Յակոբեան։

ՈՍԿԵՐՋՈՒԹԵԱՆ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍ

Միջին Արեւելքի ոսկերչական շուկային մէջ Պէյրութ հետզհետէ տիրական ներկայութիւն կը դառնայ։ Յաջորդաբար չորրորդ տարին ըլլալով՝ գոհարեղէնի եւ ժամացոյցներու միջազգային ցուցահանդէսը կը կայանայ Լիբանանի մայրաքաղաքին մէջ՝ ներգրաւելով առեւտրականներ եւ գնորդներ։ Միջին Արեւելքի եւ արաբական աշխարհին համար նպատակադրուած ցուցահանդէսը այս տարի տեղի կ'ունենայ *Ֆորում տը Պէյրութի* մէջ։ Բացումը կատարուեցաւ 30 Յունիսին, գբօսաշրջութեան նախարար Արթիւր Նազարեանի հովանաւորութեամբ։ Անոր կ'ընկերակցէին Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարար Փիեռօ Ֆասինօ եւ Լիբանանի մէջ Իտալիոյ դեսպան Ճիուսեփէ Քասինի։

Զբօսաշրջութեան նախարար Արթիւր Նազարեան կը կատարէ ցուցահանդէսին բացումը։

(Լուսանկարները՝ Պ. ՋԱՐՈՒԿԵԱՆԻ)

«Ժոայլերի Լիպան' 99» ցուցահանդէսը կը կայանայ հովանաւորութեամբ Լիբանանի ոսկերիչներու համագործակցութեան։ Անիկա կ'ընդգրկէ արաբական, հայկական եւ եւրոպական ոսկերչատուներու արտադրութիւններ, ինչպէս՝ ոսկեայ, *փլաթինիումէ*, արծաթէ եւ ադամանդակուռ զարդեղէններ, կիսաթանկագին եւ թանկագին քարերու, մարգարիտի եւ բուստի զանազան տեսակներու յատկացուած բաժիններ, ժամացոյցներ, ոսկերչական արհեստին վերաբերող գործիքներ եւ ապահովական սարքեր, ծրարումի եւ ցուցափեղկերու յարդարումի ծառայող իրեր, ինչպէս նաեւ կիրառական այս արուեստին վերաբերող արաբական եւ օտար հրատարակութիւններ։

Ցուցահանդէսը կը շարունակուի մինչեւ 4 Յուլիս։

ՀԱՄԲԻԿ ՍԱՍՈՒՆԵԱՆԻ ՀԱՍՑԷՆ

HAMPIG SASSOUNIAN

C 88440 CA STATE PRISON

D4– 240 44750 60TH STR.

WEST PLANCASTER CA 93536

«ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ՝ ԱՆՕՐԻՆՈՒԹԵԱՆ ԽԹԱՆԻՉ ԳՈՐԾՕՆ»

Պատերազմի եւ Խաղաղութեան մասին Տեղեկագրութեան Հիմնարկը վերջերս հրապարակեց Հայաստանի մէջ ոստիկանութեան դերակատարութեան եւ գործելաձեւին վերաբերող տեղեկագիր մը, որուն հեղինակն է Մարդկային Իրաւանց «Հելսինքի» խմբակի Հայաստանի բաժանմունքի պատասխանատու Միքայէլ Դանիէլեան։

Տեղեկագիրին մէջ նշուած կացութիւնները եւ նկատողութիւնները տխուր պատկեր մը կը կազմեն։ Այնտեղ ընդգծուած է մասնաւորաբար այն իրողութիւնը, որ Հայաստանի ոստիկանական եւ ներքին ապահովութեան ուժերը անօրինութեան հաստատումին եւ շարունակականութեան գլխաւոր ազդակներն են։

Հայաստանի անկախացումէն ետք, կը նշէ տեղեկագիրը, Հայաստանի ղեկավարները. ինչպէս սպասելի էր, առաջնահերթութիւն նկատեցին ստեղծել կառոյց մը, որ որեւէ ատեն պիտի կարենար խոչընդոտել ժողովրդավարութեան իտեալները։ Խօսքը կը վերաբերի ոստիկանական, զինուորական եւ ներքին ուժերուն, «որոնք, ինչպէս նախկին խորհրդային բոլոր հանրապետութիւններուն մէջ, նման կառոյցներ ստեղծելու ծառայեցին»։

Այսպէս, ըստ տեղեկագիրին, «նոր ժողովրդավարները» Հայաստանի բանակը վերածեցին իշխանութիւն պահելու միջոցի, իսկ Արցախեան հարցը արդարացուցիչ պատճառի։

Իսկ թէ ի նչպէս տեղի ունեցաւ նշեալ կացութեան ստեղծումը, ահա թէ ինչ կ'ըսէ տեղեկագիրը. *«Ազգային Անվտանգութեան ուժերու գոյութիւնը արդարացնելը շատ դիւրին էր։ «Անոնցմէ մէկը» կը նշանակուէր առաջնորդ եւ տաղանդաւոր նոր անհատներ կը նշանակուէին միջին եւ վարի աստիճաններու պաշտօններուն վրայ, մինչ «մտածող» ողնայարը կը մնար նախկին Քա. Կէ. Պէ.ի անձնակազմը։ Փորձառութիւնը նաեւ կը պահանջէր առօրեայ հերթականութեամբ «ժողովրդավարութիւն» պաշտպանել։ Իշխանութիւնները այս դժուար պարտականութիւնը յանձնեցին Խորհրդային շրջանին միլիշիա կոչուող կառոյցին, որ ներկայիս ոստիկանութիւն կը կոչուի»։*

Միքայէլ Դանիէլեան կը շարունակէ վերլուծել իրադարձութիւնները նշելով, որ 1993էն սկսեալ Հայաստանի ոստիկանութեան գլխաւոր պատասխանատուն երկրին մէջ փոփոխութիւններ յառաջացնող շարժումին ղեկավարներէն էր Վանօ Սիրադեղեանը։ *«Անոր նշանակումը պատահական չէր»*, կը մատնանշէ Դանիէլեան յիշեցնելով, որ 1991ին Հայոց Համազգային Շարժումի վերջին ժողովին ընթացքին Վ. Սիրադեղեան յայտարարած էր. *«Եթէ անհրաժեշտ ըլլայ, երկրին մէջ բռնատիրական վարչակարգ պիտի հաստատենք»*։ Եւ պէտք է ըսել, կը շարունակէ տեղեկագիրը, որ ան իր խոստումը յարգեց եւ զայն աւանդեց իր յաջորդին Սերժ Սարգսեանին, որ 1996էն սկսեալ միացուց *Քա. Կէ. Պէ.ի* ղեկավարի եւ ընդհանուր ոստիկանապետի պաշտօնները, իսկ իր կառոյցը ստացաւ ներքին գործոց եւ Ազգային Անվտանգութեան նախարարութիւն անունը։

Տեղեկագիրը կ'ըսէ, թէ Սիրադեղեան Ս. Սարգսեանի փոխանցեց ոչ միայն իր պաշտօնը, այլ նաեւ գործելաձեւը. *«Անօրինական բանտարկութիւններ, նախնական հարցաքննութիւններու ընթացքին ծեծ, կաշառակերութիւն, ոճրագործ աշխարհին հետ կապեր. քաղաքական կեանքին մէջ աշխուժ միջամտութիւններ եւ ստուերային տնտեսութեան վրայ հսկակշիռ»։*

Սակայն Հայաստանի ներքին ուժերը կարելի չէ ներկայացնել իբրեւ բացարձակապէս ժխտական դիմագիծ ունեցող կառոյց, կը նշէ տեղեկագիրը։ Անոնք քանի մը տարուան ընթացքին վերջ մը դրին այն ոճրագործներու գործունէութեան, որոնք կը մերժէին հրաժարիլ առաջնահերթ տեղ գրաւող իրենց դիրքերէն։ *«Ոմանք փամփուշտով համոզուեցան, ուրիշներ ստիպուեցան երկրէն հեռանալ»*։ Թէ որքանով դրական է ներքին ուժերու պատժական կառոյցի վերածուիլը, տեղեկագիրը այդ մէկը չի նշեր, այլ պարզապէս «Հայաստանը արագօրէն դարձաւ զինուորական / ոստիկանական ուժերու կողմէ ղեկավարուող «ժողովրդավարական պետութիւն» մը...»։

Միքայէլ Դանիէլեանի ներկայացուցած տեղեկագիրը կ'անդրադառնայ կաշառակերութեան իբրեւ աներեւակայելի տարողութիւն ստացած երեւոյթ։ *«Անոնք (ոստիկանները) ամէն բանի համար դրամ կը գանձեն։ Բանտարկելու եւ ազատ արձակելու համար. քննութիւն բանալու եւ հարց մը փակելու համար. ծեծելու կամ չծեծելու համար. զինուորագրուելու կամ բանակի ծառայութենէն խուսափելու համար. Հայաստանէն հեռանալու կամ այնտեղ մնալու համար։ Դժուար է գտնել մարզ մը, ուր ներքին ուժերը չեն սակարկեր»*։ Եւ ամէնէն հետաքրքրականը այն է, կ'աւելցնէ տեղեկագիրը, որ իշխանութիւնները ոչ միայն չեն փորձեր պայքարիլ կաշառակերութեան դէմ, այլեւ զայն կը քաջալերեն։

Այս գծով, Մ. Դանիէլեան մէջբերում մը կը կատարէ 1997ին Լեւոն Տէր Պետրոսեանի մէկ ելոյթէն։ Պատասխանելով այն հարցումին, թէ իշխանութիւնները պիտի պայքարի՞ն կաշառակերութեան դէմ, Հայաստանի օրուան նախագահը ըսած էր *«Անշուշտ. բայց հրաշքներ մի սպասէք (...)։ Այնքան ատեն, որ մենք չենք կրնար անոնց (ոստիկաններու, դատաւորներու եւ այլն) համապատասխան վճարում կատարել, այս երեւոյթը պիտի չանհետանայ»։* Այս պատասխանը վերածուեցաւ կառավարական ուղեգիծի եւ ըստ տեղեկագիրին «նոր նախագահը, Ռոպէրթ Քոչարեան, նոյնպէս կը վարէ այս քաղաքականութիւնը»։

Իսկ ինչ որ աւելի կը վատթարացնէ կացութիւնը, այն է, որ Մարդկային Իրաւանց պաշտպան հանդիսացողները նոյնպէս այս մտածելակերպը որդեգրած են։ Օրինապահ կառոյցներուն մէջ կաշառակերութեան առկայութիւնը բոլորին կողմէ կը վերագրուի երկրի տնտեսական ծանր կացութեան։

Ամէն բան կը կատարուի «ժողովրդավարութեան համար» կը նշէ Մ. Դանիէլեան եւ կը բերէ օրէնքի փոփոխութեան օրինակներ, որոնք յաւելեալ իրաւունքներ կուտան... օրինապահ մարմիններուն։ Ան կ'ընդգծէ նաեւ, որ Հայաստանի մէջ «նախաքննութիւնը» կը սկսի եւ կ'աւարտի նախնական հարցաքննութեան խցիկին մէջ։ «Բախտաւորութիւն է մարմնային «թեթեւ» վնասներով դուրս գալ այդ խցիկէն», կը նշէ տեղեկագիրը, տալով երեք անհատներու օրինակներ Ռուդիկ Վարդանեան, Մանուէլ Վիրապեան եւ Գալուստ Տիլանեան, որոնք նախաքննական խցիկէն ելած են միայն դէպի դիարան ուղղուելու համար։

Մ. Դանիէլեանի տեղեկագիրը կը մանրամասնէ Մանուէլ Վիրապեանի պարագան։ Մանուէլ Վիրապեան, 17 տարեկան երիտասարդ մը, բանտարկուած էր, որովհետեւ ոստիկանութիւնը կը փնտռէր անոր եղբայրը Մամիկոն Վիրապեան եւ երկու գործակիցները Վարազդատ Աւետիսեան եւ Մերուժան Յարութիւնեան։ Իր եղբօրը թաքստոցը բացայայտելու համար, Մանուէլ Վիրապեան ենթարկուած է ահաւոր չարչարանքներու եւ ծեծի, որոնց պատճառով մահացած է, թէեւ բժշկական պաշտօնական տեղեկագիրը անոր մահը վերագրած էր սրտի եւ թոքերու տկարութեան եւ երիկամներու ու լեարդի բորբոքումի։ Ինչ կը վերաբերի Մանուէլ Վիրապեանի եղբօր եւ անոր գործակիցներուն, այս վերջինները, որոնք քանի մը անգամ արդէն իսկ բանտարկուած են եւ տեղեակ են նախաքննութեան «կանոններէն», ձերբակալուելէ ետք խոստովանած են։ Մամի-

Շար.ը՝ էջ 10

ԱՐԵՒԵԼԱՀԱՅ ԵՒ ԱՐԵՒՄՏԱՀԱՅ ԳՐԱԿԱՆ ԼԵԶՈՒՆԵՐ

Ականճոյ իրողութիւն է, որ այսօր ունինք գրական երկու լեզու՝ արեւելահայ եւ արեւմտահայ. ըսի՝ ականճոյ, բայց ոչ աւելի, որովհետեւ այս իրողութեան տարողութիւնը չեմ ուզեր չափազանցել: Փառք Աստուծոյ, գիրար հասկնալու մասնաւոր դժուարութիւն չունինք, եւ գոյութիւն ունեցող տարբերութիւնները հետզհետէ սկսած են նուազիլ. գոնէ արեւմտահայուն համար անյաղթահարելի չեն հոլովական, խոնարհական ու շարահիւսական այն կարգ մը տարբերութիւնները, որոնցմով կը բնորոշուի արեւելահայերէնը, այն պարզ պատճառով որ արեւմտահայը մանուկ հասակէն կը հաղորդուի արեւելահայերէնով եւ այնուհետեւ ու ամբողջ կեանքի ընթացքին կը շարունակէ արեւելահայերէն կարդալ, լսել, ինչու չէ՝ երբեմն ալ խօսիլ: Սակայն պարագան նոյնը չէ արեւելահայուն համար, որ շատ աւելի նուազ կը հաղորդուի արեւմտահայերէնով. ան մեր բարբառը կը ճանչնայ մասնաւորաբար Պարոնեանի ու Օտեանի ճամբով, բառարաններու ընդմէջէն եւ հատուկենտ այլ առիթներով, որոնք շատ բան չեն յաջողիր աւելցնել իր արեւմտահայերէնի իմացութեան վրայ: Արեւմտահայերէնի, իբրեւ բանաւոր ու գրաւոր կենդանի լեզուի, հաղորդակցութենէն զրկուած է արեւելահայը, եւ այս՝ ոչ միայն միջին արեւելահայը, այլեւ՝ մտաւորականը, բանասէրը, լեզուաբանը, որոնց համար արեւմտահայերէնը է՛ ու կը մնայ քարացած, բրածոյ ու էապէս գրքունակ լեզու մը դժբախտաբար: Այնպէս որ, երբ արեւելահայը կ'անդրադառնայ արեւմտահայերէնին, անպայման թերի բան մը կայ իր անդրադարձին մէջ, թերի, որ երբեմն չափազանցութեան, չըսելու համար՝ անհեթեթութեան, կը հասնի:

Այս տխուր երեւոյթը հաստատելու առիթ մը եւս ունեցայ, երբ վերջերս կը սերտէի 1998ին Երեւան հրատարակուած «Հայոց լեզու» դասագիրքը, որ նախատեսուած է տեղւոյն 10րդ դասարանին համար եւ որուն հեղինակները են Գ. Ջահուկեանը եւ Ֆ. Խլղաթեանը:

Այս դասագրքին գլուխներէն մէկը, որ կը կրէ «Արեւելահայ եւ արեւմտահայ գրական լեզուներ» խորագիրը (էջեր 101...), կը միտի ցոյց տալ մեր երկու բարբառներու տարբերութիւնները՝ քերականական եւ բառային: Ահա թէ ի՛նչ պատկերացում ունին յարգելի հեղինակները արեւմտահայերէնի քերականական ու յատկապէս բառային համակարգին մասին եւ ինչպէ՛ս կ'ուսուցուին ասոնք Հայաստանի աւարտական դասարանի դպրոցականներուն: Աւելցնեմ, որ համալսարանական մակարդակի վրայ պատկերը աւելի փայլուն չէ:

Ա.- ՔԵՐԱԿԱՆԱԿԱՆ ՏԱՐԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Այս ենթագլուխին տակ մտնող հաստատումները ըստ էութեան ճիշդ են, այսուհանդերձ այստեղ եւս կը գտնենք սխալ հաստատումներ: Արդարեւ, կը կարդանք հետեւեալը. «Արեւելահայերէնում գերակշռում է ի հոլովումը, իսկ արեւմտահայերէնում՝ ու. օրինակ՝ հայի - հայու, ծովի - ծովու»: Ճիշդ է, որ մեր բոլոր գոյականները իրենց յոգնակի սեռականը կը կազմեն ու-ով, սակայն եզակիի մէջ ու հոլովումը ոչ մէկ գերակշռութիւն ունի. մատի վրայ կը համրուին այն գոյականները, ինչպէս՝ ծով, ձի, հաւ, նաւ, դար, մարդ, հայ եւ քանի մը ուրիշներ, որոնք եզակի սեռականի մէջ ու կ'առնեն՝ ծովու, ձիու, նաւու եւ այլն, իսկ մեր գոյականներուն բացարձակ մեծամասնութիւնը կ'երթայ ի հոլովումին տակ: Տարրական բաղդատութիւն մը ցոյց պիտի տար, որ հոն ուր արեւելահայը կը նախընտրէ այլ հոլովներ, ինչպէս՝ այգի - այգու, ամուսին - ամուսնու, երդում - երդման, ձուկ - ձկան, բուռն - բռան, ձիւն - ձեան, սիւն - սեան, սուգ - սգոյ եւ հարիւրաւոր այլ բառեր, արեւմտահայերէնը կը նախընտրէ ի վերջաւորութիւնը՝ այգիի, ամուսինի, երդումի եւ այսպէս ալ միւսները: Այլեւ օր ըստ օրէ կ'աւելնայ ի սեռականի գործածութիւնը ի հաշիւ կարգ մը երբեմնի այլաձեւ հոլովումներուն: Դժբախտաբար կարգ մը արեւմտահայերէն «արդի» կոչուած քերականութիւններ ամենայն պարզութեամբ կը ձգեն այն սխալ տպաւորութիւնը, թէ մեր ու հոլովումին տակ գացող գոյականներուն թիւը աւելի մեծ է, քան ինչ որ է՛ իրականութիւնը:

Հիմ անդին կը նշուի, թէ արեւելահայերէնի այս, այդ, այն ցուցականներուն փոխարէն արեւմտահայերէնը կը գործածէ աս, ատ, ան ցուցականները: Այս մեկնաբանութիւնը, որ երեք անգամ շեշտուած է յիշեալ դասագրքին մէջ, բացարձակապէս ճիշդ չէ: Գրաբարեան այս, այդ, այն ցուցականները նոյնութեամբ մտած են մեր երկու բարբառներուն մէջ եւ ունին գործածութեան նոյն յաճախականութիւնը՝ այս տունը, այդ տղան, այն օրը եւ այլն: Տրուած ըլլալով, որ այս երեքը աշխարհաբարի մէջ հոլովելու յատկութենէն զուրկ են, արեւելեան աշխարհաբարը չենած է սա, դա, նա ցուցականներուն վրայ, որոնք գրաբարեան են, իսկ արեւմտեան աշխարհաբարը չենած է աս, ատ, ան ցուցականներուն վրայ, որոնք բարբառային են եւ յատուկ են միայն արեւմտահայերէնին: Մեր երկու բարբառներուն մէջ ալ ասոնց երրորդ եզրերը կորսնցուցած են իրենց ցուցականութիւնը, եւ նա ու ան հաւասարապէս վերածուած են անձնական դերանունի: Եւ վերջապէս, մինչ արեւմտեան աշխարհաբարը կը գործածէ սա ցուցականը եւս՝ սա տունը, սա մարդը, արեւելեան աշխարհաբարը կը գոհանայ իր ունեցածով: Ուրեմն, հակադրուող ցուցականները սա, դա եւ աս, ատ բառերն են, որոնք բնորոշ են մեր երկու բարբառներուն: Իսկ այս, այդ, այն հասարակաց են:

«Մի քանի բայեր ունեն ուլ խոնարհում» կը կարդանք քիչ անդին. եւ իբրեւ օրինակ տրուած են թողուլ եւ առնուլ: Թողուլ բայը հազուագիւտ գործածութիւն ունի միայն եւ կը թողում, կը թողուս, կը թողու ձեւերը ոչ մէկ կենսունակութիւն ունին, էապէս խորթ են եւ հատուկենտ կ'երեւին միայն սահմանական ներկայի մէջ. ասոր խոնարհումը միւս ժամանակներու եւ եղանակներու մէջ անհետացած է, կը քաշքշուի միայն դասագրքերու մէջ, որուն պատճառով ալ մեր լեզուն սերտողները սխալ պատկերացում կը կազմեն մեր բայական համակարգին մասին. միջին հայը բացարձակապէս չի գործածեր ու չի ճանչնար թողուլ-ը, այլ կը գործածէ ձգել բայը: Ուլ լծորդութիւնը պատճառ դարձած է, որ մենք ընդմիշտ հրաժարինք այս բայէն: Գալով առնուլ-ին՝ արդի արեւմտահայերէնը ասանկ բայ չունի: Անցած դարուն, յատկապէս Պարոնեանի օրերուն, առնուլ-ը կիրարկութիւններ ունեցած է, սակայն ասի շատ հին պատմութիւն է, եւ առնուազն դարէ մը ի վեր արեւմտահայը կ'ըսէ առնել, կ'առնեմ, կ'առնէի եւ այլն: Գրաբարեան առնուլ-ը մեր երկու բարբառներուն մէջ հաւասարապէս շիջած է՝ տալով առնել, եւ ներկայիս խոնարհական ոչ մէկ տարբերութիւն կը գտնենք արեւելահայերէնի եւ արեւմտահայերէնի միջեւ: Տարբեր է պարագան գրաբարեան առնել բային, որ արեւելեան աշխարհաբարի մէջ տուած է առնել, իսկ արեւմտեանի մէջ տուած է ընել. բայց ասի ուրիշ բան է, եւ չեմ կարծեր որ հեղինակներուն մտքին մէջ որեւէ շփոթ յառաջացած ըլլայ այս երկուքին հետեւանքով:

Այս բոլորով հանդերձ քերականական տարբերութիւններու սերտողութիւնը ճիշդ կատարուած է, եւ մատնանշուած թերիները յատուկ են արեւմտահայերէնի, գործող ու կենդանի արեւմտահայերէնի, անբաւարար իմացութեան: Արեւելահայը կտրուած է արեւմտահայերէնէն, միւս կողմէ՝ կարելի չէ ապաւինիլ արեւմտահայ քերականութիւններու, որովհետեւ այս վերջիններս զիրար ընդօրինակելով ու կրկնելով կը գրուին եւ հարիւր տարի առաջ գործող լեզուական երեւոյթները իբրեւ արդի արեւմտահայերէնի յատուկ օրինաչափութիւններ կը ներկայացուին:

Դժբախտաբար նոյնը կարելի չէ ըսել «բառային տարբերութիւններ» կոչուած ենթագլուխին մասին, որ շատ թերի է եւ իրականութենէն շատ հեռու է:

Բ.- ԲԱՌԱՅԻՆ ՏԱՐԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Այս ենթագլուխին տակ Գ. Ջահուկեան եւ Ֆ. Խլղաթեան սերտած են 107 բառերէ կազմուած ցանկ մը՝ եզրակացնելու համար, որ ասոնցմէ «առաջինները գործածուում են ՄԻԱՅՆ արեւմտահայերէնում, իսկ երկրորդներն ՄԻԱՅՆ արեւելահայերէնում». ապա տրուած է «այդպիսի բառերի համառօտ մի ցանկ»: Տեսնենք այդ ցանկին մէկ մասը:

Անդ - այնտեղ. *անդ բառը արդի արեւմտահայուն բառապաշարին մաս չի կազմեր, իսկ եթէ վաղ անցեալին ունեցած է հատուկենտ գործածութիւններ, ան նոյնքան գործածուած է արեւելահայերու կողմէ. օրինակ՝ «Անդ չինիր քո բոյնը» գրողը Ազգայեանն է, որ արեւմտահայ չէր. ինչ կը վերաբերի այնտեղին, ասի շատ սովորական բառ մըն է արեւմտահայուն համար ալ. «Այնտեղ հիմա օձ մը ծուարած... լուռ կը մրափէ» տողը Վարուժանն է գրած:*

Աղբար - եղբայր. *գրական հայերէնը որեւէ ատեն չէ որդեգրած աղբար ձեւը, միջին արեւմտահայը նոյնպէս չի գործածեր զայն, այլ՝ մաքուր եղբայր. աղբար-ը ծնաւ դէպի Խ. Հայաստան ներգաղթէն ետք, ընկերային իւրայատուկ պայմաններու մէջ:*

Աղէկ - լաւ. *աղէկ-ը միշտ ալ բարբառային երանգ ունեցած է, ինչպէս Պարոնեանի, Համաստեղի, Օշականի գրութեանց մէջ կը գտնենք. իսկ հանրօրէն ընդունուած ձեւը լաւ-ն է, որ մեր բոլոր խաւերուն ամենասովորական բառն է:*

Աղուոր - գեղեցիկ. *այս երկուքը հաւասարապէս կը գործածուին. հոմանիշ են, բայց ոչ նոյնանիշ. շատ աւելի տարածուած է գեղեցիկ-ը:*

Արտօսր - արցունք. *միջին հայը բացարձակապէս չի գործածեր արտօսր-ը, որ հազուագիւտ կ'երեւի բանաստեղծութեանց մէջ միայն. տարածուած է արցունք-ը, որ կը գործածուի մեր բոլոր խաւերուն կողմէ:*

Բարկօղի - կոճեակ. *բարկօղի բառ չէ ունեցած արեւմտահայը. թերեւս տեղ մը, բառարանի մը անկիւնը գրուած է, սակայն սովորական ու տարածուած բառը քոնեաք-ն է. այնպէս ալ՝ շամփաները, ուիսքին, ոռմը եւ այլն:*

Գաղիացի - Ֆրանսացի. *մինչեւ դարասկիզբ բառական կիրարկուած է գաղիացի-ն, որմէ ասդին հանրօրէն ընդունուած բառը Ֆրանսացի-ն է ու միայն Ֆրանսացի-ն:*

Գոզ - փակ. *հաւասարապէս ու նոյն յաճախականութեամբ կը գործածուին այս երկուքը մատղաշ տարիքէն մինչեւ խոր ծերութիւն հասած արեւմտահայուն կողմէ:*

Զեւզեկ - դատարկախօս. *զեւզեկ-ը ոչ մէկ ատեն մտած է արդի արեւմտահայուն բառապաշարին մէջ. այս բառին կը դիմենք մտերմիկ - թեթեւ զրոյցի ընթացքին. արեւմտահայն ալ կ'ըսէ դատարկախօս, այլեւ՝ դատարկաբան, սնաբան, զրախօս:*

Էոհկ - ամուսին. *շատ աւելի տարածուած է երկրորդը. առաջինը բարբառային երանգ ունի եւ մերժուած է միջին հայուն գրական հայերէնին կողմէ:*

Իմտոր - ինչպէս. *իմտոր-ը վաղուց դադրած է մեր բարբառին մաս կազմելէ. տասնամեակներ առաջ գաղթական հայեր հատուկենտ կը գործածէին զայն, յաջորդող սերունդները ամբողջովին կ'անգիտանան իմտոր-ը. իսկ գրական հայերէնը ոչ մէկ ատեն տուն տուած է անոր: Արդի արեւմտահայը հանրօրէն կը ճանչնայ միայն ինչպէս-ը:*

Լաճ - երեխայ. *հազուագիւտ է առաջինին գործածութիւնը, եւ այս՝ ստահակ, փողոցային, անկիրթ եւ նման իմաստներով. համատարած կը գործածուի երկրորդը, որ ատեն մը գրաբարի հետեւողութեամբ երախայ կ'արտասանուէր, իսկ հիմա տարածուած է երեխայ ձեւը:*

Լմննալ - վերջանալ. *հաւասար գործածութիւն ունին երկուքն ալ իմաստային որոշ տարբերութեամբ. առաջինը՝ նիւթական հասկացութեանց համար, օրինակ՝ հացս լմնցաւ, երկրորդը՝ վերացական հասկացութեանց համար, օրինակ՝ դասը վերջացաւ. թէեւ յաճախ այս զանազանութիւնն ալ չի դրուիր. ասոնց կից տարածուած է լրանալ-ը եւս:*

Լուցանել, վառել. *սփիւռքահայը ոչ մէկ ատեն ունեցած է լուցանել բայը. արեւմտահայերուն բացարձակ մեծամասնութիւնը ոչ իսկ կը ճանչնայ նման բառ մը. ամէնուր կը գործածուի վառել-ը:*

Խիպ - ամօթ. *ոչ մէկ ժողովրդականութիւն ունի խիպ-ը, որ հազուագիւտ կը գործածուի գրականութեան մէջ միայն. թեթեւօրէն աւելի տարածուած է խպնիլ-ը եւ խպնոտ-ը. ընդհանուր կիրարկութիւն ունին ամօթ, ամչնալ եւ ամչկոտ բառերը:*

Ծաթել - լուսանալ. *միջին արեւմտահայը նոյնիսկ չի ճանչնար ծաթել բայը. մենք ալ կ'ըսենք լուսցաւ, ինչպէս արեւելահայը կ'ըսէ լուսացաւ:*

Ծաղկոց - մանկապարտէզ. *վերջին անգամ հաւանաբար Զ. Նալպանեան գործածած է ծաղկոց-ը, սակայն տասնամեակներէ ի վեր ընդհանուր տարածում գտած է մանկապարտէզը՝ նոյնիսկ մանկապարտէզի մանուկներուն կողմէ, որոնք ծաղկոց-ը ոչ գործածած են, ոչ ալ կը լսեն:*

Կակուղ - փափուկ. *երկուքն ալ կը կիրարկուին հաւասար յաճախականութեամբ. առաջինը նիւթական իմաստով՝ կակուղ միս, լոլիկ, հաց, իսկ երկրորդը փաղաքշական, զգայական, վերացական իմաստով՝ փափուկ սիրտ, մորթ, այտ, ձիւն. յետին արեւմտահայը կը ճանչնայ ասոնց երկուքն ալ ու սահուն կը գործածէ զանոնք:*

Կայթել - պարել. *մատի վրայ կը համրուին կայթել բառը ճանչցող արեւմտահայերը, այ՛ն մնաց զայն գործածողները. մե՛նք ալ կ'ըսենք պարել. գրական շատ վերամբարձ ոճով՝ կաքաւել, որ նոյնպէս անճաշակ բառ է:*

Կայնիլ - կանգնիլ. *ասոնք հաւասարապէս մաս կը կազմեն ամէն արեւմտահայու բառապաշարին իմաստային որոշ տարբերութեամբ. կ'անցնինք:*

Կոուփ - բոունցք. *կոուփ-ը միշտ ալ սակաւ գործածութիւն ունեցած է, անհամեմատօրէն աւելի տարածուած է բոունցք-ը. թէեւ լայն կիրարկութիւն ունին կոփամարտ եւ կոփամարտիկ բառերը:*

Կսկլոր - կլորիկ. *հաւասարապէս կը գործածուին բանաւոր արեւմտահայերէնի մէջ. առաջինով կը շեշտուի կլորութեան գաղափարը՝ կսկլոր երես, իսկ երկրորդը ունի նուազական - փաղաքշական երանգ՝ կլորիկ հաց, խնձոր, գնդակ եւ այլն:*

Հայակ - դիտակ. *ասի մեր բառարաններու մէջ մտած է հայեկ ու հայեակ ձեւերով ալ. այն բառերէն է, որոնք բառարանէ - բառարան կը ճամբորդեն՝ առանց որեւէ դեր խաղալու արեւմտահայուն կեանքին ու լեզուին մէջ. սկզբնապէս նշանակած է դիտակ, որ յստակօրէն կը գտնենք Ա. Արփիարեանի հետեւեալ գործածութեան մէջ. «Պատշգամ ելաւ եւ հայակ մի ի ձեռին կը դիտէր հիւրերը». Գալայեան այս բառը ունի իբրեւ նաւու դիտարան կամ դիտանոց, որ այլեւս գործիքի անուն չէ. հետագայ բառարանագիրները զայն ընդօրինակած են այս վերջին իմաստով՝ հաւանաբար առանց շատ բան հասկնալու անկէ. արդի արեւմտահայը կը ճանչնայ միայն դիտակ-ը, որմէ ալ՝ հեռադիտակ ու մանրադիտակ բառերը:*

Հիւծախտ - թոքախտ. *հարիւր տարի առաջ որոշ գործածութիւն ունեցած է հիւծախտը, իբրեւ անուն ոչ բնորոշ, տարտամ հիւանդութեան մը, որ կը հիւծէ. աւելի ուշ տեղը զիջած է թոքախտ-ին, որ ներկայիս տուեալ հիւանդութիւնը բնորոշող միակ եզրն է. իսկ եթէ տակաւին այսօր ալ կը հանդիպինք հիւծախտ-ին՝ թոքախտ-ը բնորոշելու չի ծառայեր ան:*

Ճարակ - ուտելիք. *արդի արեւմտահայը քիչ թէ շատ սահուն կը գործածէ ճարակել, խոտաճարակ, հրոյ - ճարակ, անճարակ բառերը, սակայն ճարակ-ը չի մտներ անոր բառապաշարին մէջ. ճարակ-ին համապատասխանող հասկացութիւնը կորսուած է արեւմտահայուն գիտակցութենէն. ան եւս կը գործածէ ուտելիք, կեր, սակաւօրէն ալ՝ անասնակեր բառերը:*

Մաճառ - աղած եւ չորացրած ձուկ. *այս բառը առաջին անգամ երեւցած է Երեմիա Մեղրեցիի միջնադարեան բառարանին մէջ, որմէ անցած է Արմատականին, այս վերջինէն ալ Մալխասեանին. Դարբամճեանը եւ Գալայեանը չունին. իսկ եթէ մեր արդի բառարաններուն մէջ տեղ գտած է, ասի պարզ ընդօրինակութիւն մըն է, որմէ ոչ գրողը, ոչ ալ ընթերցողը բան կը հասկնայ. ինչո՞ւ հեղինակները զայն արեւմտահայերէնի բնորոշ բան կը սեպեն՝ անհասկնալի կը մնայ:*

Ճերմակ - սպիտակ. *այսպիսի զոյգով մը պարզապէս մեղք ունի մեր երկու բարբառներու միջեւ պատնէշ ստեղծելը. յետին արեւմտահայը մանուկ հասակէն կը սորվի ու կը կիրարկէ երկուքն ալ իբրեւ հոմանիշներ, աւելի ճիշդը՝ նոյնանիշներ, գրեթէ առանց որեւէ շօշափելի զանազանութիւն դնելու երկուքին միջեւ:*

Մանչ - տղայ. *հաւասարապէս կը գործածուին, երկրորդը՝ շատ աւելի քան առաջինը:*

Ոեւէ - որեւէ. *ճիշդ է, որ արեւելահայը չունի ոեւէ, սակայն արեւմտահայը ունի երկուքն ալ, եւ Բ. Թաշեանէն ի վեր անդուլ ճիգ կը թափէ առաջինը յատկացնելու անձերու՝ ոեւէ գրող, իսկ երկրորդը՝ ոչ անձերու՝ որեւէ գիրք:*

Պաղ - ցուրտ. *քիչ մը շատ արուեստական՞ է այս երկուքին տարբերակումը, քանի մեր երկու բարբառները հաւասարապէս կ'ըսեն՝ պաղ քար, պաղ երկաթ եւ կ'ըսեն՝ ցուրտ օր, ցուրտ ձմեռ, ցուրտ եղանակ. եթէ հեղինակները տարբերակէին պաղ-ը եւ սառը-ն՝ հասկնալի էր, քանի արեւմտահայը չունի սառը ածականը. բայց միւսն՛ը՞ը...*

Պատկերահան - լուսանկարիչ. պզտիկ - փոքրիկ. սեպել - համարել, կարծել. տատամսիլ - տատանիլ. *ասոնք բոլորն ալ կը մտնեն արեւմտահայուն բառապաշարին մէջ մերթ իբրեւ հոմանիշ բառեր, մերթ իբրեւ աննշան տարբերութիւն ներկայացնող բառեր:*

Ռամկավար - դեմոկրատ. *սփիւռքահայը կ'ըսէ ժողովրդավար, որովհետեւ ռամկավար կը նշանակէ համամուն կուսակցութեան անդամ կամ համակիր. միայն «Զարթօնք» թերթն է որ ժողովրդավար-ին փոխարէն կը գրէ ռամկավար. հանրօրէն ընդունուածը ժողովրդավար-ն է:*

Սոթտուիլ - փոքրանալ. *արեւմտահայերէնի ամենասովորական բառերէն է սոթտուիլ-ը, սակայն ոչ փոքրանալ իմաստով, զոր ան երբեք ալ չէ ունեցած. սոթտել կը նշանակէ հագուստին թելը կամ փէշը վեր քաշել, հանգրիճել:*

Տարօրէն - տարօրինակ. *շատ ցաւալի է, որ հեղինակները կ'ենթադրեն, թէ իրենց տարօրինակ ածականին դիմաց արեւմտահայը կը գործածէ տարօրէն բառը, որ մակբայ է. ասի պարզ մեղանչում մըն է արեւմտահայերէնին հանդէպ, բայց նաեւ գիտութեան հանդէպ. տարօրէն-ը, որ կը նշանակէ արտակարգօրէն, վերամբարձ եւ հոետորական ոճի բան մըն է եւ շատ սակաւ գործածութիւն ունի. իսկ տարօրինակ-ը, որ կը նշանակէ արտասովոր, զարտուղի, ամենասովորական բառն է արեւմտահայուն, որ զայն կը գործածէ մանուկ հասակէն եւ նոյն այն իմաստով, որով այդ բառը կ'ընկալուի արեւելահայուն կողմէ:*

Տիտեր - կոկորդիլոս. *մարդ կրնայ ամբողջ կեանք մը արեւմտահայերու մէջ անցընել ու ոչ մէկ անգամ լսել տիտեր բառը. ի՞նչը մղած է հայրենի հեղինակները՝ այս բառը մեր գլխուն փաթթելու, քանի ան հաւասարապէս կը գտնուի արեւելահայ ու արեւմտահայ բոլոր բառարաններուն մէջ. մե՛նք ալ կ'ըսենք կոկորդիլոս, ինչպէս արեւելահայերը. արդեօք ժամանակը չէ՞, որ միասնաբար վերցնենք այս բառը մեր բառարաններէն, որպէսզի ապագայ սերունդները զիրար չամբաստանեն այս բառով:*

Փաթաթէս - կարտոֆիլ. *թրքերէնի ու արաբերէնի ազդեցութեամբ փաթաթէս ըսողներ եղած են ու կան, բայց այս չի նշանակեր, թէ արեւմտահայը փաթաթէս-ը իւրացուցած է. հանրօրէն ընդունուածը գետնախնձոր-ն է. թելադրելի է, որ արեւելահայերն ալ իրենց կարտոֆիլ-էն հրաժարին, քանի գետնախնձոր-ը մեր բոլորին ալ բաւարար է:*

Բաղիրք - բառարան. *անցեալին շատ սահմանափակ գործածութիւն ունեցած է բառգիրք-ը, որ Նոր Հայկազեան կը բուրէ. շատ վաղուց իւրացուած ու տարածուած է բառարան-ը, իսկ բառգիրք-ը այլեւս գործածութիւն չունի:*

*
* *

Ինչպէս կը նկատենք, մեր երկու բարբառներուն բառային կազմերը իրարմէ անջատող վիհը այնքան ալ լայն չէ, սակայն զարմանալի անտեղեկութեամբ մը մեզի կը վերագրուին բառեր (գաղիացի, լուցանել, բարկօղի, մաճառ, հայակ եւ այլն) եւ մեզմէ կը խլուին այնպիսիները (եղբայր, լաւ, արցունք, երեխայ, ամօթ եւ այլն), որոնք մէկ կողմէ կ'աղաւաղեն, միւս կողմէ կը խեղճացնեն արեւմտահայերէնի դիմագիծը: Մեր զարմանքը աւելի կը շեշտուի, երբ նման քայլ մը կը նուիրագործուի դասագրքի մէջ ու այդ քայլը կ'առնուի Գ. Ջահուկեանի տարողութեամբ լեզուաբանի մը կողմէ, որ խորագոյն հմտութեան ու պարկեշտութեան չափանիշ է մեզի համար:

Միշտ է, որ մեր երկու բարբառներուն քերականական ու բառային համակարգերը ամբողջութեամբ չեն համընկնիր իրարու, օրինակ՝ ըլլալ ու լինել, ընել ու անել, խածնել ու կծել, հաւկիթ ու ձու, մականուն ու ազգանուն, մելան ու թանաք, պահարան ու ծրար, պուպրիկ ու տիկնիկ եւ քանի մը նմանները. բայց ասոնց գումարը ու մանաւանդ տարողութիւնը այնքան աննշան է, որ նման պատնէշ մը դնելը բնաւ չ'արդարանար, պայմանաւ որ արուեստականօրէն չբազմապատկենք այդ տարբերութիւնները: Նման ցանկ մը, որ տակաւին միայն նախաճաշակ մը ըլլալ կը թուի, կազմելէ առաջ՝ հեղինակները կրնային այդ բառերը ցոյց տալ ոեւէ պատահական արեւմտահայու, որպէսզի երեւան ելլէր, թէ որքա՜ն խոցելի պատկերացում ունին հեղինակները արեւմտահայերէնի մասին: Միւս կողմէ՝ արդար չէ, որ արեւմտահայերէնը սերտուի անցած դարու հեղինակներու ու բառարաններու ընդմէջէն. անկէ ի վեր շատ ջուրեր հոսեցան կամուրջին տակէն, ու շատ բան փոխուեցաւ արեւմտահայերէնի դիմագիծէն: Ասոր անդրադառնալու համար պէտք էր դիմել նորագոյն հեղինակներու, ինչպէս են Բ. Թաշեանը, Շ. Նարդունին, վ. վահեանը, Մ. Իշխանը, Ա. Ծառուկեանը եւ շատ ու շատ ուրիշներ. կամ նոյնիսկ մեր արդի մամուլին եւ այլազան ուրիշ աղբիւրներու: Եթէ այս աշխատանքը տարուէր, այն ատեն Երեւանի դասագիրքերը բոլորովին տարբեր պատգամ պիտի փոխանցէին արեւելահայ դպրոցականներուն եւ ուսանողներուն, այլ մանաւանդ արեւելահայ լեզուաբաններուն, որոնք տասնամեակներէ ի վեր նոյն ոգիով ու թափթփածութեամբ կը վերաբերին արեւմտահայերէնի հանդէպ:

ԱՐՄԵՆԱԿ ԵՂԻԱԶԵԱՆ

ՍԹՐԱԹՖՈՐ ԼՈՒՍԱՐՁԱԿԻ ՏԱԿ Կ'ԱՌՆԷ ՏԱՔ ԿԷՏԵՐ

Ն. ՇԱՐԻՖ ԲԱՆԱԿԻՆ ԿԸ ԴԻՄԷ ՄԵՂՄԱՑՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ՔԱՇՄԻՐԻ ՏԱԳՆԱՊԸ

Յունիս 28ին, Հնդկաստանի վարչապետ Աթալ Պիհարի Վաճպայի դռնփակ նիստ մը գումարեց կուսակցութիւններու ղեկավարներուն հետ, քննարկելու համար Միացեալ Նահանգներու կամ Փաքիստանի կողմէ ներկայացուած Քաշմիրի տագնապին լուծման առաջարկները: Ժողովէն ետք գրեթէ ոչինչ յայտարարուեցաւ բացի տեղեկատուութեան նախարար Փրամոտ Մահաժանի ըրած յայտարարութենէն, թէ՝ «կուսակցութիւնները նեցուկ կանգնեցան կառավարութեան որոշումին, թէ պէտք է գինաթափել ներխուժող գինեալները, նախքան Փաքիստանի հետ երկխօսութեան սկսիլը»: Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց նախարարի խորհրդատու Կիպսըն Լենֆըր, Յունիս 27ին, Նիւ Տելհիի մէջ ամփոփ ձեւով ներկայացուց Իսլամապատի մէջ Փաքիստանի պաշտօնատարներուն եւ իր միջեւ եղած վերջին բանակցութիւններուն արդիւնքները· սակայն ե՛ւ Լենֆըր ե՛ւ հնդիկ պաշտօնատարները հերքեցին այն լուրը, թէ Լենֆըր Հնդկաստանի առաջարկած է խաղաղութեան ծրագիր մը, որուն հիման վրայ պիտի արտօնուի Հնդկաստանի հակակշիռին տակ եղող Քաշմիրէն Փաքիստանի հովանաւորած գինեալներուն ապահով նահանջը:

Հնդկաստանի արտաքին գործոց նախարարութիւնը հաստատեց, թէ Փաքիստանի նախկին արտաքին գործոց նախարար Նիազ Նայիքի Յունիս 27ին Փաքիստանի վարչապետ Նաուազ Շարիֆի կողմէ գաղտնի առաքելութեամբ մը Նիւ Տելհի ժամանած է: Փաքիստան սակայն կը հերքէ Շարիֆի կողմէ ղրկուած նման պատուիրակի մը ժամանման լուրը:

Ըստ ՍԹՐԱԹՖՈՐ վերլուծական կեդրոնի տեղեկագիրին, վարչապետ Շարիֆ Քաշմիրի վերջին տագնապը հրահրած է գլխաւորաբար ներքին քաղաքական պատճառներով: Շարիֆ Փաքիստանի իսլամ ծայրայեղականները կը փորձէ սիրաշահիլ հաստատելու համար իր դիրքը երկրին մէջ· ան այս մկրը կ'րնէ քաջալերելով իսլամական Շարիան, Փաքիստանի թալեպաններուն նեցուկ կանգնելով, ինչպէս նաեւ Քաշմիրի մէջ իսլամ անջատողականներուն օգնութեան հասնելով: Սակայն, երկրի իսլամ ծայրայեղականները գօրացնելով, Շարիֆ ստրացուցած է Փաքիստանի աշխարհական գինուրակներ, որոնք անցեալին երբեք չեն վարանած միջամուխ ըլլալու Փաքիստանի ներքին քաղաքականութեան մէջ: Կրնայ ըլլալ նաեւ, որ Շարիֆ արմատականներուն գործելու լայն ազատութիւններ տուած է իր իսկ ապահովութեան համար: Քաշմիրի ներխուժումով Շարիֆ յայտնարերեց միջոց մը, որ գրաղ կը պահէ թէ՛ իսլամ ծայրայեղականները եւ թէ բանակը: Բանակին համար, Հնդկաստանի կողմէ գրաւուած Քաշմիրը ապահովութեան հարց է եւ Իսլամապատի վրայ սպառնալիք մը: Միւս կողմէ, իսլամ ծայրայեղականներուն համար ճնշիչ մեծամասնութեամբ իսլամ նահանգի մը հինտու հնդիկներու կողմէ կառավարուիլը անարգանք է: Իսկ Շարիֆի համար, եթէ բանակն ու ծայրայեղականները ուրախ են՝ ինք ուրախ է եւ... ապահով: Ինչքան երկար կրնայ պահել այս անել վիճակը, այնքան լաւ:

Փաքիստանի կողմէ Քաշմիրի ներխուժումը քաղաքական ճակատին վրայ ոչ մկկ չահ ապահոված է իրեն, միջազգային կարծիքը գրեթէ ամբողջութեամբ դիրքորոշուելով Հնդկաստանի հետ: Ութ - Մեծերու վարչապետները, ինչպէս նաեւ Միացեալ Նահանգներու, Ռուսիոյ, Ֆրանսայի, Բրիտանիոյ եւ Գերմանիոյ կառավարութիւնները, բոլորն ալ Քաշմիրէն քաշուելու կոչ ուղղած են Փաքիստանի: Միացեալ Նահանգներ յաճախակիօրէն սպառնացած են կասեցնել Միջազգային Դրամական Ֆոնտի Փաքիստանի յատկացումները եւ Փաքիստանի դաշնակից Չինաստանը մերժած է Քաշմիրի հարցով օգնել Փաքիստանի:

Շարիֆի միջազգային դիրքը վատ է, սակայն անոր ներքին դիրքը՝ աւելի վատ: Երկրի ներքին քաղաքական կեանքին մէջ, ինչպէս ՍԹՐԱԹՖՈՐ կը տեղեկացնէ, հարցերը կրնան Շարիֆի հակակշիռէն դուրս ելած ըլլալ: Մինչ Շարիֆի համար անելը ամէնէն յարմար կացութիւնը կրնայ ըլլալ, անդին, իր հակակշիռին տակ գտնուող խմբակցութիւնները հետզհետէ դուրս կու գան անկէ:

Կարգ մը տեղեկագիրներու համաձայն, Փաքիստանի գաղտնի սպասարկութիւնը կը գործակցի Հնդկաստանի Ասսամ նահանգի անջատողական խումբերուն հետ եւ միասին յարձակումներ կը ծրագրեն մայրուղիներու եւ երկաթուղիներու վրայ Հնդկաստանի համար երկրորդ ճակատ մը բանալու նպատակով: Ասոր փոխարէն Ասսամի անջատողական խումբերը Փաքիստանի գաղտնի սպասարկութեան կը հայթայթեն տեղեկութիւններ Քաշմիրի մէջ Հնդկաստանի բանակի շարժումներուն մասին: Առաւել, Հնդկաստան կը յայտարարէ, թէ Փաքիստան մեծ թիւով նոր ուժեր կը ղրկէ դէպի Քաշմիր, իսկ Փաքիստանի գաղտնի սպասարկութիւնը ընդյատակեայ գործողութիւններ կը ծրագրէ Քաշմիրի մէջ:

ՍԹՐԱԹՖՈՐ կ'րնէ հետեւեալ հարցադրումը· արդեօ՞ք Շարիֆ պիտի կարենայ Քաշմիր ղրկած իր ուժերը կառավարել: ՍԹՐԱԹՖՈՐի համաձայն, եթէ Շարիֆ չկրնայ թէ՛ ծայրայեղականները եւ թէ բանակը իր հակակշիռին տակ պահել, անոր միակ ընտրանքը, երկրին մէջ քաոսային վիճակի մը ստեղծումէն խուսափելու համար, պիտի ըլլայ ամբողջովին հակիլ այս երկու կողմերէն մէկուն: Եթէ Շարիֆ իրապէս Նիազ Նայիքը Նիւ Տելհի ղրկած կր յատուկ առաքելութեամբ մը, ուրեմն կրնանք ըսել, որ ան արդէն իր ընտրութիւնը կատարած է երկու կողմերուն միջեւ:

Քաշմիրի մէջ հնդկական ուժեր հակօդային զէնքի մը վրայ հսկողութեան պահուն

Նայիք ներկայիս հանգստեան կոչուած դիւանագէտ մըն է, որ լաւ կապեր ունեցած է Փաքիստանի բանակին հետ: Ան 1980ական թուականներէն ի վեր բեղուն գործունէութիւն ունեցած է Փաքիստանի քաղաքական կեանքին մէջ՝ վարելով կառավարական գանազան պաշտօններ: Ան արտաքին գործոց նախարար եղած է 1982էն 1989, երբ ամերիկեւփաքիստան յարաբերութիւնները կը գտնուէին իրենց գագաթնակէտին: Նոյն շրջանին Խորհրդային Միութիւնը ներխուժած էր Աֆղանիստան: Նայիք հանդիսացաւ ոչ միայն կամուրջ մը կառավարութեան եւ բանակին միջեւ, այլեւ՝ Միացեալ Նահանգներու եւ Փաքիստանի միջեւ: Նայիք նաեւ եղած է Փաքիստանի դեսպանը Հնդկաստանի մէջ:

Եթէ վարչապետ Շարիֆ Նիազ Նայիքի միջնորդութիւնը խնդրած է, հրամանատար Չիննիի Իսլամապատ այցելութենէն ետք, ասիկա մտածել կու տայ, թէ Շարիֆ արդէն կը գիտակցի, որ ինք այլ չի կրնար կառավարել Փաքիստանի երկու ուժերը, ուստի ան ամբողջապէս նեցուկ կը կանգնի երկրի աշխարհական գինուրականութեան, փաստօրէն Միացեալ Նահանգներու պաշտպանութեամբ: Մինչ այս մկկր երկրին կայունացման ուժը կը թուի ըլլալ, մօտիկ ապագային կը սպասուի ծայրայեղականներու հակադարձը անոնց դէմ:

Շարիֆ ծայրայեղականները հկօրացուց բանակին հաշուոյն, իսկ ներկայիս ան բանակին պիտի վստահի գանոնք զսպելու համար, որպէսզի կարենայ իր կառավարութիւնը պահել:

ԻՐԱՔ ԿԸ ՓՈՐՁԷ ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՉԻՆԱՍՏԱՆԻ ՋԻՆՈՂԸ

Իրաքեան «Ալ- Իքթիսատ» օրաթերթին համաձայն, Իրաքի քարիւղի նախարարութիւնը ռուսական եւ չինական ընկերութիւններուն տուած է «քանի մը չարթրեան» պայմանաժամ՝ վերսկսելու աշխատանքները իրաքեան քարիւղի հորերուն մէջ: Քարիւղի նախարարը՝ Ամէր Մոհամէտ Ռաշիտ խորհրդարանին մէջ հարցապնդուելու ատեն պատասխանատուութեան կանչեց եւ վերջնագիր մը տուաւ վերոյիշեալ ընկերութիւններուն, հակառակ անոր որ Իրաք կը գտնուի ՄԱԿի հաստատած ամպարկոյին տակ եւ ընկերութիւններուն գործի պայմանագիրներու ժամկէտը սպառած է:

1997ին Պաղտատ համաձայնագիրներ ստորագրած էր ռուսական եւ չինական քարիւղի ընկերութիւններու հետ, որոնք քարիւղի արտահանման աշխատանքներու սկսած էին Քուռնա եւ Ահտատ հորերուն մէջ: Ռուսական պատուիրակութիւն մը այս ամսուան ընթացքին Պաղտատի մէջ պիտի քննարկէ նաեւ ճակատագիրը այլ համաձայնագիրներու, որոնք ստորագրուած էին ՄԱԿի ամպարկոյէն առաջ: Իրաք նման պայմանագիրներ ունի նաեւ ֆրանսական «Էլֆ» եւ «Թոթալ» ընկերութիւններուն հետ, սակայն քարիւղի նախարարը անոնց գծով սպառնալիքներ չարձակեց:

Իրաք ՄԱԿի պատժամիջոցներուն ենթակայ է 1990էն՝ Քուվէյթ ներխուժելէն ի վեր: Պատժամիջոցները կ'արգիլեն օտար ընկերութիւններուն չահարկումներ կատարել Իրաքի մէջ: Ռուսական «Լուքօյլ» եւ Չինաստանի քարիւղի Ազգային ընկերութիւնը Իրաքի քարիւղի չահարկման պայմանագիրներ ստորագրած էին Պաղտատին հետ ՄԱԿի ամպարկոյէն առաջ: Անկէ ետք անոնք որոշեցին ենթարկուիլ ՄԱԿի որոշումին, միաժամանակ ջանալով տարհամոգել Ապահովութեան Խորհուրդը՝ ջնջելու համար Իրաքի դէմ պատժամիջոցները: Սակայն հարցը միայն նախաձեռնութիւնը չէր երկու անկախ ընկերութիւններու, որոնք կը խաչաձեւեն իրենց երկիրներուն արտաքին քաղաքականութիւնը: Ե՛ւ «Լուքօյլ», ե՛ւ Չինաստանի քարիւղի Ազգային ընկերութիւնը իրենց երկիրներու կառավարութիւններուն արտաքին քաղաքական վարքագիծին գործակատարներն են: Ապրիլին Մոսկուա «Լուքօյլ»ը օգտագործեց ճնշում բանեցնելու համար Լիթուանիոյ վրայ, որ կը ջանար անկախանալ ռուսական ուժանիւթէն: Հետեւաբար Ռաշիտի յայտարարութիւնը ուղղուած չէր ռուս եւ չին գործարարներուն, այլ՝ Ռուսիոյ եւ Չինաստանի կառավարութիւններուն:

Իրաքեան արտաքին գործոց նախարարութիւնը հերքեց իսրայէլեան «Հաարէց» օրաթերթին մէջ հրապարակուած տեղեկագիր մը, ըստ որուն, Իրանի նախագահ Սոհամէտ Խաթեմի Բրիտանիայէն խնդրած է միջնորդել Իրանի եւ Իսրայէլի միջեւ կապերու բարելաւման:

Իրանի արտաքին գործոց նախարարութեան բանբերը լուրը նկատեց «Սիոնական քարոզչական մեքենային կողմէ կատարուած անհիմն ապատեղեկատուութիւն»: Նախագահ Խաթեմիի համակիր օրաթերթ մը «Համշահրի» ետք հերքեց լուրը զայն «նախագահ Խաթեմիի պատկերն ու համբաւը ժխտելու միտող զազրելի քայլ», ինչպէս նաեւ «իրանեան կառավարութեան մեղմացումի քաղաքականութեան հարուած» նկատելով:

«Հաարէց»ի տեղեկատուութիւնը, որ լայնօրէն արտատպուեցաւ Բրիտանիոյ մամուլին մէջ, կը մէջբերէ բրիտանացի անծանօթ պաշտօնատարի մը մէկ հաստատումը, թէ Խաթեմի առաջարկած է Իսրայէլ - Իրան հաշտութեան ծրագիր մը: Օրագիրին համաձայն, երկու երկիրները պիտի հրաժարին ցամաքային հեռահար հրթիռներ շինելու ընտրանքէն եւ փճացնեն հեռու հասողութեամբ ոչ աւանդական հրթիռները: Բրիտանիոյ արտաքին գործոց նախարարութիւնը ևս յայտնած է, թէ տեղեակ չէ եղած եւ չէ մասնակցած նման բանակցութեան մը:

«Հաարէց»ի յօդուածը անակնկալ էր յատկապէս այս պահուն, երբ Իրան կը պատրաստուի դատել հերթեայ ծագումով իրանցի 13 լրտեսներ, որոնք ամբաստանուած են Իսրայէլի եւ Միացեալ Նահանգներու հաշուոյն լրտեսելու յանցանքով: Իրանի միջազգային յարաբերութիւնները բարելաւող Խաթեմի կը վստահեցնէ, թէ ձերբակալեալները պիտի ստանան օրէնքի ամբողջական պաշտպանութիւնը:

Եթէ իրանցի 13 հրեաներու ձերբակալութիւնն ու դատավարութիւնը իրականութեան մէջ Իրանի կարծրներուն մէկ ջանքն է ձախողութեան մատնելու Խաթեմիի միջազգային բացուածութեան քաղաքականութիւնը, ապա «Հաարէց»ի յօդուածը ոչ միայն կը ծառայէ անոնց նպատակին, այլ նաեւ կը գործէ ի վնաս լրտեսներուն դատավարութեան:

Այսուհանդերձ «Հաարէց»ի յօդուածը կարելի է նկատել ոչ թէ նախագահ Խաթեմին տկարացնելու փորձ, այլ զգուշացնելու Իրանի կարծրները:

Մինչ Իսրայէլ կը ստանայ Իրանի քարոզչական հարուածներուն մեծ մասը, Թեհրանի արտաքին քաղաքականութեան գլխաւոր հարցը կը մնայ Իրաքը: Թեհրանի կարծրներուն համար հակաիրաք կողմնորոշումը առանցքային իմաստ ունի, մինչդեռ նախագահ Խաթեմի եւ համակիրները կը նախընտրեն հարցը լուծել եւ աւելի զբաղիլ երկրին տնտեսական ու քաղաքական ներքին բարեկարգումներով: Նշենք, թէ Իրանի կարծրներն էին, որոնք 1980ականներուն ամերիկացի պատանդներու ազատ արձակման դիմաց մասնակցեցան «Իրան - Քոնթրա» զէնքի վաճառքին:

Ասիկա ցոյց կու տայ իրանեան քաղաքականութեան մէկ առեղծուածը: Եթէ Իրանի կարծրները Իրաքի խստօրէն հակադրուած են եւ ասոր համար կրնան գործակցիլ նոյնիսկ Իսրայէլի հետ, ասիկա չի նշանակեր, թէ անոնք չեն կրնար Խաթեմին հարուածել լրտեսներու փոքր գայթակղութեամբ:

ԹՌՉՆՈՑ ԲՈՅՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՄԻՋՆԱԿԱՐԳ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Այսու կը յայտարարենք, թէ Թռչնոց Բոյն Ազգային գիշերօթիկ եւ ցերեկային վարժարանի 1999-2000 տարեշրջանի արձանագրութիւնները կը շարունակուին Յուլիս 1էն 31, շաբաթը երկու օր՝ ամէն Երեքշաբթի եւ Հինգշաբթի օրերը առաւօտեան ժամը 9էն 11, բացի Շաբաթ եւ Կիրակի օրերէն:

Միաժամանակ նոյն օրերը, այսինքն Երեքշաբթի եւ Հինգշաբթի, Յուլիս ամսուան ընթացքին, ամառնային դպրոց պիտի ունենանք՝ երգ, պար, նուագ, խաղ եւ յատկապէս վերաքննելի ունեցող աշակերտները պատրաստելու վերաքննութեան համար:

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ ԹՌՉՆՈՑ ԲՈՅՆԻ

ԱՐՈՒԵՍՏԻ ԱՇԽԱՐՀԷՆ

«ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆ»

ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ ՍԵՆԵԿԱՅԻՆ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲԻՆ ՀԱՅԱՁԳԻ ՂԵԿԱՎԱՐԸ ԿԸ ՅԱՁՈՂԻ ԾՐՋԱՆՑԵԼ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊԸ ԵՒ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՎԱՐԿ ԱՊԱՀՈՎԵԼ ԻՐ ԵՐԱԺԻՇՏՆԵՐՈՒՆ

Մոսկուայի մշակութային կեանքին վերակենդանացումին մէջ իր խանդավառ մասնակցութիւնը կը բերէ Կոստանդին Օրբէլեան անունով ամերիկահայ երաժիշտ մը, որ 1991էն ի վեր կը վարէ Մոսկուայի սենեկային նուագախումբին

երաժշտական ղեկավարի պաշտօնը: Սան Ֆրանսիսքօ ծնած այս երաժիշտին համար Մոսկուան երաժշտութեամբ զբաղելու յարմարագոյն վայրն է: *«Այստեղ ամէն ինչ դրամական նկատառումներով չի կատարուիր. ինչպէս Արեւմուտքի մէջ: Հոս կեանքը կ'ապրիս արուեստի համար: Հրաշալի վայր մըն է ասիկա»*, կ'ըսէ ան:

Օրբէլեան Բ. Աշխարհամարտին Քալիֆորնիա գաղթած հայ հօր եւ ռուս մօր զաւակ է: Տան մէջ ռուսերէն խօսած է: 1967ին, 11 տարեկանին իբրեւ դաշնակահար իր առաջին ելոյթը ունեցած է Սան Ֆրանսիսքոյի սիմֆոնիք նուագախումբին հետ: 1990ին համերգ մը տուած է Մոսկուայի սենեկային նուագախումբին հետ, անոր ղեկավարին մահէն քանի մը ամիս առաջ: Նուագախումբին անդամները դիմած են Օրբէլեանի, որ դառնայ իրենց նոր ղեկավարը: Օրբէլեան իր պայմանագրութիւնը կընքած է, երբ Խորհրդային Միութիւնը վերջնականապէս կը քայքայուէր:

Մոսկուայի սենեկային նուագախումբը փայլուն անցեալ մը ունի: Սակայն նախկին Խորհրդային Միութեան քայքայումէն ետք դժուար գոյապայքար մը կը մղէր: Օրբէլեան վերակազմակերպած է նուագախումբը, վերակենդանացուցած է անոր հռչակը եւ բարգաւաճ ընթացք մը ապահոված է անոր. *«Ռուսական լաւ նուագախումբերը անոնք են, որոնք կրնան վճարել իրենց երաժիշտներուն»*, կ'ըսէ ան, առանց ծածկելու այս մէկը իրագործելու իր կարողութիւնը:

Օրբէլեանի գլխաւորած նուագախումբը կը բաղկանայ 25 երաժիշտներէ, որոնք տարին 5 ամիս կը ճամբորդեն իրենց ամսավճարները ապահովելու բաւարար դրամ շահելով: Անոնցմէ իւրաքանչիւրը տարեկան 7 հազար տոլարէն 8 հազար տոլար կը ստանայ: Անոնք առաջնակարգ երաժիշտներ են եւ Ազգային Սիմֆոնիք նուագախումբին հաւասար մակարդակ ունին (Սիմֆոնիք նուագախումբին անդամներէն իւրաքանչիւրին տարեկան աւելի քան 80 հազար տոլար կը վճարուի):

Երբ Օրբէլեան առաջին փորձերը սկսաւ նուագախումբին հետ, կը մտահոգուէր յաճախակի ճամբորդութիւններու ժամանակացոյցը դասաւորելու կամ շաբթուան ընթացքին երկարատեւ փորձերու հրաւէրը ուղղելու հարցերով: *«Կը մտածէի երաժիշտներն ալ իրենց անձնական կեանքը ունին: Սակայն անդրադարձայ, թէ անոնց կեանքը երաժշտութիւնն էր: Ժամանակը այս ձեւով կը շռայլուի հոս: Երկար ժամանակ կը յատկացնենք փորձերու եւ պատրաստութեան»*, կը բացատրէ ղեկավարը:

Օրբէլեան իր կնոջ ջութակահար Մարիա Սաֆարեանցի հետ կազմակերպած է *«Ս. Փեթերսպուրկի պալատները»* վերնագիրով սենեկային երաժշտութեան փառատօն մը, որ կ'ընդգրկէ համերգներ Ֆիլատելֆիայի ծոցը եզերող երբեմնի ցարական մայրաքաղաքին վերանորոգուած պալատներուն մէջ: Օրբէլեան Մոսկուայի սենեկային նուագախումբին հետ ամէն տարի 80էն 100 համերգներ կու տայ Ռուսիայէն դուրս: Մոսկուայի մշակոյթի նախարարութիւնը նուագախումբին գլխաւոր հովանաւորն է. անիկա կը վճարէ չնչին ամսականներ, փորձերու յարմար վայրեր կը տրամադրէ, ինչպէս նաեւ երաժշտական որակաւոր գործիքներ: Նախարարութիւնը տարեկան միայն 8 համերգ կը պահանջէ Մոսկուայի մէջ:

Մոսկուայի սենեկային նուագախումբին երկրպագուները այս 8 համերգներուն տոմսերը կը գնեն նախքան անոնց թուականներուն ճշդումը: Օրբէլեան զանոնք կը դասաւորէ համաձայն դէպի արտասահման ծրագրուած շրջապտոյտներուն ժամանակացոյցին: Այս առաւելութիւնը մաս կը կազմէ անոր նկարագրած «գեղարուեստական ամբողջական ազատութեան» գաղափարին:

ՆՈՐ ՀԵՌԱՆԿԱՐ

ԱՏՈՄ ԷԿՈՅԵԱՆԻ ԺԱՊԱՒԷՆԸ ԳԼԽԱՒՈՐ ԹԵԿՆԱԾՈՒՆ Է ԹՈՐՈՆԹՈՅԻ ՇԱՐԺԱՊԱՏԿԵՐԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՓԱՌԱՏՕՆԻՆ ԲԱՑՄԱՆ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԵԱՆ, ՈՐ ՏԵՂԻ ՊԻՏԻ ՈՒՆԵՆԱՅ ՅԱՌԱՋԻԿԱՅ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻՆ

Թէեւ Ատոմ Էկոյեանի «Ֆելիչիա՛ղ Ձըռնի» ժապաւէնը որեւէ մրցանակի չարժանացաւ Քաննի չարժապատկերի փառատօնին, սակայն Թորոնթոյի փառատօնին կազմակերպիչները վերջերս յայտարարեցին, թէ այս ժապաւէնը կը նկատեն Էկոյեանի ամէնէն կատարեալ եւ գեղեցկօրէն նկարահանուած գործը: «Էկոյեանի ժապաւէնը պէտք է նկատի առնուի իբրեւ փառատօնին բացման հանդիսութեան արժանի գործ մը: Սակայն ցարդ որեւէ որոշում չէ կայացած այս առնչութեամբ», *կ'ըսէ փառատօնին ղեկավարը:*

Հայազգի բեմադրիչ Ատոմ Էկոյեան մեծ ժողովրդականութիւն կը վայելէ Քանատայի մէջ եւ արժանացած է Թորոնթոյի շարժապատկերի փառատօնին կողմէ չնորհուած բազմաթիւ մրցանակներու: Փառատօնին կազմակերպիչներուն գլխաւոր մտավախութիւնը այն է, թէ բացման հանդիսութեան ներկայ հանդիսատեսները կրնան աւելի թեթեւ նիւթով ժապաւէն մը ակնկալել, ինչ որ ներհակ է «Ֆելիչիա՛ղ Ձըռնի» ժապաւէնին ոգիին:

Քանատական եւ բրիտանական գործակցութեամբ արտադրուած Էկոյեանի ժապաւէնը կը պատմէ տունէն խոյս տուած յղի իրլանտուհիի մը մասին: Մանկամարդ այս աղջիկը կը փորձէ գտնել իր զաւակին հայրը եւ կ'ապաստանի գուրգուրանք ցուցաբերող մարդու մը քով, առանց գիտնալու, թէ ան ոճրագործ մըն է եւ նախապէս իրեն նման բազմաթիւ կիներ սպաննած է:

Երկու տարի առաջ Թորոնթոյի շարժապատկերի փառատօնին բացման օրը ներկայացուեցաւ Էկոյեանի «Տը Սուիթ Հիրաֆթըր» ժապաւէնը, որ կը նկարագրէ դպրոցական պատի մահացու արկածի մը հետեւանքները:

Նիւ Եորքի չարժապատկերի փառատօնին պատասխանատուները եւս փափաք յայտնած են, որ Էկոյեանի ժապաւէնը ներկայացուի յառաջիկայ Նոյեմբերին կայանալիք փառատօնին բացման օրը:

Էկոյեան իր ժապաւէններուն մէջ յաճախ կ'արծարծէ տեղահանութեան մահուան, հալածանքի եւ ընկերային ջղագարութեան առնչուած բարդ հարցեր: Իրլանտացի գրագէտ Ուիլիըմ Թրեւորի համանուն վէպին վրայ հիմնուած «Ֆելիչիա՛ղ Ձըռնի» ժապաւէնին մէջ եւս ներկայ են այս հարցերը, «նաեւ այն գաղափարը, թէ ինչպէս յիշողութիւնը կը վերակենդանանայ եւ մարդիկ ընկերային ընդունուած վարուելակերպի մը ետին կը թաքցնեն ջղագարութեան խոր արմատ արձակած ախտեր», *ինչպէս կը բացատրէ բեմադրիչը:*

ԵՐԿԱՐԱՇՈՒՆՉ ՅԱՆՁՆԱՌՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԿԸ ՀԻՄՆԷ ԳՐԱԿԱՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՄՐՑԱՆԱԿՆԵՐՈՒ ՇԱՐՔ ՄԸ՝ ՔԱՋԱԼԵՐԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԲԵՐ ԱԶԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՊԱՏԿԱՆՈՂ ԳՐԱԳԷՏՆԵՐՆ ՈՒ ԳՐԱԿԱՆ ԱՐՈՒԵՍՏԸ

Մէյմս Այրուին կը սիրէ լաւ գիրք մը կարդալ: Ան Ֆլորիտա հաստատուած երկրաչափական ընկերութեան մը տնօրէնն է, նաեւ կը հովանաւորէ երեւակայական վէպի մը համար շնորհուած աշխարհի ամէնէն հարուստ մրցանակին հիմնադրամը:

«Այս մրցանակին նպատակն է ապահովել նիւթական ապահովութիւն մը, որպէսզի գրագէտ մը կարենայ մէկ կամ երկու տարի ուսումնասիրութիւններ կատարել եւ այլ գիրք մը պատրաստել: Կ'անդրադառնանք, թէ գրագէտները միայն մակարդակով չեն կրնար ապրիլ», *կը բացատրէ 62 տարեկան գործարարը:*

ՏԱՊԼԻՆԻ ԳՐԱԿԱՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ «ԻՄՓԱՔ» ՄՐՑԱՆԱԿԸ

Տապլինի քաղաքային իշխանութիւնները Այրուինի հետ գործակցելով 1996ին հիմնած են Տապլինի գրական միջազգային «ԻՄՓԱՔ» մրցանակը, որ տարեկան 133 հազար տոլար կը յատկացնէ անգլերէնով գրուած կամ անգլերէնի թարգմանուած երեւակայական լաւագոյն պատմութեան հեղինակին (Բրիտանիոյ ամէնէն մակարդակաւոր «Պուքըր» մրցանակին պարգեւը 32 հազար տոլար է):

Այս տարուան մրցանակը շնորհուեցաւ բրիտանացի 39 տարեկան գրագէտ Ականրու Միլըրի առաջին վէպին՝ «Ինճինիըս Փէյն»ի:

Մրցանակը կը կոչուի «ԻՄՓԱՔ», տարեկան 240 միլիոն տոլարի եկամուտ ապահովող երկրաչափական ընկերութեան անունով: Այրուին կը յուսայ, որ մօտիկ ապագային անիկա հանրածանօթ անուն մը դառնայ գրական աշխարհին մէջ:

«Տապլինի «ԻՄՓԱՔ» մրցանակը վիպասանին մրցանակն է: Մենք հրատարակիչներ չենք, ոչ ալ մեր նպատակը հրատարակիչներուն վաճառք ապահովել է, այլ՝ քաջալերել գրականութիւն մշակելու արհեստն ու արուեստը», *կը բացատրէ Այրուին:*

Այրուինի գլխաւորած ընկերութիւնը ունի 2000 պաշտօնեայ եւ մասնաճիւղեր՝ 60 երկիրներու տարածքին: Ականիկա 1,5 միլիոն տոլարի հիմնադրամ մը գոյացուցած է 10 տարուան ընթացքին:

«Բազմաթիւ նման մրցանակներ յայտնուած են եւ անհետացած են մէկ կամ երկու տարի ետք, որովհետեւ կորսնցուցած են իրենց հովանաւորները: Մենք յանձնառու ենք եւ պիտի աշխատինք դէպի ապագայ առաջնորդել այս մրցանակը: Մեր սկզբնական նպատակը դրամական ամէնէն մեծ պարգեւը շնորհել չէր գրական գործի մը համար: Սակայն յաճախ գրական գործեր ժողովրդականութիւն չեն վայելեր: Գրագէտներ կրնան մրցանակ մը շահիլ, սակայն միայն 2000 օրինակ վաճառել իրենց գիրքէն: Իսկ նման եկամուտով կարելի չէ ապրիլ», *կ'ըսէ Այրուին:*

Տապլինի մրցանակը իւրայատուկ է: Անոր թեկնածուներուն ցանկը կը պատրաստուի աշխարհի տարածքին գտնուող 128 գրադարաններու կողմէ, Աւստրալիայէն մինչեւ Լեհաստան եւ Մեքսիքա: Պատմագէտ Ալըն Վայնբրայնի գլխաւորութեամբ 5 հոգիէ բաղկացած դատական կազմ մը կը պատրաստէ 6 անուններ հաշուող վերջնական ցանկ մը: Այս տարուան դատական կազմը կ'ընդգրկէր բանաստեղծներ եւ վիպագիրներ՝ Աւստրալիայէն, Իրլանտայէն, Ռանատայէն, Շուէտէն եւ Հարաւային Ափրիկէէն:

Այրուին, որ ծնունդով իրլանտացի է եւ կ'ապրի Ֆլորիտա, կը բացատրէ, թէ մրցանակը Իրլանտայի մայրաքաղաքին անունով կոչած է, որովհետեւ այս քաղաքը հպարտ է իր գրական աւանդութեամբ: «Տապլինը իսկապէս աշխարհի մայրաքաղաքն է, երբ հարցը կը վերաբերի գրական գործերու: Աշխարհի մէջ որեւէ քաղաքէ աւելի Տապլինէն գրագէտներ արժանացած են Նոպէլեան մրցանակի», *կ'ըսէ ան:*

Տապլինը ծննդավայրն է աշխարհահռչակ Նոպէլեան մրցանակակիրներ՝ Շորճ Պեռնարտ Շոյի, Ուիլիըմ Պաթլըր Եէթսի եւ Սամուէլ Պեքէթի: Հոն կը բնակի 1995ի Նոպէլեան մրցանակակիր իրլանտացի բանաստեղծ Շիմուս Հէյնի: Քաղաքը ծնունդ տուած է նաեւ Մէյմս Ճոյսի, որ Ծէյքսփիրէն ետք անգլիագիր մեծագոյն գրագէտը կը համարուի:

Տապլինի «ԻՄՓԱՔ» մրցանակը նաեւ կը գիտակցի թարգմանողներու կարեւորութեան: Երբ անգլերէնի թարգմանուած գործ մը արժանանայ մրցանակին, դրամական պարգեւին մէկ երրորդը կը շնորհուի թարգմանողին: Ականեալ տարի ոումանացի գրագէտ Հերթա Միւլըրի «Կաճառաչ սալորներու երկիրը» վէպը այս ձեւով ստացած էր մրցանակը:

ԱՅԼ ՄՐՑԱՆԱԿՆԵՐ... ՓԻՆԱՐԷՆ ԵՒ ՍՊԱՆԵՐԷՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

Այրուինի ապագայ ծրագիրները կ'ընդգրկեն ընդարձակել մրցանակին ծիրը եւ յատուկ հիմնադրամ մը հաստատել չինարէնով գրուած լաւագոյն վէպին համար, «որովհետեւ չինական գրականութիւնը իրեն արժանի ուշադրութեան չ'արժանանար», *կը բացատրէ ան:*

«ԻՄՓԱՔ» արդէն գրական երկու այլ մրցանակներ հաստատած է Մեքսիքայի եւ Քոնճերթիքըթի մէջ: Երրորդ տարին ըլլալով «Տը Մոնթրէյ» գրական մրցանակը կը շնորհուի Մեքսիքայի մէջ հրատարակուող սպանիերէն գործերու: 5 հազար տոլարի պարգեւ խոստացող երկու մրցանակներ կը շնորհուին բանաստեղծութեան եւ արձակի բնագաւառներուն մէջ: Քոնճերթիքըթի մէջ «ԻՄՓԱՔ»ի գրական մրցանակը կը շնորհուի 13էն 18 տարեկան պատանի գրողներու, որոնք 1000 տոլարի պարգեւ մը կը ստանան բանաստեղծութեան կամ արձակի բնագաւառներուն մէջ:

«Երազս այն է, որ պատանի գրողներու մըրցանակակիր մը 5 կամ 10 տարի ետք արժանանայ «ԻՄՓԱՔ»ի Տապլինի մրցանակին, կամ չինարէնէ թարգմանուած գիրք մը ստանայ զայն: Այդ ժամանակ պիտի համոզուիմ, թէ որոշ ազդեցութիւն մը գործած եմ գրականութեան վրայ եւ հիմնած եմ համաշխարհային մրցանակ մը», *կ'ըսէ Այրուին, որ իր յաճախակի ճամբորդութիւններուն ընթացքին անպայման գիրք մը կը կարդայ... միջին հաշուով՝ շաբաթը մէկ գիրք...:*

ԳԵՂԱՆԿԱՐԻՉԻՆ ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆԸ

ԲՐԻՏԱՆԱՑԻ ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԷՏՆԵՐ 17ՐԴ ԴԱՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ ՊԱՏՈՒԷՐ ՍՏԱՅԱԾ ԵՆ ՌԱՅՄԱՆԱԿԱՍ ՈՒՂՂՈՒԵԼՈՒ ԵՒ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԻՐԵՆՑ ՏՊԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՎԵՐԱՐՏԱԴՐԵԼՈՒ

Արդեօք Բրիտանիա պատերազմ գեղանկարող արուեստագէտ մը պիտի ուղարկէ՞" Քոսովոյի հարցումը ինքնին անճաշակ կը թուի, որովհետեւ գեղարուեստական ստեղծագործականութեան գաղափարը չի պատշաճիր լրատուական աղբիւրներէ հոսող գաղթականներու եւ վայրագութեան գոհերու պատկերներուն:

Իրօք, գեղանկարիչներ իրենց ժամանակներուն մղուած պատերազմներուն արձանագրութիւնը սկսած են պահել առնուազն 17րդ դարէն սկսեալ, երբ քարտէս պատրաստողներ նաեւ ճակատամարտեր կը գեղանկարէին իշխանական բանակներու համար, թէեւ մամուլի ժողովրդականացումէն ետք է, որ պատերազմի արհեստավարժ գեղանկարիչի ասպարէզը ծնունդ առաւ:

Ֆրանսացի գեղանկարիչ Քոնսթանթին կի 1855ին Խրիմի պատերազմէն տեսարաններ վերարտադրած է փայտի վրայ եւ զանոնք ուղարկած է «Իլլասթրէյթըտ Լանտըն Նիուզ»ի: Ա. Աշխարհամարտին նման ապսպրանքներ արդէն պաշտօնական ձեւով կը կատարուէին: 1916ին գեղանկարիչ Միրհէտ Պոն ուղարկուած էր ճակատ: Միաժամանակ աշխարհամարտը նիւթ հայթայթեց բազմաթիւ արուեստագէտներու, ինչպէս՝ Փօլ Նաշի, Քրիսթաֆըր Նեւինսընի, Ճոն Սինկըր Սարճընթի եւ Սթենլի Սփենսըրի: Բ. Աշխարհամարտին 40 արուեստագէտներ պատերազմը գեղանկարելու պատուէր ստացած էին Բրիտանիոյ տեղեկատուական նախարարութեան պատերազմի արուեստագէտներու յանձնախումբին կողմէ: Ապա 30 տարուան բաց մը յաջորդեց, մինչեւ որ Պատերազմի կայսերական թանգարանը 1972ին հիմնեց Գեղարուեստական արձանագրութիւններու յանձնախումբը եւ Քէն Հաուըրտի յանձնարարեց գծանկարներով եւ ջրաներկերով վերարտադրել Հիւսիսային Իրլանտայի մէջ բրիտանական բանակին մղած պայքարը: Այնուհետեւ բազմաթիւ գեղանկարիչներ պատուէր ստացան գինուորական ժամանակակից իրադարձութիւններու վերաբերող նիւթեր պատկերելու Հոնկ Քոնկի եւ Ֆոքլենտի կղզիներուն մէջ:

Երբ 1991ին Պատերազմի կայսերական թանգարանը Մոգի չրջանը ուղարկեց Ճոն Քէյն անունով գեղանկարիչ մը, անոր պատուիրեց «կարելի չափով անկեղծ ձեւով արձանագրել իր փորձառութիւնները»: Քէյն կը գիտակցէր իր եւ լրագրողներու միջեւ տարբերութեան. մինչ առնոնց պարտականութիւնն էր անդադար լուրեր հաղորդել, ան աւելի խորհրդածական հայեցակէտով կը դիտէր իրադարձութիւնները՝ միաձուլելով գաղափարներու եւ տպաւորութիւններու չարք մը:

Պատերազմի «թեատրոնը» ժապաւէնի մը նման թուացած է Քէյնի: «Պատերազմի թակարդները միայն ժապաւէններու մէջ կը տեսնէի: Մեր ծայրայեղ փորձառութիւններուն մեծ մասը այժմ կը տեսնենք շարժապատկերի եւ պատկերասփիւռի պաստառին վրայ: Հետեւաբար դժուար է իւրացնել պատերազմի իրականութիւնը,

Սկովտիացի գեղանկարիչ Փիթըր Հաուսընի մէկ գեղանկարը, որ կը պատկերէ Պոսնիոյ պատերազմէն տպաւորութիւն մը

երբ դէմ յանդիման կու գաս անոր հետ: Այս տեսակետէն գեղանկարիչը կրնայ կամուրջի դեր կատարել իր ժողովուրդին ցոյց տալով, թէ պատերազմի մէջ բռնուիլը իրականութեան մէջ ինչ կը նշանակէ», *կը բացատրէ Քէյն:*

Օտարումի եւ ուղղութեան կորուստի գաղտնիքին կը գերիչխէ Քէյնի Մոգի պատերազմի գեղանկարներուն մէջ, որոնք կը միաձուլեն տարբեր մշակոյթներու պատկանող խորհրդանիշներ: Ամէնէն «տխրահռչակ» գեղանկարը կը կոչուի «Միքի Մաուսը ռազմաճակատին վրայ»: Այլ գեղանկար մը կը պատկերէ անապատի աւազին վրայ երկնցած արուեստագէտը, չրջապատուած՝ այն դէպքերով եւ արարքներով, որոնց ականատես եղած է:

Պատերազմի չրջաններ ուղարկուող արուեստագէտներ զինուորական պատրաստութիւն կ'ունենան: Ճոն Քէյնի տրուած էր կագի դէմ դիմակ մը, որ չէր գիտեր գործածել: Այսուհանդերձ անհրաժեշտ է, որ արուեստագէտը կարողանայ դիմադրել իր տեսած վայրագութեան տեսարաններուն առթած հոգեկան խոցերուն:

Բրիտանիոյ պատերազմի թանգարանը գեղանկարիչի մը ընտրութեան համար ճշդած է որոշ նախապայմաններ. «Ան պէտք է կարողանայ ինքզինք անջատել շրջապատէն, պէտք է պաղարիւնը ըլլայ, զօրաւոր անհատականութեան տէր անձ մը ըլլայ, պատրաստ ըլլայ վախնալու եւ իրապաշտ ըլլալով գիտակցի, թէ կրնայ վախնալ»:

Թանգարանին կողմէ Պոսնիա ուղարկուած սկովտիացի գեղանկարիչ Փիթըր Հաուսըն իր ապրած փորձառութիւնները «Ժոխախային» կը համարէ: Ան տակաւին մղձաւանջներէ կը տառապի եւ իր ամուսնութեան քայքայումը մասամբ կը վերագտնէ իր տեսած վայրագութիւններուն առթած մտային ճնշուածութեան: Մինչ Քէյն Մոգի մէջ իր արուեստին համար օգտագործած էր լրագրողի մը յատուկ գործիքները՝ լուսանկարչական եւ վիտէոյի սարքեր, անդին Հաուսրն խթանած է իր երեւակայութիւնը՝ գեղանկարելով արարքներ, որոնց ականատես չէ եղած (տեսնել նկարը)՝ յուսալով, որ անոնք պիտի ցնցեն ժողովուրդը եւ անոր մէջ արթնցնեն այն գիտակցութիւնը, թէ պատերազմը կը նշանակէ ձանձրոյթ, չփոթ, սարսափ եւ խառնակութիւն:

Հաուսրն բրիտանական «Թայմզ» օրաթերթին կողմէ վերջերս ուղարկուած է պայքաններ: Պատերազմի կայսերական թանգարանը տակաւին չէ որոշած, թէ արդեօք ոեւէ արուեստագէտ պիտի ուղարկէ՞ այս չրջանը: Մէկ բան յստակ է, որ անոր ընտրած արուեստագէտը պէտք է պատրաստ ըլլայ ցնցուելու, վախնալու եւ խանգարուելու: Ի տարբերութիւն լրատուութեան, ան լրատու գործակալութեան մը խմբագրութեան կամ պետական գրաքննութեան ենթակայ պիտի չըլլայ, այլ պիտի փորձէ ստեղծել քարոզչութիւնը մականցող իւրայատուկ պատկերներ:

Պատրաստեց
Լ. ԿԻԼԱՅԵԱՆ - ՍՐԱՊԵԱՆ

ՕՐԱՏԵՍՐ

ՇԱՐԺԱՊԱՏԿԵՐ

ՀԵՌԱՏԵՍԻԼ

◆ «ԱՐԼԻՆԿԹԸՆ ՌՈՏ» (Էսփաս, Ամփիր, Սոֆիլ, Տիւն, Սոտեքօ, Մէնթ Էլի, Աթլանթիս, Լաս Սալինաս).- Ուշիճկթընի մէջ, դպրոցի մը դասախօսը «կը քակէ» Արլինկթընը Ռոտի վրայ գործադրուելիք դաւադրութեան մը թաճուկը, որուն մասնակից է նաեւ իր պաշտօնակիցներէն մէկը:

◆ «ՏԸ ՌԱԿՐԷԱԹ ՄՈՒՎԻ» (Գլանէթ/Ապրաժ, Ջուք, Թրիֆոլի, Գլազա, Քոնքորտ).- Գծանկարի ֆիլմաշարէ առնուած նիւթ մը, որ կը ներկայացնէ Փիքըլզ ընտանիքին արկածախնդրութիւնները:

◆ «ՃՈՂԸՆ» (Գլանէթ/Ապրաժ, Քոնքորտ).- Մահուանդատապարտուած ոճրագործ մը կեղծ ամբաստանութիւններ կ'արձակէ գաղտնի ոստիկանի մը դէմ, իբր իր մեղսակիցը...

◆ «ՕՃԻՍՍՕԷՅՍ» (Էսփաս, Լաս Սալինաս).- Պաշտօնեայ մը, իր կեանքի բնականոն ընթացքը փոխելու համար, աշխատանքի ընթացքին տարօրինակութիւններ կ'ընէ գործէ արձակուելու համար, սակայն կը պատահի հակառակը:

◆ «ԼԱՒ. ՍԹԱՒԷՆՏ ԹՈՒ ՍՄՈՔԻՆԿ ՊԱՐԼԶ» (Ամփիր/Սոտեքօ).- Բախտախաղ մը կորսնցնելէ ետք, չորս լոնտոնաբնակ երիտասարդներ կէս միլիոն պարտական են բախտախաղի *մաֆիային*: Գումարը գոյացնելու համար կը ծրագրեն գողութիւններու շարք մը:

◆ «ՍԹԻԼ» (Գլանէթ/Ապրաժ, Գլազա, Քոնքորտ).- Պասքեթպոլի մարզիկ յաջողութիւն գտնելէ ետք, Շաքիլ Օնիլ այս անգամ իր բախտը կը փորձէ 7րդ արուեստի մարզին մէջ, իբր ոստիկան:

◆ «ԼՈՍԹ ԻՆ ՍՓԷՅՍ» (Գլանէթ/ Ապրաժ, Ջուք, Քոնքորտ, Ֆրիուէյ, Սաժէս).- 21րդ դարուն մէջ տեղի ունեցող գիտա-երեւակայական ֆիլմ մը:

◆ «ՊԷՅՊԻ ՕՒՆԻԼՍԸՍ» (Էսփաս, Ամփիր/ Տիւն, Սոտեքօ, Էլիթ, Մէնթ Էլի, Աթլանթիս, Լաս Սալինաս).- Ընկերութիւն մը գաղտնի հետազօտութիւններու ձեռնարկած է, յայտնաբերելու համար մանուկներու կողմէ գործածուող եւ ցարդ մեզի անծանօթ լեզուն:

◆ «ՏԸ ԻՆՃՈՐՄԸՆԹ» (Վանտով).- 1983ին, Հիւսիսային Իրլանտայի մէջ բանտարկուած նախկին ահաբեկիչ մը կ'արձակուի: ԻՐԱ ահաբեկչական գործողութիւն մը կը յանձնէ մինճիի, որուն իրագործումէն ետք կը ձերբակալուի եւ...

◆ «ՔՐՈՒԶԼ ԻՆԹԵՆՇԸՆՆ» (Էսփաս, Ամփիր, Սոտեքօ, Սոֆիլ, Տիւն, Մէնթ Էլի, Լաս Սալինաս).- «Տէնճըրըս Լիէզընճ»ի մէկ այլ տարբերակը, ուր Քաթրին, իր կէս-եղբօր՝ Սեպաստիանի հետ, գրաւի կու գայ կոյս աղջկան մը գծով:

◆ «ԹԱՔՍԻ» (Ամփիր, Սոտեքօ).- Մարսէյի մէջ, *փիցցայի* նախկին սպասաւորող եւ *թաքսիի* վարորդ՝ Տանիէլ, կ'օժանդակէ ոստիկանութեան, գերմանացի գողերու խմբակ մը յայտնաբերելու:

◆ «ՓԷՂԱՏԸՄՔ» (Գլանէթ/Ապրաժ, Ջուք, Գլազա, Քոնքորտ, Ֆրիուէյ).- Իրական կեանքէ առնուած պատմութիւն մը, ուր բժիշկ Փէչ Ատըմզ (Ռոպին Ուիլիըմս) կ'որդեգրէ հիւանդները խնդացնելով բժշկելու իր իւրայատուկ ոճը, կորսնցնելով իր ասպարէզը...

◆ «Ջ ՄՄ» (Էսփաս, Ամփիր, Տիւն, Սոտեքօ, Էլիթ, Լաս Սալինաս).- Գաղտնի ոստիկան Թոմի (Նիքըլզ Քէյճ) կը յանձնուի ստուգումը կատարել՝ 8 մմ. ֆիլմի մը նկարահանման վաւերականութիւնը:

◆ «ԻՒ Ն ՇԱՆՍ ՍԻՒՐ ՏԷՕ» (Սիթէ, Սաժէս).- Երիտասարդ աղջիկ մը (Վանեսա Փարատի) ցարդ իրեն անծանօթ հօր փնտռտուքին մէջ կը է, երբ կը հանդիպի 2 հաւանական «թեկնածուներու» (Ալէն Տըլոն եւ Ժան Փոլ Պելմոնտօ):

◆ «ՓԷՅ ՊԸՔ» (Ֆրիուէյ, Գլանէթ/Ապրաժ, Քոնքորտ).- Յաջող գողութենէ մը ետք, Փորթըր (Մէլ Կիպսըն) ծուղակը կ'իյնայ իր գործընկերներուն կողմէ մտերիմ ընկերը եւ կինը, որոնցմէ կ'որոշէ իր վրէժը լուծել: Վայրագ արարքներով հետաքրքրական ֆիլմ:

◆ «ԳԼԱՍ ՎԱՆ ՏՈՄ» (Սիթէ, Սաժէս).- Անձնասպան եղած ոսկերիչի մը խման կինը՝ Մարիան (Քաթրին Տընէեվ), իր ամուսնոյն կիսատ ձգած գործառնութիւնները կը ստանձնէ եւ դժուարութիւններու կը հանդիպի:

◆ «ՇԷՅՔՍՓԻՐ ԻՆ ԼԱՒ» (Գլանէթ, Քապլիք).- 1593ին Լոնտոնի մէջ, Շէյքսփիր (Ժոզէֆ Ֆիէնն) իր նոր թատերգութեան արտադրութեան համար կը դիմէ հարուստ եւ գեղանի Վիոլային (Գուինըթ Փալթրօ), որուն կը սիրահարի, թատերգութեան նոր հիւթի մը առիթ տալով:

◆ «ԼԷՕ ՏԻՆԷ ՏԷ ՔՈՆ» (Սաժէս).- -Ապուշներու ընթրիքին միտք բանին հետեւեալը է. ընթրիքին մասնակիցները կը բերեն «ապուշութիւն» մը եւ լաւագոյնը կը դառնայ յաղթականը...

ԱՐԱՒՀՆԵՐՈՒ ՀԵՌ.Ի ԹԻՒԵՐԸ - Քոնքորտ.- 735439 - Գլանէթ / Ապրաժ.- 292192 - Գլազա/Ջուասիր.- 912803 - Ամպաւամ - 212490Էլիթ.- 510256 - Ամփիր / Սոտեքօ.- 616706 - Թրիֆոլի.- 435590 - Քոլիճէ.- 312962 - Էսպաս.- 212526 - Վանտով.- 443992 - Մէնթ Էլի.- 406706 - Ամփիր / Տիւն.- 79212314 - Ամփիր / Սոֆիլ.- 204030 - Մաոէս.- 562006:

ԹԻՒ. Էլ.

7:30.- *Արաբերէն լուրեր*
8:00.- *Եուրոնիուզ*
8:15.- *Կենդանւոյ գծանկար՝ «Թէդտոր Տը Թակպոթ»*
8:30.- *Կենդանւոյ գծանկար՝ «Թաու Թաու»*
9:00.- *Սուպիւիէ*
11:00.- *Տը Օտիսէ*
12:00.- *Նատիլ Պիա*
12:30.- *Այաւ Ուա Նաս*
14:30.- *Արաբերէն լուրեր*
15:00.- *Սուրիական ֆիլմաշար*
16:00.- *Աո Եու Ըֆրէյտ Այֆ Տը Տարք*
17:00.- *Քրաթց Քրիչըր*
17:30.- *Քարաոքէ*
18:30.- *Նէոն Ռայտըր*
19:30.- *Արաբերէն լուրեր*
20:00.- *Մըն Լուպնան Ուալ Ալաւ*
20:30.- *Լիբանանեան ֆիլմաշար*
21:30.- *Եգիպտական ֆիլմաշար*
23:00.- *Եա Լէյլ*

ԷՄ. ԹԻ. ՎԻ.

6:45.- *Թէ, Էֆ. Լի լուրեր*
7:15.- *Ծանուցումներ*
7:30.- *Թելէ Մաթէն*
9:30.- *Սուֆրա Տէյլի*
10:00.- *Մորիքօ Թի. Վի Շուփինկ*
11:00.- *Սան ս'Օքէօն Տութ*
13:15.- *Տէ Շիֆր Է Տէ Լեթր*
13:45.- *Ծանուցումներ*
14:00.- *Թէ. Էֆ. Լի լուրեր*
14:45.- *Սի. Էն. Էն.ի լուրեր*
15:15.- *Քի է Քի*
16:00.- *Աղանի Աղանի*
17:15.- *Մինի Սթուտիօ*
18:15.- *Էմ. Թի. Վի. Սփորց*
18:30.- *Սինէ Սինէֆիլ*
19:15.- *Քըլ Մէյլէ Ալլէ*
20:00.- *Արաբերէն լուրեր*
20:30.- *Խալլիք Մաանա*
21:30.- *Թահքիք*
22:30.- *Էմ. Թի. Վի. Սփորց*
22:45.- *Վարիէթէ*

ԷԼ. ՊԻ. ՍԻ.

7:00.- *Սի. Էն. Էն.ի լուրեր*
7:30.- *Մա Ըլաք Իլլա Հայֆա*
8:00.- *Սի. Էն. Էն.ի լուրեր*
8:25.- *Ան Տը Մենիւ*
9:00.- *Եգիպտական ֆիլմաշար*
10:00.- *Թրէվըլ Նաու*
10:30.- *Նահարքում Սայիտ*
13:30.- *Սի. Էն. Էն.ի լուրեր*
14:00.- *Ա'նթա Ուա Ա'նա*
15:00.- *Ֆլէշ Նիուզ Սաթ*
15:15.- *Ռոկա*
16:30.- *Քեսթիոն Փուր Էօն Շաւիփիոն*
17:00.- *Քիֆ Ու Էյլզ*
18:00.- *Քոնսուէլօ*
19:00.- *Շու Պատտաք*
20.00.- *Արաբերէն լուրեր*
20:30.- *Նիւյալ Ալ Պէյթ*
21:30.- *Սփորթց Իլլասթրէյթըտ Սուիւսուր 1999*
00:00.- *Քոնսէր*

ՄՈՒ-ՍԹԱՔՊԱԼ

7:00.- *Ալաւ Ալ Սապահ*
11:05.- *Մեքքէէն ուղղակիօրէն ալիոուած աղօթք*
13:00.- *Ֆլէշ Ինֆօ*
13:05.- *Եգիպտական երկար ժապաւէն*
15:00.- *Արաբերէն լուրեր*
15:30.- *Արաբական ֆիլմաշար*
16:30.- *Կենդանւոյ գծանկար՝ «Մափըլ Թաուն»*
17:00.- *Ըկղար Ըքպար*
17:30.- *Ֆրանսերէն լուրեր*
17:45.- *Անգլերէն լուրեր*
18:00.- *Էլսա Քլէնշ*
18:30.- *Սինէ Մաժալլէ*
19:00.- *Տէնճըրըս Մայնտց*
19:58.- *Շաուսհէտ Մըն Այյամինա*
20:00.- *Արաբերէն լուրեր*
20:30.- *Ա'նթալ Հաքաւ*
21:30.- *Մարայա 98*
22:30.- *Նոն Քոմիւնիքէ*

ԷՆ. ՊԻ. ԷՆ.

14:30.- *Միջազգային լուրեր*
15:00.- *Սփոր*
15:45.- *Թի. Վի. Շոփ*
16:00.- *Շու Մըշքըլթաք*
17:30.- *Լուրեր*
18:00.- *Վաւերագրական*
18:45.- *Թատրոն*
19:30.- *Սանտուք Ալ Ֆըրժէ*
20:00.- *Լուրեր*
21:00.- *Հաւկէդ Ուասըլ*
23:15.- *Վաւերագրական*

---

* Վերոյիշեալ յայտագիրները ենթակայ կրնան ըլլալ որոշ փոփոխութիւններու:

ԿՈՒԶՈՒԻՆ

●Վարպետ ադամանդաշարներ գործատեղիի մէջ աշխատելու համար, նաեւ ոսկի փայլեցնող *(ճիլաճի)* վարպետի օգնական մը: Հեռ. 01-261101:

ՕՃԽՈՒ ՀՈՂ ԱՅՆՃԱՐԻ ՄՈՒՏՔԻՆ

●Ջուրը, ելեկտրականութիւնը եւ հեռաձայնը ապահովուած: Հեռ. 03-250715:

Կ'ՈՒԶՈՒԻՆ

●*Էր - քոնտիսիոնճէի* վարպետներ: Վճարման լաւ պայմաններ: Հեռ. 01-449018 եւ 03-572418:

ՎԱՐՁՈՒ *ՔԱՊԻՆ*

●Թապարժայի մէջ, *քարքիճկով*: Հեռ. 01-320139 եւ 03-454696:

ՎԱՐՁՈՒ ՅԱՐԿԱԲԱԺԻՆ

●Պուրճ Համուտի մէջ: Հեռ. 01-266024 եւ 01-261783:

STUDIO Lantern

●Կը ստանձնէ ուրախ առիթներու video նկարահանումներ

Հեռ. 01-266866 եւ 03-268852

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ՝ Հ.Մ.Ը.Մ.Ի ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

«ՄԱՐԶԻԿ»ի այս թիւով տեսնել՝

●Խմբագրական- *Կարգապահութիւն.*
●Թղթածրար- *Հ.Մ.Ը.Մ.ական յաջողութիւններ եւ իրագործումներ շրջանէ շրջան.*
- *Հ.Ա.Մ.Կ.ը ինքնահաստատումից միջազգային ճանաչում.*
●Ձեռք տուէք Հ.Մ.Ը.Մ.ին- *Սամուէլ Մկրտիչեան.*
●Peter Sellers, Քաջն Նապար եւ իրաւարար- *Թորգոմ.*
●Մեր Տեսակցութիւնները- *եղբ. Գրիգոր Գույումճեանի հետ.*

Թիւը կ'ընդգրկէ նաեւ Լիբանանի, Հայաստանի եւ Արցախի մարզական կեանքերուն նուիրուած ակնարկներ, ինչպէս նաեւ՝ Հ.Մ.Ը.Մ.ի մասնաճիւղերու թղթակցութիւններ: 40 էջ: Սակ՝ 3000 լ.ո.:

Ստանալու համար դիմել «Մարզիկ»ի ցրուիչ Ցակոր Գարակէօզեանին եւ Պուրճ Համուտի գրախանութներ: Պէյրութի եւ Անթիլիասի մէջ «Մարզիկ» կը վաճառուի «Կոմիտաս» եւ «Իտէալ» գրախանութներ:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

ԿԱՐՕ ԳԱՓԼԱՆԵԱՆի մահուան Ժ. տարելիցին առիթով, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Կիրակի, 4 Յուլիս 1999, Անթիլիասի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Սայր տաճարին մէջ, յաւարտ Ս. պատարագի:

ՄԻՆԱՍ ԳՐԻԳՈՐ ՉԻՒՐԻՒՔԵԱՆի մահուան քառասունքին առիթով, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Կիրակի, 4 Յուլիս 1999, Նոր Մարաշի Սրբոց Քառասնից Մանկանց եկեղեցւոյ մէջ, յաւարտ Ս. պատարագի:

ՎԱՐՈՒԺԱՆ ՀԷՅՊԷԼԵԱՆի մահուան Ա. տարելիցին առիթով, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Կիրակի, 4 Յուլիս 1999, Անթիլիասի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Սայր տաճարին մէջ, յաւարտ Ս. պատարագի:

ԱՅՆՃԱՐ *ԱՅՆՃԱՐ*

ՄԱՆՈՒԷԼ ԷԶՇԻՇԵԱՆի մահուան Ը. տարելիցին առիթով, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Կիրակի, 4 Յուլիս 1999, Այնճարի Ս. Պօղոս եկեղեցւոյ մէջ, յաւարտ Ս. պատարագի:

ԱՆԻ ԳՈՃԱՅԵԱՆի մահուան Բ. տարելիցին առիթով, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Կիրակի, 4 Յուլիս 1999, Նոր Մարաշի Սրբոց Քառասնից Մանկանց եկեղեցւոյ մէջ, յաւարտ Ս. պատարագի:

ՄԱՐՏԻԿ ՇԵՐՊԵԹՃԵԱՆի մահուան քառասունքին առիթով, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Կիրակի, 4 Յուլիս 1999, Նոր Մարաշի Սրբոց Քառասնից Մանկանց եկեղեցւոյ մէջ, յաւարտ Ս. պատարագի:

ՆՈՒԱՐԴ ԳՈՒԼԱՃԵԱՆի մահուան քառասունքին եւ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԳՈՒԼԱՃԵԱՆի մահուան Ա. տարելիցին առիթով, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Կիրակի, 4 Յուլիս 1999, Նոր Մարաշի Սրբոց Քառասնից Մանկանց եկեղեցւոյ մէջ, յաւարտ Ս. պատարագի:

ԱՅՆՃԱՐ *ԱՅՆՃԱՐ*

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՔԵՐԹԷՃԵԱՆի մահուան քառասունքին առիթով, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Կիրակի, 4 Յուլիս 1999, Այնճարի Ս. Պօղոս եկեղեցւոյ մէջ, յաւարտ Ս. պատարագի:

ԱՍՏՂԵՐԸ

Ի ներկայութեան

☆ *ԽՈՒՑ* (21 *Մարտէն* 20 *Ապրիլ*)

Ձեր ուժականութիւնը թոյլ պիտի տայ ձեզի աչքը կանգնելու օրուան բոլոր հարցերուն, որոնք կրնային շեղիլ իրենց ուղղութենէն: Այսպիսով պիտի կարենաք յաջողցնել բազմատեսակ հարցեր:

☆ *ՅՈՒԼ* (21 *Ապրիլէն* 21 *Մայիս*)

Մի՛ փորձէք բոլոր գործերը ձեր հսկողութեան տակ առնել, այլ պարտականութիւն տուէք նաեւ ուրիշ անձերու, որպէսզի մասնակցին գործին:
(22 *Մայիսէն* 21 *Յունիս*)

Քիչ մը միջոց ծգեցէք ձեր շրջապատին հետ յարաբերելու պահուն, բայց նոյն ատեն այն տպաւորութիւնը մի՛ ծգէք, թէ գլուխ կը բաշէք յամառութեամբ:

☆ *ԽԵՑԳԵՏԻՆ* (22 *Յունիսէն* 23 *Յուլիս*)

Նոանկուն էք, պիտի կարենաք կատարել շատ գործեր ու պիտի յաջողիք: Ձեր գործակիցները նոյնպէս պիտի օգտուին ձեր խանդավառութենէն:

☆ *ԱՌԻՒԾ* (24 *Յուլիսէն* 23 *Օգոստոս*)

Երեւութական հանդարտութեան մի՛ ապաւինիք, մըրցակցութիւնը զօրաւոր է հոս ու հոն, իսկ դուք ձեր արթնութեամբ պիտի կարենաք դիրքորոշուիլ:

☆ *ԿՈՅՍ* (24 *Օգոստոսէն* 23 *Սեպտեմբեր*)

Պէտք ունիք ինքզինքնիս գնահատանքի, իսկ եթէ ստեղծագործ վիճակներ անտեսումի, զսպեցէք ձեր ջիղերը, որպէսզի ձախողեալ վերաբերում չունենաք:

☆ *ԿՇԻՌ* (24 *Սեպտեմբերէն* 23 *Հոկտեմբեր*)

Ձեր շրջանակին մէջ նորեկ անձ մը ինքզինք պիտի տեսնէ՝ վերկենալով ձեզմէ, բայց կրնայ ըլլալ, որ ասիկա բարեկամութեան մը սկիզբը նկատուի: Ներքնաշարժ վարքեր միջոցին եղէք շատ զգուշ:

☆ *ԿԱՐԻՃ* (24 *Հոկտեմբերէն* 23 *Նոյեմբեր*)

Ծրագիր մը բարեփոխելու պիտի ստիպուիք եւ գուցէ այլ ծրագիր մը նկատի առնէք փոխարինելու համար առաջինը: Ամէն պարագայի պիտի յաջողիք:

☆ *ԱՂԵՂՆԱՒՈՐ* (24 *Նոյեմբերէն* 21 *Դեկտեմբեր*)

Ամէն մարդ խրատ տալու նիւթ է ձեզի, ինչ որ անհանդուրժելի կը թուի: Դուք ականջ պիտի տաք միայն ձեր խղճի ձայնին եւ ձեր համոզումին:

☆ *ԱՅԾԵԼՔԻՒՐ* (22 *Դեկտեմբերէն* 20 *Յունուար*)

Պիտի ապրուիք օրուան յոգնութիւնն ու ծանրաբեռնուած պիտի զգաք: Հարկ է որ երբեմն ծովափ կամ գլուխ կապպուրուիլու:

☆ *ԾՈՎԱՆՈՑՇ* (21 *Յունուարէն* 19 *Փետրուար*)

Նորութիւններու տարափ մը կայ ձեր շուրջը, պիտի տարուրիրիք երեւոյթներու եւ անակնկալներու միջեւ: Պիտի կերպարանափոխուիք, պիտի գնահատուիք բոլորէն:

☆ *ՁՈՒԿ* (20 *Փետրուարէն* 20 *Մարտ*)

Ձեր հրապոյրը եւ ձեր զուարթախոհութիւնը պիտի առեղծեն հանելի մթնոլորտ մը ձեր շուրջը, այս ձեւով պիտի արժանանաք բոլորին գնահատանքին: Պիտի ստանաք նաեւ նուէր մը:

ԱԶԳԱՅԻՆ ՍՈՒԲԼԻՆ ԼԱՆԱՄԻՐԵԱՆ ՔՈԼԷՃ

Մ. ԳԱՐԱԿԷՕԶԵԱՆ ՆԱԽԱԿՐԹԱԲԱՆ

Հեռ. 01-891545

e-mail.khanamir a inco.com.lb

Ա.- ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1999-2000 կրթական տարեշրջանի արձանագրութիւնները սկսած են եւ կը շարունակուին մինչեւ 30 Յուլիս 1999, ամէն օր, բացի Շաբաթ օրերէն:

Դպրոցական կրթաթոշակի փոփոխութիւններ տեղի պիտի չունենան, յաջորդաբար երկրորդ տարին ըլլալով:

Յատկապէս զեղչի դիմում ներկայացնող ծնողներ պարտին վերոյիշեալ թուականին արձանագրել իրենց զաւակները:

Նորեկ աշակերտները պարտին իրենց հետ բերել անձնաթուղթի լուսապատճէն, նախկին վարժարանէն փոխանցագիր, վիճակագրայց եւ բարի վարուց վկայագիր:

Փոխադրութիւնը ապահովուած է բոլոր շրջաններուն համար:

Բ.- ՄՈՒՏՔԻ ԿՆՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԵՒ ՎԵՐԱԿԱՆՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Տուեալ քննութիւններ տեղի կ'ունենան հետեւեալ թուականներուն.

Երեքշաբթի, 21 Սեպտեմբեր - Լեզուներ
Չորեքշաբթի, 22 Սեպտեմբեր - Ուսողութիւն եւ գիտական նիւթեր
Հինգշաբթի, 23 Սեպտեմբեր - Այլ նիւթեր

Քննութիւնները կը սկսին առաւօտեան ժամը ճիշդ 8:30ին:

Գ.- ՎԵՐԱՄՈՒՏ

Թ. եւ ԺԲ. կարգեր՝
ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ, 14 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ:
Միջնակարգ եւ երկրորդական՝
ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ, 6 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ:
Նախակրթարան՝
ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ, 7 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ:
Մանկապարտէզ՝
ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ, 11 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ:

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ԱՂԱՍԱՐԳԻՍԵԱՆ ՀԱՍՏ.

SPLIT TYPE
AIR CONDITIONERS HEAT -PUMP

❖NATIONAL
❖TOSHIBA
❖SHARP
❖GENERAL ELECTRIC
❖SAMSUNG
❖GENERAL

ՎՃԱՐՄԱՆ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
12 ԱՄՍՈՒԱՅ ՎՐԱՅ

Պուրճ Համուտ – Քաղաքապետարանի հրապարակ,
ՀԵՌԱԶԱՅՆ՝ 01-241000
Շրդ մուտք, Սանդղոյէն: Կառատուն ապահովուած:

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ ՄՈՒՏՔԻ ՆԻՒԹԱԿԱՆ ՄՏԱՀՈԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐԷՆ ՁԵՐԲԱԶԱՏԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԵՑԷՔ

ԱՖՀԻԼի մօտ

●ՆՈՒԱԶԱԳՈՑՆ սակերով
●ԱՌԱՒԵԼԱԳՈՑՆ խնամք
●Վճարման դիւրութիւններ

Հասցէ.- Ազգային Խորհուրդի շէնք, ԱՖԷՏի կից,
Հեռ. 248238, 262221:

ՄԱՐԶԱԿԱՆ-ԱՇԽԱՐՀ

ԹԵՆԻՍ. ՈԻԻՄՊԼԻՏԸՆ

ՔԱՌՈՐԴ ԱԻԱՐՏԱԿԱՆԻ 8 ՄՐՑՈՒՄՆԵՐԷՆ ՄԻԱՅՆ ԵՐԿՈՒՔԸ ՏԵՂԻ ՈՒՆԵՑԱՆ՝ ԱՆՁՐԵՒԻՆ ՊԱՏՃԱՌՈՎ

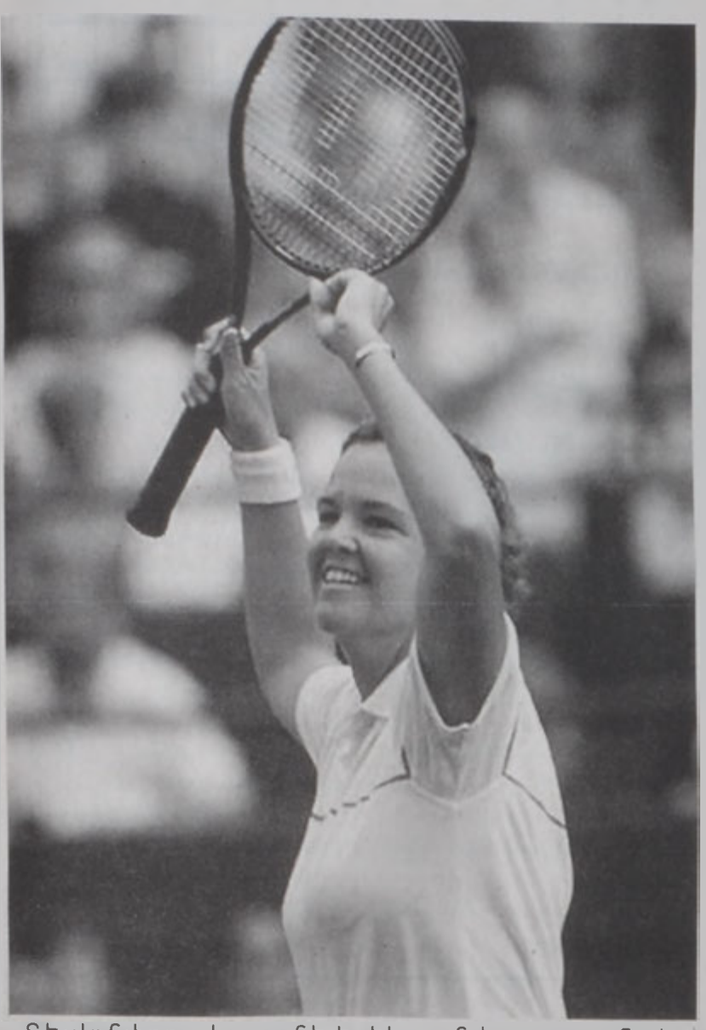

Տէյվընփորթ կը տօնէ երէկուան իր յաղթանակը Նովոթնայի դէմ (6 - 3, 6 - 4)

Ուիմպլտընի քառորդ աւարտականի աղջկանց եւ տղոց 8 մրցումներէն երէկ միայն երկուքը տեղի ունեցան (երկուքն ալ աղջկանց), իսկ մնացեալներու յետաձգուեցան այսօրուան՝ անձրեւին պատճառով: 3րդ օրն է, որ անձրեւը կը խանգարէ յայտագիրին բնականոն կիրարկումը:

8 մրցումներէն (չորս տղոց եւ չորս աղջկանց) երկուքը, որոնք տեղի ունեցան, իրենց կարգին մինչեւ աւարտին քանի մը անգամ ընդմիջուեցան, միշտ ու միշտ անձրեւին պատճառով:

Գերմանացի Շթեֆի Կրաֆ եւ ամերիկացի Լինտսէյ Տէվընփորթ հասան կիսաւարտականին, յաջորդաբար պարտութեան մատնելով սեւամորթ ամերիկացի Վէնրս Ուիլիըմսն ու անցեալ տարուան տիտղոսակիր չեխ Եանա Նովոթնան:

Կրաֆ թէեւ բաւական դժուարութիւն ունեցաւ յաղթելու Ուիլիըմսի, բայց ի վերջոյ անոր փորձառութիւնը ունեցաւ իր վերջին խօսքը: Ուիլիըմս, որ կը նկատուի այժմու աղջկանց ամէնէն հուժկուն եւ ֆիզիքապէս յաւագոյն պատրաստութիւն ունեցողը, երկրորդ սեթը 6 - 3 կրցաւ յաղթել, բայց 3րդ սեթին ան ընկրկեցաւ (6 - 4) եւ դուրս մնաց մրցաշարքէն: Առաջին սեթը աւարտած էր ի նպաստ գերմանացիին՝ 6 - 2 արդիւնքով:

Կրաֆ անգամ մը եւս փաստեց, որ կը մնայ տիտղոսին գլխաւոր թեկնածուն եւ եթէ տիրանայ բաժակին, ամսուան մը ընթացքին պիտի ըլլայ անոր երկրորդ կրան շլեմ տիտղոսը, Ռոլան Կարոսէն ետք:

Աւարտած միւս մրցումին, չեխ Եանա Նովոթնա, որ անցեալ տարի տիրացած էր բաժակին, չկրցաւ դիմանալ ամերիկացի Լինտսէյ Տէվընփորթի բարձր խաղարկութեան դիմաց եւ ի վերջոյ տեղի տուաւ 6 - 3 եւ 6 - 4 արդիւնքով: Տէվընփորթ, որ ներկայիս ամէնէն բարձրահասակ թենիսուհին է, չնորհիւ իր յաջող փեսխնկներուն կրցաւ պարտադրել ինքզինք եւ արժանացաւ յաղթանակին:

Աղջկանց միւս երկու մրցումները կիսատ մնացին: Աւստրալիացի Ելենա Տոքիչի եւ ամերիկացի Ալեքսանդրա Մթիվենսընի միջեւ ճակատումը կ'ընթանար բարձր մակարդակի խաղարկութեամբ, երբ ընդհատուեցաւ: 18 տարեկան ամերիկացին առաջին սեթը յաղթած էր 6 - 3 արդիւնքով, մինչ 16ամեայ Տոքիչ երկրորդ սեթին յաղթական էր 5 - 1: Այս երկու թինէյճըրներուն միջեւ մրցումը մասնագէտներ որակեցին «21րդ դարու թենիս»ը, դիտել տալով, որ անոնք երկուքն ալ կը կիրարկեն արդի ոճ մը, ցարդ իւրայատուկ, որ նախապէս երբեք չէ կիրարկուած նոյնիսկ հսկաներու կողմէ:

Նաթալի Թօգիա (Ֆրանսա) - Միրիանա Լուքիչ (Խորւաթիա) հանդիպումը ընդհատուեցաւ, երբ արդիւնքը 6 - 4, 3 - 3 էր:

Ինչ կը վերաբերի տղոց մրցումներուն, երկու հանդիպում փիթ Սամփրաս - Մարք Ֆիլիփուսիս եւ Անտրէ Ագասի - Կուսթաւս Քուէրթէն րնաւ տեղի չունեցան, իսկ միւս երկու մրցումները ընդհատուեցան: Թոտ Մարթին (Մ. Ն.) - Փաթրիք Ռաֆթըր (Աւստրալիա) մրցումը ընդմիջուեցաւ, երբ 3 - 3 (առաջին սեթ) էր արդիւնքը, մինչ Ֆրանսացի Սեռրիք Փիոլինի եւ բրիտանացի Թիմ Հենմանի միջեւ հանդիպումը կիսատ մնաց, երբ միայն 1 - 0 էր (առաջին սեթ) ի նպաստ Հենմանի:

Կիսատ մնացած բոլոր մրցումները պիտի շարունակուին այսօր, անշուշտ եթէ անձրեւը «թոյլատրէ»: Ուիմպլտընի կազմակերպիչ յանձնախումբը այսօր պաշտօնապէս կը յայտարարէ, որ այս ուշացումներուն պատճառով արդեօք յայտագիրի փոփոխութիւն պիտի ըլլա՞յ, թէ ամէն գնով մրցաշարքը պիտի աւարտի ժամկէտին՝ Կիրակի:

«ՔՈՓԱ ԱՄԵՐԻՔԱ»

- ՊՐԱԶԻԼ ՏԱՊԱԼԵՑ ՎԵՆԵԶՈՒԵԼԱՆ՝ 7-0 - ՄԵՔՍԻՔԱ - ՉԻԼԻ՝ 1-0

«Քոփա Ամերիքա» մրցաշարքին 2րդ օրուան մրցումներուն, երէկ տեղի ունեցան երկու ճակատումներ, այս անգամ Բ. խմբակէն ներս: Իւրաքանչիւր օր տեղի կ'ունենայ երկու մրցում, մինչեւ Ա. հանգրուանի աւարտը:

Այսօր առտու կանուխ տեղի կ'ունենան Գ. խմբակի երկու մրցումներ՝ Ուրուկուէյ - Քոլոմպիա եւ Արժանթին - Էքուատոր:

Բաժակակիր Պրազիլ ջախջախիչ յաղթանակով մը սկսաւ մրցաշարքը, երբ 7-0 արդիւնքով տապալեց Վենեզուելան, մինչ Մեքսիքա 1-0 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Չիլին:

Պրազիլի 7 անպատասխան կոլերը նշանակեցին Ռոնալտօ (27րդ եւ 63րդ), Ամորոսօ (48րդ եւ 81րդ), Էմերսոն Ֆերէյրա (40րդ), Ռոնալտինօ (74րդ) եւ Ռիվալտօ (83րդ): Պրազիլի կազմէն առաւելաբար իր մասին մեծ հոսեցուցիչ 21 պատանին՝ Ռոնալտինոն, որուն բուն անունն է Ռոնալտօ Ասիս, բայց զայն կը կոչեն Ռոնալտինօ (փոքրիկ Ռոնալտօ), տարբերելու համար թիւ 10 ծանօթ Ռոնալտոյէն:

Պրազիլի յաջորդ մրցակիցը պիտի ըլլայ Մեքսիքան, որ յաջողեցաւ 1-0 արդիւնքով պարտութեան մատնել Չիլին, չնորհիւ Լուիս Ֆերնանտէսի նշանակած կոլին (60րդ): Ֆերնանտէս երկու տարի առաջ Պոլիվիոյ մէջ տեղի ունեցած «Քոփա Ամերիքա» մրցաշարքին հանդիսացած էր կոլաքորը, նշանակելով վեց կոլ, իսկ 1998ի Մոնտիալին նշանակած էր հինգ կոլ:

Պրազիլ, որ այժմ կը գրաւէ իր խմբակին պարագլուխի դիրքը, նոյնիսկ եթէ մնացեալ երկու մրցումներուն պարտութիւն կրէ պիտի անցնի յաջորդ հանգրուան, որովհետեւ անիկա անպայման պիտի հանդիսանայ երրորդ դիրքը գրաւող երկրորդ յաւագոյն կագմը: Իւրաքանչիւր խմբակի առաջին երկու խումբերը կը հասնին յաջորդ հանգրուան, ինչպէս նաեւ 3 խմբակներէն երկու յաւագոյն երրորդներ:

Ռոնալտինօ, որ նշանակեց 6րդ կոլը, իւրայատուկ ոճով կը տօնէ զայն...

ՌԱԼԻ

ԼԻԲԱՆԱՆ ԿԸ ՋԱՆԱՅ ԱՇԽԱՐՀԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄԷԿ ՀԱՆԳՐՈՒԱՆԸ ԴԱՌՆԱԼ

Երէկ Քաալիբի Ա. Թէ. Սէ. Էլ.ի կեդրոնիւն մէջ տեղի ունեցաւ Լիբանանի 23րդ «Մարլոորօ» ռալիին մասին մամլոյ ասուլիս մը, որուն ընթացքին յայտարարուեցաւ ռալիին կատուած մանրամասնութիւնները:

23րդ այս ռալիին, որ Միջին Արեւելքի ախոյեանութեան մէկ հանգրուանն է, պիտի սկսի 9 Յուլիսին եւ պիտի աւարտի 11 Յուլիսին, ընդամէնը 925 քմ. երկարութեամբ, 20 հանգրուանով:

Մամլոյ ասուլիսին ամէնէն հետաքրքրական լուրը այն էր, որ Լիբանան լրջօրէն աշխատանք կը տանի, որպէսզի միջազգային այս ռալին օր մը անցնի նաեւ Լիբանանի տարածքէն: Ներկայիս Լիբանան կը պատրաստուի ֆեդերասիոնին հանդիսանալ ժամանակաւոր ասպարէզ մը, որպէսզի ռալիին մասնակցող մեքենաները կարենան մրցիլ Լիբանանի տարածքին վրայ:

Լիբանանի ռալիի մրցումները կը սկսին Պէյրութի Ա. Թէ. Սէ. Էլ.ի կեդրոնէն, որովհետեւ անիկա անպայման պիտի հանդիսանայ երրորդ դիրքը գրաւող երկրորդ յաւագոյն կագմը: Իւրաքանչիւր խմբակի առաջին երկու խումբերը կը հասնին յաջորդ հանգրուան, ինչպէս նաեւ 3 խմբակներէն երկու յաւագոյն երրորդներ:

ՓԼԷԹ՝ ՆՈՐԹԻՆԿՀԱՄԻ ՄԱՐԶԻՉ

Անգլիոյ ֆութպոլի ազգային խումբին նախկին խմբապետը՝ Տէյվիտ Փլէթ, երէկ Նորթինկհամ Ֆորէսթի մարզիչ նշանակուեցաւ, յայտնեցին Ա. դասակարգ փոխադրուած կազմին պատասխանատուները:

Նախապէս Ասթոն Վիլայի եւ Արսենալի մաս կազմող միջնապահ Փլէթ այսպիսով յաջորդեց Ռոն Էթքինսընի, որ 1998-99 եղանակի աւարտին լքեց Ֆորէսթը:

32 տարեկան Փլէթ, որ անցեալ տարի վերջին անգամ ըլլալով դաշտ ներկայացած էր Արսենալի շապիկով եւ ապա լքած՝ ֆութպոլիստի իր ասպարէզը, անցեալ Դեկտեմբերին նշանակուած էր Սամտորիայի մարզիչի օգնական: Ան եօթը շաբաթ մնացած էր իր պաշտօնին վրայ, ապա Սամտորիա պաշտօնէ արձակած էր զինք, երբ իտալական կազմը այդ միջոցին ոչ մէկ յաղթանակ արձանագրած էր:

Իր 14 տարուան ֆութպոլիստի ասպարէզին ընթացքին, Փլէթ չորս տարի մաս կազմած է իտալական կազմերու, իւրաքանչիւր տարի դաշտ ներկայացալով տարբեր ակումբի մը շապիկով: Ան մաս կազմած է Պարիի, Եուվենթուսի, Ճենովայի եւ Սամտորիայի:

62 անգամ Անգլիոյ ազգային խումբին շապիկը կրած Փլէթ, նշանակած է 27 միջազգային կոլ:

ՍՊԱՆԱԿԱՆ ՖՈՒԹՊՈԼ

4 ԽՈՒՄԲԵՐ ԹԱՐՁՐԱՑԱՆ Ա. ԴԱՍԱԿԱՐԳ

Սպանիոյ Բ. դասակարգի երկու կագմեր՝ Ռայօ Վայեքանօ եւ Սեւիա բարձրացան Ա. դասակարգ, փլէյ օֆֆ իրենց մրցումներուն յաղթանակներ արձանագրելով:

Երթին, 2-0 արդիւնքով պարտութեան մատնած իր մրցակիցը՝ էքսթրեմատուրան, Վայեքանօ դարձի մրցումին ալ նոյն արդիւնքը արձանագրեց եւ կարեց Ա. դասակարգի տոմսը:

Սեւիա, իր կարգին երթի մրցումին 2-0 արդիւնքով պարտութեան մատնած՝ Վիարէալը, դարձի մրցումին արձանագրեց 1-0 յաղթանակ մը եւ մատրիտեան քաղաքի երրորդ խումբին՝ Վայեքանոյի հետ բարձրացաւ Ա. դասակարգ: Անոնք երկուքն ալ երկու եղանակ առաջ փոխադրուած էին Բ. դասակարգ:

Այսպիսով, Ա. դասակարգի չորս խումբեր՝ էքսթրեմատուրա, Վիարէալ, Թեներիֆէ եւ Սալամանքա կը փոխադրուին Բ. դասակարգ, իսկ անոնց փոխարէն Ա. դասակարգ կը բարձրանան՝ Ռայօ Վայեքանօ, Սեւիա, Մալակա եւ Նումանսիա:

ԱՅԼԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ՝ ՖՈՒԹՊՈԼԻ ԱՇԽԱՐՀԷՆ

●1998-99 եղանակի աւարտին Բ. դասակարգ փոխադրուած Թեներիֆէ, 1999-2000 եղանակին համար մարզիչ նշանակեց իտալացի Մաուրօ Սանտրէանին:

45 տարեկան Սանտրէանի, որ նախապէս Փատովայի, Թորինոյի եւ Էմփոլիի մարզիչը եղած է, եղանակ մը եւս պիտի մնայ իր պաշտօնին վրայ, անշուշտ եթէ իր կագմը յառաջիկայ եղանակի աւարտին յաջողի Ա. դասակարգ բարձրացնել:

Մինչ իտալացի Սանտրէանի Թեներիֆէ կը ժամանէր, անդին հոլանտացի յառաջապահ Ռոյ Մաքայ կը հեռանար խումբէն:

Թեներիֆէի պատասխանատուները յայտնեցին, թէ Տեփորթիւօ Քորունայի «ծախեցին» իրենց հոլանտացին՝ Ռոյ Մաքայը, որ այս եղանակին իր ակումբին հետ նշանակեց 14 կոլ:

Թեներիֆէ անոր փոխանցման համար գանձեց շուրջ 8,5 միլիոն տոլար. ան վեց տարուան պայմանագրութիւն մը ստորագրեց Տեփորթիւօ Քորունայի հետ:

●ԱՐՍԵՆԱԼԻ պատասխանատուները յայտնեցին, թէ իրենց կագմին միացուցած են պրագիլցի յետսապահ Սիվինհոն, որ անցեալ եղանակին իր ակումբին՝ Քորինթիանսի հետ շահեցաւ Պրազիլի ախոյեանութիւնը:

25 տարեկան Սիլվինհօ այսպիսով կը դառնայ 18րդ «օտար» մարզիկը, որ մարզիչ Արսէն Վենկերի պաշտօնավարութեան ընթացքին կը միանայ Արսենալի:

●ՖՐԱՆՍԱՅԻ միջնապահ Ժան - Քրիսթոֆ Ռուվիէր լքեց իր կագմը՝ Մոնփելիէն եւ միացաւ Պորտոյի, յայտնեցին այս վերջինին պատասխանատուները:

Այսպիսով, ան կը դառնայ 5րդ մարզիկը, որ 1998-99 եղանակի աւարտէն ետք կը միանայ Պորտոյի: Նախապէս՝ Սթեֆան Զիանի, Ժերոմ Պոնիսէլ (Տեփորթիւօ Քորունայէն), բերդապահ Թեոտի Ռիշէր եւ յետսապահ Լօրան Պաթլը (Թուլուզէն) փոխանցուած էին ախոյեան Պորտոյի:

●ՊԱՅԵՐՆ ՄԻՒՆԻԽԻ պատասխանատուները յայտնեցին, թէ շատ հաւանաբար մարզիկներու փոխանակում մը կատարեն Ռէալ Մատրիտի հետ:

Եթէ երկու ակումբները համաձայնին, Ռէալ Մատրիտի ֆրանսացին՝ Քրիսթիան Քարամպէօ պիտի փոխանցուի Պայէրն Միւնիխի: Անոր փոխարէն սպանական կագմը իր շարքերուն պիտի միացնէ Պայէրնի յետսապահ Մարքուս Պապըլը:

Պապըլ անցեալ ամիս ըսած էր, թէ կ'ուզէ լքել իր կագմը եւ այլ խումբի մը փոխանցուիլ, մինչ Քարամպէօ կ'ուզէ հեռանալ Սպանիոյ մայրաքաղաքէն, որովհետեւ դժգոհ է իբրեւ պահեստի մարզիկ նկատի առնուելէ:

●ՈՒՔՐԱՆԱՑԻ Սերհիյ Սաչենքօ հակառակ անոր, որ Թորփեդօ Մոսկուայէն փոխանցուեցաւ Մէսի, սակայն ան շատ հաւանաբար երկու ամիս չկարենայ դաշտ ներկայանալ, վիրաւորուելով:

Ան իր ակումբին կատարած վերջին մրցումին ընթացքին վիրաւորուեցաւ, սակայն ֆրանսական կագմը ուզեց իրեն միացնել ուքրանացի մարզիկը, որովհետեւ Մէս կ'ուզէ *«Ինթերթոթօ»* մրցաշարքին լաւ արդիւնք արձանագրելով. Եու. Է. Էֆ. Ա.ի տոմս մը ապահովել:

Մէսի պատասխանատուները յայտնեցին, սակայն, թէ շատ հաւանաբար «ծախեն» սերպ յառաջապահ Վլատան Լուքիչը, հակառակ անոր, որ ան տակաւին երկու տարուան պայմանագրութիւն մը ստորագրած է իր ակումբին հետ:

●ՊԱՐՍԵԼՈՆԱՅԻ միջնապահ Ռոժէ Կարսիա շատ հաւանաբար մինչեւ շաբաթավերջ փոխանցուի Մոնաքոյի:

Այս եղանակին սկիզբը, 22 տարեկան Կարսիա ուզած էր փոխանցուիլ Մոնաքոյի, չորս տարուան պայմանագրութիւն մը ստորագրելով իր նոր ակումբին հետ, տարեկան գանձելով 1,25 միլիոն տոլար:

Կարսիայի Պարսելոնայէն փոխանցումը Մոնաքոյի պիտի արժէ շուրջ 4,5 միլիոն տոլար:

●ԱՐՍԵՆԱԼԻ յառաջապահ Նիքոլա Անելքայի փոխանցումը՝ Լացիո Ռոմային այսօր վերջնականապէս կը յստականայ, յայտնեցին իտալական ակումբին պատասխանատուները:

Ֆրանսական *«Լ'էքիփ»* օրաթերթին հետ իր կատարած հարցազրոյցին ընթացքին, Անելքա յայտնեց, թէ հակառակ անոր, որ իր փափաքն էր միանալ Ռէալ Մատրիտի, սակայն Լացիո Ռոման ալ իր նախասիրութիւններէն մէկն էր, որովհետեւ ան կը մտադրէր օրին մէկը Իտալիա մեկնիլ:

Անցեալ շաբաթ Արսենալ ՖԻՖԱին գանգատ ներկայացուցած էր բողոքելով, որ Ռէալ Մատրիտ առանց իրեն տեղեակ պահելու ուղղակիօրէն բանակցութիւններ կ'ունենայ Անելքայի հետ:

●ԷՍՓԱՆԻՈԼԻ պատասխանատուները յայտնեցին, թէ իրենց կագմին միացուցած են Հունգարիոյ 21 տարեկանէն վար կրտսերներու ազգային խումբին միջնապահ Պալաս Մոլնարը, որ մաս կը կագմէ Զալաէկերսէկ խումբին (Հունգարիա):

Հակառակ անոր, որ Մոլնար գրեթէ անծանօթ անուն մըն է ֆութպոլի աշխարհին մէջ, սակայն իր երկրին մէջ ան կը նկատուի ապագայ խոստացող երիտասարդ մարզիկներէն մէկը:

«ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ՝ ԱՆՕՐԻՆՈՒԹԵԱՆ ԽԹԱՆԻՉ ԳՈՐԾՕՆ»

Շարունակուած 4րդ էջէն

կոն Վիրապեան, օրինակի համար, 19 ոճիրներ «խոստովանած» է:

Միքայէլ Դանիէլեան կ'ընդգրկէ, որ Հայաստանի յանցագործները սորված են, թէ ի նչպէս կրնան ողջ դուրս գալ նախաքննութեան սենեակէն: Անոնք «կը խոստովանին»: Առաւել, անոնք գիտեն «սակարկութեան գիները»: Այսպէս, Մ. Վիրապեան, տասը տարուան փոխարէն միայն 6 տարուան բանտարկութեան վճիռ ստացած է. փոխադարձաբար, ինք դատավարութեան ընթացքին ոչ մէկ տեղեկութիւն տուած է իր եղբօր մահուան պատճառներուն կամ իր կրած չարչարանքներուն մասին:

Անոնք, որոնք տեղեակ չեն այս կանոններէն, սուղ գին կը վճարեն: Այսպէս եղած է պարագան երկու երիտասարդներուն Ռուդիկ Վարդանեանի եւ Գալուստ Տիլանեանի, որոնք չեն հասկցած, թէ ինչպէս կրնան խոստովանիլ ոճիր մը, զոր չեն գործած: Հետեւանքը մահ:

«Երբեմն, ոստիկանական ուժերու «մաքրութիւն» տեղի կ'ունենայ: Նախորդ ղեկավարին հաւատարիմները կը փոխարինուին նոր ղեկավարին հաւատարիմներով,- կ'ըսէ տեղեկագիրը, *վերջին «մաքրութեան» գագաթնակէտը ներքին ուժերու օրուան հրամանատար Արծրուն Մարգարեանի սպանութիւնն էր (9 Փետրուար 1999): Այս ոճիրին համար ձերբակալուեցան ներքին ուժերու երկու անդամներ Արմէն եւ Արսէն Խաչատրեան: Երկուքն ալ ենթարկուեցան անխնայ ծեծի եւ քանի մը օր ետք. աշխարհի բոնցքամարտի ախոյեան Արսէն Խաչատրեան ընդունեց ոճիրը»:*

Միեւնոյն ատեն, ներքին գործոց նախարար Սերժ Սարգսեան լրագրողներուն կը վստահեցնէր, որ ձերբակալուած կասկածելիները ծեծի չեն ենթարկուիր, կը նշէ Մ. Դանիէլեանի տեղեկագիրը:

16 Փետրուարին, Մարդկային Իրաւանց «Հելսինքի» խմբակը յայտարարեց, որ ըստ իր տեղեկութիւններուն, կասկածելիները ծեծի ենթարկուին: Այս յայտարարութենէն ետք, Հայաստանի նախագահին առընթեր Մարդկային Իրաւանց յանձնախումբէն Պարոյր Հայրիկեան, Վ. Յարութիւնեան եւ Օ. Ասըրեան այցելեցին ձերբակալածներուն եւ հաստատեցին, որ «Հելսինքի» խմբակին յայտարարութիւնը կը համապատասխանէ իրականութեան: Ներկայիս, երեսփոխանները պատրաստ են յանձնախումբ մը ստեղծելու. «Հետաքրքրական է. արդեօ՞ք այս բոլորէն ետք մէկը պիտի պատժուի», հարց կու տայ տեղեկագիրը:

Ըստ Մ. Դանիէլեանի, Հայաստանի բնակչութիւնը կը կասկածի: Բնակչութեան եւ զայն պաշտպանելու կոչուած անձերուն միջեւ խրամատը չափազանց խորացած է: «Հելսինքի» խմբակին դիմած շուրջ 300 քաղաքացիներէն ոչ մէկը դրական կերպով արտայայտուած է ոստիկանութեան մասին: *«Միեւնոյն ատեն,- կը շարունակէ տեղեկագիրը,- անկարելի է դիտարկումներ կատարել նախնական սենեակներուն, մեկուսացման խուցերուն եւ բանտերուն մէջ: Միայն միջազգային կազմակերպութիւններ, ինչպէս Միջազգային Կարմիր Խաչը, այնտեղ մուտք կրնան գործել»:*

1997 Դեկտեմբերին, «Հելսինքի» խմբակը ներքին գործոց եւ Ազգային Անվտանգութեան նախարարութեան ուղղուած գրաւոր դիմումով մը խնդրած էր, որ իրեն արտօնուի այս հաստատութիւններուն մէջ դիտորդական աշխատանք տանիլ: Դիմումը ցարդ կը մնայ անպատասխան: Սակայն, կը հեգնէ Մ. Դանիէլեան, ոստիկանութեան ղեկավարները «միշտ պատրաստ են հանրութեան եւ ժողովրդավարութեան համար գործակցելու»:

ԷՃԵԻՏ ԿԸ ՄԵՐԺԷ...

Շարունակուած Ա.էջէն

Օճալանի դէմ արձակուած վճիռէն ետք, ՔԱԿ սպառնացած էր, թէ պատերազմը ամբողջ Թուրքիոյ մէջ պիտի տարածուի՝ տնտեսական ոլմավարական թիրախներու դէմ յարձակումներով:

Երեքշաբթի գիշեր Շրջնաք նահանգին մէջ քիւրտ վինեալներ հրթիռարձակումի ձեռնարկած էին պետական շէնքերու դէմ:

Թուրքիա ամբողջ երկրի տարածքին եւ յատկապէս հարաւարեւելեան գօտիին մէջ ապահովութեան շատ խիստ միջոցառումներու դիմած է:

ԷՃԵԻՏ ԿԸ ՄԵՐԺԷ ՆԵՐՈՂԱՄՏՈՒԹԵԱՆ ԿՈՉԵՐԸ

Միւս կողմէ, Թուրքիոյ վարչապետ Պիւլէնթ Էճեւիտ երէկ մերժեց ընդունիլ ներողամիտ կեցուածք որդեգրելու արտաքին կոչերը եւ յայտնեց, որ Թուրքիա չի կրնար Օճալանի հարցով որոշում կայացնել՝ Ե. Միութեան թելադրանքներուն վրայ հիմնուելով:

«Ձնշումի փորձերը որեւէ ապդեցութիւն պիտի չունենան Թուրքիոյ վրայ: Ո՛չ ոք իրաւունք ունի մեր ներքին հարցերուն միջամուխ ըլլալու», ըսաւ ան:

Մահավճիռը կառավարութիւններու եւ միջազգային կազմակերպութիւններու մօտ դատապարտումի ալիք մը բարձրացուցած էր: Ե. Միութեան նախագահ Գերմանիա Երեքշաբթի օր Անգարան զգուշացուցած էր, թէ Օճալանը մահապատիժի ենթարկելը կրնայ աւելի եւս բարդացնել 15 անդամ հաշուող պլոքին անդամակցելու Թուրքիոյ ձիգերը:

Մինչ այդ, թրքական կարգ մը թերթեր, շատ խանդավառ կերպով ողջունելէ ետք Օճալանի դէմ վճիռը, երէկ աւելի կուսապարտայայտութիւններով անդրադարձած են այն հարցին, թէ քիւրտ ղեկավարը կախաղան բարձրացնելը ի՞նչ պիտի արժէ արտասահմանի եւ Թուրքիոյ մէջ երկրին:

«Սապահ» թերթը գրած է, թէ մահավճիռին գործադրութեան հարցին պէտք է պատասխանուի «ո՛չ զգացումներով, այլ տրամաբանութեամբ, մեր ապագայի պատասխանատուութեան ստանձնումով»:

«Հիւրրիէթ» թերթը գրած է, որ «թէեւ Օճալան արժանի է կախուելու, սակայն «ինչո՞ւ Թուրքիա առիթը չօգտագործէ, նոյնիսկ՝ փոքր առիթ մը, ահաբեկչութեան վերջ տալու համար»:

Բազմաթիւ թուրքեր սակայն կը բաժնեն ապգայնական խմբագիր Ալթեմիւր Քիլիչի կարծիքը, թէ Օճալան պէտք է կախուի:

(ՌՈՅԹԵՐՋ, ԱՐՄԷՆՓՐԷՍ)

ՓՈՐԹՈՒԳԱԼ - ՊԱՂԵՍՏԻՆԵԱՆ ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԴԻՒԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿԱՊԵՐ

ԼԻԶՊՈՆ, 1 (ՌՈՅԹԵՐՋ).- Փորթուգալ Հինգշաբթի օր Եասէր Արաֆաթի յայտնեց, որ դիւանագիտական կապերու գրասենեակ մը պիտի բանայ պաղեստինեան իշխանութեան հակակշիռին տակ գտնուող շրջաններուն մէջ:

Արտաքին գործոց նախարար Խայմէ Կամա ըսաւ, որ գրասենեակը պիտի բացուի Օգոստոսին եւ անկէ մօտաւորապէս վեց ամիս վերջ պաշտօնապէս պիտի գործէ:

Պաղեստինեան իշխանութեան նախագահ Եասէր Արաֆաթ, որ Չորեքշաբթի գիշեր Փորթուգալ ժամանած էր մէօրեայ այցելութեան մը համար, Կամայի հետ ստորագրեց 2,6 միլիոն տոլարի համաձայնագիր մը, որուն հիման վրայ Փորթուգալ պիտի օժանդակէ Բեթղեհէմի եւ պաղեստինեան այլ շրջաններու մէջ վերաշինութեան աշխատանքներուն:

ՅԱԻԱԿՅԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿՆԵՐ՝ ԵԼՑԻՆԷՆ...

Շարունակուած Ա.էջէն

Հայաստանի նախագահ Ռոպէրթ Քոչարեանին յղած իր ցաւակցական նամակին մէջ նախագահ Ելցին կը գրէ. «Նորին Սրբութիւնը մեծ ուժ եւ եռանդ ներդրած է, ի շահ Հայ Առաքելական եկեղեցւոյ եւ Հայաստանի ժողովուրդին, ինչպէս նաեւ՝ կրօնական միաւորներու միջեւ գործակցութեան ամրապնդման եւ զանազան դաւանանքներու հետեւորդներուն միջեւ փոխըմբռնման համար»:

Կաթողիկոսական ընդհանուր փոխանորդ Գարեգին արք. Ներսիսեանին յղած իր ցաւակցական նամակին մէջ նախագահ Շիրաք Գարեգին Ա. կաթողիկոսը կը բնորոշէ իբրեւ բարձր առաքինութեամբ, արիութեամբ եւ լայն գիտելիքներով մտաւորական մը, որ ոչ միայն մեծ ներդրում ունեցած է Հայ եկեղեցւոյ մէջ, այլեւ ամէն ջանք գործադրած է, որպէսզի «անկախ Հայաստանի մէջ Հայ եկեղեցին բացուի աշխարհին եւ վերածուի աշխարհի հետ երկխօսութիւն ապահովող օղակի մը»:

«Մեր հանդիպումներուն ընթացքին ես անձամբ յաջողեցայ գնահատել անոր նուիրումը Փրանսայի եւ Հայաստանի բազմադարեայ կապերու ամրապնդման գործին: Ճիշդ այդ ուղին է, որ մենք պարտաւոր ենք այսօր շարունակել», կը նշէ նախագահ Շիրաք:

Իր կարգին, նախագահ Քլինթըն կը նշէ, որ վեհափառը յարգուած էր իր խոր գիտելիքներուն, միջեկեղեցական լայնախոհ երկխօսութեան հանդէպ իր անկեղծ նուիրումին եւ իր օրաւուր համոզումներուն համար:

Իսկ Ռուսիոյ Պետական Տումայի նախագահը կը գրէ, որ Գարեգին Ա. մեծ դեր ունեցաւ ռուս եւ հայ ժողովուրդներու, Ռուսիոյ եւ Հայաստանի միջեւ կապերու ամրապնդման ուղղութեամբ:

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԻՆ ՑԱԻԱԿՑԱԿԱՆ ԳԻՐԸ

Երուսաղէմի հայոց պատրիարք Թորգոմ արք. Մանուկեան Գարեգին Ա. կաթողիկոսին վախճանումին առիթով, ցաւակցական գիր մը յղեց Մայր Աթոռ:

•ՀԱՄԱՅՆ վրաց պատրիարք Իլիա Բ. ցաւակցական հեռագիր յղեց Հայաստանի նախագահ Ռոպէրթ Քոչարեանին: Գարեգին Ա. կաթողիկոսին յուղարկաւորութեան ներկայ պիտի գտնուին Վրաստանի պատրիարքին ներկայացուցիչները:

ՆԱԽԱՐԱՐ ՕՍԿԱՆԵԱՆԻ...

Շարունակուած Ա.էջէն

ինչպէս նաեւ՝ շրջանային անվտանգութեան եւ գործակցութեան առընչուող հարցեր: Երկուստեք կարեւոր նկատուեցաւ Լեռնային Ղարաբաղի եւ Ադրպէյճանի սահմանային գօտիին մէջ զինադուլին անվերապահ յարգումը: Վստահութիւն յայտնուեցաւ, որ Մինսքի խմբակի համանախագահութեան հետեւողական քայլերուն չնորհիւ պիտի վերսկսին բանակցութիւնները:

Նախարար Օսկանեան հանդիպում ունեցաւ նաեւ Մ. Նահանգներու Քոնկրէսի ղեկավարութեան հետ: Ընդգծելով Մ. Նահանգներու կողմէ Հայաստանի տրամադրուող տարեկան օժանդակութիւններու կարեւորութիւնը՝ նախարար Օսկանեան յոյս յայտնեց, որ այս տարի եւս Քոնկրէսը պիտի ապահովէ Հայաստանի յատկացուող օժանդակութեան պատշաճ մակարդակը: Նշուեցաւ նաեւ, որ այնքան ատեն որ Ադրպէյճան կը շարունակէ Հայաստանի շրջափակումը եւ չէ հրաժարած Լեռնային Ղարաբաղի տագնապը ուժային միջոցներով լուծելու իր մտադրութենէն, Հայաստան պիտի շարունակէ քայլերել Քոնկրէսը ամբողջութեամբ պահելու Ագատութեան Զօրակցութեան Օրէնքի հատուած 907ը:

Մ. Նահանգներու հրկական յանձնախումբի հրաւէրով՝ նախարար Օսկանեան 29 Յունիսին մասնակցեցաւ յանձնախումբին կազմակերպած կլոր սեղանին, որուն ընթացքին անդրադարձաւ հայկական եւ հրէական լոպիներու գործակցութեան կարելիութիւններուն:

Նոյն օրը նախարար Օսկանեան Ուաշինկթընի մէջ հանդիպումներ ունեցաւ նաեւ Ամերիկայի Հայկական Համագումարի եւ Ամերիկայի Հայ Դատի յանձնախումբի ներկայացուցիչներուն հետ: Հանդիպումներուն քննարկուեցաւ Հայաստան-Սփիւռք խորհրդաժողովին նախապատրաստական աշխատանքներուն ընթացքը:

ՀԱՏՈՒԱԾ 907Ը ՇՐՋԱՆՑԵԼՈՒ...

Շարունակուած Ա.էջէն

Սփենսըր Ապրահամի բարեփոխման առաջարկը: Մրքոնըլ - Ապրահամ առաջարկին զօրակցութիւն յայտնած են Փօլ Սէրպէյնս, Թէտ Քենետի, Պարպարա Պաքսըր, Ռիչըրտ Տրրպին եւ Ճէյք Ռիտ, որոնք ուժեղ կերպով պաշտպանած են հատուած 907ը պահելու անհրաժեշտութիւնը: Մերակուտականները յիշեցուցած են Լեռնային Ղարաբաղի եւ Հայաստանի շրջափակումը եւ Ադրպէյճանի մերժումը՝ ԵԱՀԿի առաջարկներուն Լեռնային Ղարաբաղի տագնապին լուծման գծով:

Յատկապէս տաք բանավէճ մը ծագած է Պրաունպէքի եւ Սէրպէյնսի միջեւ, որ նշած է Ադրպէյճանի խոցելի մարդկային իրաւանց մարզը՝ ընթերցելով բաժիններ Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց նախարարութեան հրապարակած տեղեկագիրէն (1999)՝ մարդկային իրաւանց մասին:

Նշենք, որ ծերակուտական Պրաունպէք կ'աշխատէր «Մետաքսի Ճամբու Ռազմավարութեան օրէնք»ը կցել Արտաքին Օժանդակութիւններու Օրինագիծին:

ԱԹԷՆՔ - ԱՆԳԱՐԱ...

Շարունակուած Ա.էջէն

Երկու նախարարները ՄԱԿի կեդրոնատեղի կը գտնուէին 18 երկիրներու արտաքին գործոց նախարարներու եւ բարձրաստիճան պաշտօնատարներու ժողովի մը առիթով՝ Ռուսովոյի վերակառուցումը արագացնելու միջոցներուն շուրջ:

«Նախնական ժողովներեն ետք կրնանք գործակցութեան յաւելեալ քայլերու դիմել, օրինակ՝ նշեալ հարցերուն շուրջ երկկողմանի կամ բազմակողմանի համաձայնագիրներու կնքումը», ըսաւ Փափանտրեու:

Երկու նախարարները յայտնեցին, թէ որոշածենք թափ տալ գործակցութեան Պալքանեան գօտիին եւ Սեւ Մովուն վերաբերող բազմակողմանի հարցերու շուրջ:

(ՌՈՅԹԵՐՋ)

ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

Լոնտոնի սակարանին մէջ, դրամանիշներու փոխանակման սակը հետեւեալն էր երէկ կէսօրին.

Ամերիկեան տոլարի փոխանակման սակերը.

Եուրօ	1.0227
Քանատական տոլար	1.4732
Դերմանական մարք	1.9111
Հոլանտական ֆլորէն	2.1533
Զուիցերիական ֆրանք	1.5675
Պելճիքական ֆրանք	39.418
Իտալական լիր	1892
Ճափոնական եէն	120.8
Շուէտական քուրոն	8.5079
Նորվեկիական քուրոն	7.901
Դանիական քուրոն	7.2668
Մեկ սթերլին	1.5725

ԽԱՉԲԱՌ ԹԻՒ 4304

Պատրաստեց՝ Տ. Մ. ԱՂԱՋԱՐԵԱՆ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ

1. *Քուչտնգիր:*
2. *Կրկնուած բաղաձայններ - Արական անուն:*
3. *Յունական դիցարանի իմաստութեան աստուածուհին - Մայրենի սրունդ:*
4. *Ռուսիոյ կայսր - Անչուան, դուզնաքեայ:*
5. *Կենցաղ (հակ.) - Անհաստատ ընթանալ:*
6. *Հասկնալ կամ տեղեկանալ:*
7. *Ջայնանիչ - Յովսէփ Արղութեանի ծննդավայրը:*
8. *Կրակ - Պարտիզպանի գործիք:*
9. *Տարեկից, հասակակից - Նքոյր:*
10. *Նենգ, դաւ - Սահմանային տուրք:*

ՈՒՂՂԱՀԱՅԵԱՑ

1. *Ընթացք - Սերունդ, գարմ:*
2. *Քանատայի նահանգներէն - Կրկնուած ձայնաւորներ:*
3. *Թռչուններու խումբ - Ամերիկեան պետութիւն:*
4. *Հոլովակերտ մասնիկ - Մառայութիւն:*
5. *Թեթեւ քուն - Տապալի:*
6. *Ապարահ - Ստացական ածական:*
7. *Այբուբենէն - Կողպուտ (հակ.):*
8. *Ջրալից բիւրեղացած բորակաքար - Ապացոյց:*
9. *Կից - Յուցական ածական:*
10. *Ումպ - Անձուկ:*

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Մ	Ա	Թ	Ջ	Ե	Ն	Ի	■	Ս	Ս
2	Տ	Ն	Ա	Կ	■	Ա	■	Պ	Ա	Պ
3	Ա	Կ	Ն	Ե	Ր	Ե	Ի	■	Ֆ	Ի
4	Ջ	■	Ա	Ռ	Ո	Ի	Ո	Ֆ	Տ	■
5	Բ	Ա	Լ	■	Տ	■	Ս	Ա	Ա	Պ
6	Ա	Ն	■	Տ	Ի	Պ	Ա	Ր	■	Ա
7	Դ	Ա	Փ	Ա	Ն	■	Հ	Մ	Ա	Ֆ
8	■	Ֆ	Ա	Ր	■	Ի	■	Ա	Ֆ	Ծ
9	Դ	Ի	■	Կ	Ե	Ս	Ա	Ր	Ի	Ա
10	Ա	Ս	Պ	Ա	Տ	Ա	Կ	■	Ր	Ո

ԹԻԻ 4303

ԽԱՉԲԱՌԻՆ

ԼՈՒԾՈՒՄԸ

1999Ի ՊԵՏԱԿԱՆ ՊԻՒՏՃԷԻ...

Շարունակուած 2րդ էջէն

նաեւ դիտել տուաւ, որ նախարարութեանց պիւտճէներու ուսումնասիրութիւնը ցոյց տուած է, որ ի նչ հարցեր կան երկրին մէջ:

Նախարարը նաեւ հաստատեց, որ դրամական վիճակի հնգամեայ ծրագիրին ներկայացումը օգտակար եղաւ, որովհետեւ երեսփոխանները չյաղողեցան մանրամասնօրէն տեղեկանալ երկրին տնտեսական աճը արգելակող պետական մեծագումար պարտքերը դարմանելու կառավարութեան ծրագիրին մանրամասնութիւններուն:

Գըրմ դիտել տուաւ, որ պարտքերու հարցին լուծումը անհրաժեշտ նախապայման է տնտեսութիւնը դրամական արգելակիչ դժուարութիւններէն ձերբազատելու համար, եւ հաւաստեց, որ այս տարուան պետական պիւտճէն այս քաղաքականութեան հիմամբ մշակուած է:

Ան նաեւ վերահաստատեց, թէ դրամական վիճակի բարենորոգման ծրագիրին հիմերը հարկային համակարգի բարեփոխումն ու արդիականացումը եւ ապապետականացումն են: «Ապապետականացումը անպայման չի նշանակեր միայն պետական հաստատութեան սեփականատիրութիւնը սեփական մարգին փոխանցել, այլ նաեւ այդ հաստատութիւնը սեփական մարգի ձեւերով վարել կամ անոր տնօրինումը սեփական մարգին վստահիլ, առանց անոր սեփականատիրութիւնը փոխանցելու», ըսաւ ան՝ յայտնելով, որ տնտեսական եւ դրամական վիճակի բարելաւման համար բախտորոշ տարիներ պիտի ըլլան 2000 եւ 2001 տարիները:

Յանձնախումբի նախագահ Հրրաուի ժողովէն ետք յայտնեց, որ կառավարութեան հաւանութեամբ, պիւտճէի պահեստի գումարը աւելցած է եւ հասած՝ 35 միլիառ լ. ոսկիի: Ան նաեւ ըսաւ, որ ելեւմուտքի խորհրդարանական յանձնախումբին եւ կառավարութեան միջեւ կատարեալ գործակցութիւն գոյութիւն ունի, եւ այս մթնոլորտը պիտի նպաստէ պիւտճէի քննարկման խորհրդարանական լիագումարի հանդարտ եւ հեզասահ ընթացքին:

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ ԶՕՐԱՎԻԳ՝...

Շարունակուած 2րդ էջէն

մեղմացնելու համար հարաւային Լիբանանի մէջ լարուածութիւնը եւ պաշտպանելու քաղաքացիները:

Ապրիլեան Հասկացողութեան Հսկիչ Մարմինին ժողովին թուականին մասին հարցումի մը պատասխանելով՝ Սաթըրֆիլտ ըսաւ. «Կ'ակնկալենք, որ Ֆհուտ պարագ յառաջիկայ շաբաթ ստանձնէ իր պաշտօնը. հաղորդակցութեան մէջ պիտի մտնենք իսրայէլեան նոր կառավարութեան հետ, ճշդելու համար հսկիչ մարմինին յաջորդ ժողովին թուականը»:

Վարչապետ Սելիմ Հրսի հետ երէկ իր ունեցած հանդիպումէն ետք, ամերիկացի դիւանագէտը նշեց, որ վարչապետ Հրսի փոխանցած է Ուաշինկթընի համոզումը, թէ Ապրիլեան Հասկացողութեան Հսկիչ Մարմինը կրնայ կասեցնել, թէ՛ հիւսիսային Իսրայէլի վրայ քաթիւշաներու արձակումը, թէ՛ ալ Լիբանանի քաղաքացիներու ու ենթակառոյցին վրայ յարձակումները, «եւ բոլոր կողմերուն չահը կը թելադրէ անխոնջ աշխատանք տանիլ մեղմացնելու Հարաւի մէջ լարուածութիւնը եւ ստեղծելու խաղաղութեան բանակցութիւններու վերսկսման նպաստաւոր մթնոլորտ մը»: